

#Kulturklyftan

– en studie av Sveriges kommunala kultursatsningar

GÖTEBORGS UNIVERSITET

JMG, institutionen för journalistik, medier och kommunikation

Maria Askerfjord Sundeby

Examensarbete i journalistik 22,5 hp, HT/2015

Handledare: Christina Hultin-Treutiger

Innehållsförteckning

#Kulturklyftan.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Figurförteckning.....	3
Tabellförteckning.....	3
Hemsidetext	5
Tack.....	6
Metodrapport.....	7
1. Inledning.....	7
2. Frågeställning.....	7
2.1 Undersökning.....	7
2.2 Journalistisk presentation	8
3. Bakgrund	8
3.1 Forskning	8
3.2 Journalistiskt	9
4. Avgränsning	9
4.1 Undersökning.....	9
4.2 Journalistiskt arbete.....	10
5. Metod	11
5.1 Undersökning.....	11
5.2 Journalistiskt arbete.....	20
5.3 Likheter och skillnader i vetenskapliga och journalistiska metoder	21
6. Arbetets gång.....	22
7. Målgrupp och publicering.....	25
8. Resultat av undersökningen	26
8.1 Förstudien	26
8.2 Databasbearbetningen	28
8.3 Kontroll mot regionerna.....	43
8.4 Samtalsintervjuer	44
8.5 Genomgång av kontoplaner	51
9. Svar på frågeställning	54
9.1 Undersökningen.....	54
9.2 Journalistisk presentation	54
10. Etiska och publicistiska överväganden	55
11. Framtida undersökningar	56
12. Upphovsrättsliga frågor (bilder, musik, klipp och dylikt).....	56
14. Källförteckning.....	56
Skriftliga.....	56
Muntliga	58
Webbsidor.....	58
Journalistisk presentation	59
Kulturkartan	60
Hela listan	61
Kommunerna som satsade minst.....	70
Kulturpolitisk forskning	72
Så har vi gjort undersökningen	74
Framtiden.....	75
Publiceringsplan TV.....	75
Uppföljningar.....	75
Analys	76
Bilagor	79
1. Idéskiss.....	79
2. Projektplan	81
3. Förstudie.....	85

3.1 Mail till kulturansvariga	85
3.2 Kontaktuppgifter	85
4. Kvantitativ del	87
4.1 Byggande av huvuddatabasen	87
4.2 Byggande av Kulturkartans databas	90
4.3 Bakgrundsdocument för kvalitativa intervjuer	90
5. Kvalitativ del	92
5.1 Mail till kulturansvariga.....	92
5.2 Kontaktuppgifter	92

Figurförteckning

Figur 1 Dagens ETC.....	9
Figur 5 Sökning i SCB:s statistikdatabas för regionernas kostnader för kultur.....	17
Figur 6 Skärmdump från webbartikel med grafisk presentation.....	60
Figur 4 Första sökningen i SCB:s statistikdatabas, stöd till studieorganisationer 2014..	87
Figur 5 Sökning i SCB:s statistikdatabas för att ta fram kommunernas totala kostnader.	88
Figur 6 Sökning i SCB:s statistikdatabas för folkmängden i kommunerna.	89

Tabellförteckning

Tabell 1 Förstudie faktorer	26
Tabell 2 Förstudie definition.....	26
Tabell 3 Databasbearbetning mest pengar kultur per person.....	29
Tabell 4 Databasbearbetning minst pengar kultur per person	29
Tabell 5 Folkmängd mest pengar kultur per person	30
Tabell 6 Folkmängd minst pengar kultur per person.....	30
Tabell 7 Databasbearbetning mest pengar allmän kulturverksamhet.....	31
Tabell 8 Databasbearbetning minst pengar allmän kulturverksamhet.....	31
Tabell 9 Folkmängd mest pengar allmän kulturverksamhet	32
Tabell 10 Folkmängd minst pengar allmän kulturverksamhet.....	32
Tabell 11 Databasbearbetning mest pengar bibliotek	32
Tabell 12 Databasbearbetning minst pengar bibliotek	33
Tabell 13 Folkmängd mest pengar bibliotek.....	33
Tabell 14 Folkmängd minst pengar bibliotek	34
Tabell 15 Databasbearbetning mest pengar musik- och kulturskola.....	34
Tabell 16 Databasbearbetning minst pengar musik- och kulturskola	34
Tabell 17 Folkmängd mest pengar musik- och kulturskola.....	35
Tabell 18 Databasbearbetning minst pengar musik- och kulturskola.....	35
Tabell 19 Databasbearbetning mest pengar stöd till studieorganisationer	36
Tabell 20 Databasbearbetning minst pengar stöd till studieorganisationer.....	36
Tabell 21 Folkmängd mest pengar stöd till studieorganisationer	37
Tabell 22 Folkmängd minst pengar stöd till studieorganisationer	37
Tabell 23 Databasbearbetning störst andel kultur av totala kostnader	38
Tabell 24 Databasbearbetning lägst andel kultur av totala kostnader	38
Tabell 25 Folkmängd störst andel kultur av totala kulturkostnader.....	39
Tabell 26 Folkmängd lägst andel kultur av totala kostnader.....	39
Tabell 27 Databasbearbetning störst andel bibliotek	40
Tabell 28 Databasbearbetning lägst andel bibliotek.....	40
Tabell 29 Folkmängd störst andel bibliotek.....	40

Tabell 30 Folkmängd lägst andel bibliotek	41
Tabell 31 Databasbearbetning störst totala kulturkostnader	41
Tabell 32 Databasbearbetning lägst totala kulturkostnader.....	41
Tabell 33 Folkmängd störst totala kulturkostnader	42
Tabell 34 Folkmängd lägst totala kulturkostnader	42
Tabell 35 Regionernas kulturkostnader 2014.....	43
Tabell 36 Kontroll mot regionerna, de som lade mest pengar på kultur	44
Tabell 37 Kontroll mot regionerna, de som lade minst pengar på kultur	44
Tabell 38 Kontroll mot regionerna, kommunerna som sticker ut	44
Tabell 39 Sammanställning förklaringar de som lade mest pengar på kultur.....	45
Tabell 40 Sammanställning förklaringar de som lade minst pengar på kultur	46
Tabell 41 Kommentarer definition av kultur	47
Tabell 42 Framtiden för de som lade mest pengar på kultur.....	48
Tabell 43 Framtiden för de som lade minst pengar på kultur	49
Tabell 44 Kontaktuppgifter till de kulturansvariga i kommunerna i förstudien.....	85
Tabell 45 Kontaktuppgifter till de kulturansvariga i kommunerna för urvalet av samtalsintervjuer.....	92

Hemsidetext

De flesta har någon gång i sitt liv lånat en bok, film eller CD-skiva på ett bibliotek. Några har spelat teater genom den kommunala kulturskolan eller provat på något instrument via musikskolan. Den kommunala kulturpolitiken kommer vi i kontakt med oftare än vi tror. Men beroende på var du bor någonstans i landet så finns det inte samma möjligheter att ta del av den här typen av kulturverksamhet.

Det råder mycket stora skillnader mellan hur mycket Sveriges kommuner lägger på kulturområdet. Under 2014 skiljde det mer än 2000 kronor per person i kultursatsningar mellan den kommun som lade mest pengar på kultur och den som lade minst.

I min undersökning har jag kartlagt hur mycket Sveriges kommuner lade på kulturområdet under 2014. Det är en studie av hur pengarna är fördelade kring fyra olika områden: allmän kulturverksamhet, bibliotek, musik- och kulturskola och stöd till studieorganisationer. Genom samtalsintervjuer bidrar jag med fördjupad kunskap om vad pengarna går till och varför kultursatsningarna skiljer sig åt.

Vad pengarna går till är en komplex fråga då varje kommun är unik men oavsett om kommunen lägger mycket eller lite pengar på kulturverksamhet är biblioteken den kommunala kulturpolitikens ryggrad.

Maria Askerfjord Sundeby
JU1552-Examensarbete i journalistik

Tack

Christina Hultin-Treutiger – för stöd och vägledning

Marina Ghersetti – för vägledning

Linnea Heppling – för samarbetet

Karolina Andersson och Anders Silvergren Blåder – för samarbetet

SVT:s Kulturnyheterna – för förtroendet

Samtliga kommuner som deltog i undersökningen – för hjälpsamheten

Christer Askerfjord – för stödet

Metodrapport

1. Inledning

”Culture is not only a body of intellectual and imaginative work; it is also and essentially a whole way of life.”¹

– Raymond Williams, akademiker och författare.

”What can art accomplish? The purpose of art is to accumulate the human within the human being.”²

– Svetlana Aleksijevitj, författare och nobelpristagare i litteratur.

Kultur är ett stort begrepp. Det rymmer mycket men det är svårt att definiera exakt vad det är som är kultur. Vi bär med oss kulturen både som individer men också som grupp i samhället. Det är så den svenska kulturpolitiken har tagit form, den verkar i olika nivåer. Den svenska kulturpolitiken spelar på tre scener samtidigt, tre olika nivåer: Den nationella, den regionala och den kommunala. Jag har valt att studera den kommunala nivån.

Den kommunala kulturpolitiken ligger väldigt nära många svenska invånare. Vi har nog alla besökt ett bibliotek någon gång, lånat en bok, varit på en filmvisning eller kanske sett en teaterföreställning i bibliotekets regi. Några har kanske spelat blockflöjt i den kommunala musikskolan eller provat på teater i kulturskolan.

Även om några har kommit i kontakt med den kommunala kulturverksamheten mycket mer än andra är det något som de allra flesta har en relation till. Men trots att kulturen ständigt finns med oss verkar den kommunala kulturdebatten gå helt under radarn på många håll medan den på andra håll verkar vara mycket tongivande. Men är det skillnad på hur kulturen behandlas i olika kommuner? Och i sådant fall, varför är det skillnad?

2. Frågeställning

Frågeställningarna och syftet går att applicera på både undersökningen och den journalistiska produkten.

Hur mycket lägger kommunerna på kultur? Och vad får invånarna för pengarna?

Jag vill ta reda på var i Sverige man lägger mest och minst pengar på kultur och vad pengarna faktiskt går till. Genom att jämföra skillnaderna och likheterna mellan dessa kommuner ger det mig möjlighet att undersöka kulturen ur ett samhällsperspektiv.

2.1 Undersökning

Jag bidrar med att förvalta och analysera redan befintligt material och sedan använda den kunskapen för att få en fördjupad kunskap om hur kulturfrågor behandlas i Sveriges kommuner genom att komplettera med kvalitativa intervjuer.

¹ Fuchs, 2015 s. 11

² Nobel Media, 2015.

2.2 Journalistisk presentation

Jag vill ge en nyanserad och balanserad bild av dagens kommunala kulturpolitik och kulturens roll i samhället på kommunnivå. Den centrala frågeställningen för den journalistiska presentationen kommer att vara: Hur har pengarna som kommunerna avsatt till kultur fördelats?

3. Bakgrund

3.1 Forskning

Kultur är ett svårdefinierat begrepp. Det är svårt att definiera vad kultur är värt vilket jag tror har bidragit till att det är ett ganska utforskat område. Men det finns en del som är skrivet kring området ur ett vetenskapligt perspektiv.

Följande exempel är ett axplock av det som har publicerats kring ämnet.

- Statens folkhälsoinstitut gjorde en sammanställning av forskning kring kulturens betydelse för hälsan 2005 som ett resultat av ett flerårigt arbete för att inspirera och väcka debatt. I dokumentet lyfts det fram forskningsinsatser som visar att det finns ett samband mellan hälsoutveckling och deltagande i kulturella aktiviteter. "Skriften ger stöd för att kulturupplevelser inte bara har ett egenvärde utan är viktiga för människors välbefinnande och hälsa."³
- John Armbrecht är forskare vid företagsekonomiska institutionen på Handelshögskolan i Göteborg. I hans avhandling från 2012 studerar han värdet av olika kulturinstitutioner ur ett samhällsekonomiskt perspektiv. Han använder flera sätt att beskriva kulturens värde på och han menar att bara möjligheten att kunna göra ett besök eller att institutionen finns där för kommande generationer också är ett en sorts värde. Avhandlingen innehåller delstudier av Vara konserthus, Nordiska Akvarellmuseet i Skärhamn och musikfestivalen Way Out West i Göteborg. Undersökningen visar att värdet som dessa tre studieobjekt skapar är högre än de kostnader som de medför.⁴
- Myndigheten statens kulturråd har gjort ett flertal publikationer kring ämnet. Under 2015 publicerade de en rapport om kulturutgifter i regionalt perspektiv för 2013 och 2014, där det samlade regionala utfallet visade på stora skillnader mellan regionerna.⁵ När den nya modellen för fördelning av statliga bidrag, kultursamverkansmodellen, successivt började träda i kraft publicerade myndigheten en informationsbroschyr 2013.⁶ I mars 2015 lämnades ett budgetunderlag över till regeringen som beskriver Kulturrådets analys av vilka ekonomiska behov kulturlivet står inför under de kommande tre åren.⁷ Kulturrådet gjorde också en uppföljning av kultursamverkansmodellen för 2014 och rapporterar om den regionala kulturverksamhet som har finansierats genom modellen.⁸

³ Statens Folkhälsoinstitut, 2005 s. 11

⁴ Göteborgs universitet, 2012.

⁵ Kulturrådet (2015). *Statliga kulturutgifter i regionalt perspektiv 2013-2014*.

⁶ Kulturrådet (2013). *Kultursamverkansmodellen – Samverkansrådets roll och vision*.

⁷ Kulturrådet (2015). *Budgetunderlag 2016-2018*.

⁸ Kulturrådet (2015). *Kultursamverkansmodellen – uppföljning 2014*.

- Myndigheten för Kulturanalys har publicerat rapporten *Samhällets utgifter för kultur 2012-2013* som behandlar både statens, regionernas och kommunernas utgifter för kultur.⁹
- Christer Gustafsson är professor i kulturvård vid Uppsala universitet och hans forskning visar att det lönar sig att vårda kulturmiljöer. Han har bland annat varit med och skapat en modell för att räkna ut hur kultursatsningar kan få störst effekt och främja samhällsutvecklingen.¹⁰

3.2 Journalistiskt

Ett övergripande reportage om fördelning av kulturpengar på kommunal och regional nivå har publicerats tidigare av Dagens ETC den 20 maj 2015. Där byggde artikeln på siffror från 2013.¹¹

Figur 1 Dagens ETC

Nyhetsbyrån TT publicerade en artikel om kommunernas kultursatsningar den 1 juli 2015.¹² Artikeln fick spridning i ett antal lokaltidningar och ger en övergripande bild av kommunernas kultursatsningar men materialet som artikeln bygger på verkar gälla både kultur och fritid.

Jag har inte hittat någon som har tittat närmare på vad det är pengarna går till och vad det är för skillnad mellan de kommuner som lägger förhållandevis mycket pengar på kultur och de som lägger lite.

4. Avgränsning

4.1 Undersökning

Jag ville göra en rikstäckande undersökning över Sveriges samtliga 290 kommuner. Att begränsa sig till ett specifikt geografiskt område skulle kunna vara en alternativ population för undersökningen, till exempel att enbart titta på den kommunala kulturpolitiken i Västra Götalandsregionen. Problemet med det är att det inte stämmer överens med mitt uppdrag från redaktionen på SVT:s Kulturnyheterna som jag samarbetar med, vilken är en rikstäckande redaktion.

⁹ Myndigheten för kulturanalys, 2014.

¹⁰ Uppsala universitet, 2015.

¹¹ Karin Annebäck, 2015.

¹² Lisa Boda, 2015.

Å ena sidan gör min valda undersökningsmetod att jag bara kommer på djupet i frågeställningen i de kommuner som är ytterligheter i fallet, de som sticker ut under arbetet med databasen.

Olika kommuner rapporterar också till Statistiska centralbyrån, SCB, på olika sätt, vilket är en potentiell felkälla. Alternativet skulle kunna vara att göra en egenformulerad enkät och skicka ut till samtliga kommuner, men chansen att jag skulle få tag på ett så omfattande material som det SCB har samlat in är, enligt min bedömning, mycket liten.

Fördelen med min valda metod är å andra sidan att jag redan vid undersökningens början hade tillgång till det senast inrapporterade materialet från SCB rörande samtliga kommuner. Det är svårt att få ett så fullständigt material på något annat sätt. Även om det kan skilja i rapporteringen gick det att få en översiktlig uppfattning av materialet som jag sedan byggde ut med kontrollvariabler som exempelvis antal invånare och politiskt styre.

Genom att utöka den kvantitativa undersökningen med en kvalitativ undersökning med samtalsintervjuer hoppades jag kunna gå på djupet i min frågeställning. Där tittade jag närmare på hur kommunerna förhåller sig till kulturområdet, hur de resonerar i kulturfrågor och vad de lägger pengarna på.

Det jag riskerar att missa med min metod är eventuella bakgrundsfaktorer som kan påverka kultursatsningar. Jag försökte att eliminera den risken genom att handplocka några kommuner där jag gjorde kortare intervjuer med de kulturansvariga i en förstudie för att se vad de tror kan påverka kultursatsningar.

Genom att den kvalitativa delen av undersökningen inte omfattar samtliga kommuner missar jag om det är någon kommun i "mittregistret" som redovisar på ett felaktigt sätt, att de till exempel går till något annat än kultur. Men genom att dela med mig av materialet till regionala redaktioner så kanske de har möjlighet att ta upp arbetet där jag slutar.

Eftersom min undersökningsmetod är ganska omfattande begränsade jag mig i tid när det gäller databearbetningen. Jag undersökte de bakgrundsfaktorer som jag hann under tre veckor, för att sedan gå över och lägga fokus på den kvalitativa delen.

Jag begränsade också den kvalitativa delen till de fem kommuner som lägger mest och de fem som lägger minst pengar samt två kommuner som stack ut under bearbetningen för att få en hanterbar mängd intervjuer.

4.2 Journalistiskt arbete

Undersökningen spelar huvudrollen i mitt journalistiska arbete. Jag jobbade parallellt med den journalistiska delen och samtalsintervjuerna. De kvalitativa intervjuerna var utformade så att jag kunde använda materialet i mina journalistiska produkter också, vilket innebär en avgränsning i antalet intervjuer med kulturansvariga i de berörda kommunerna.

5. Metod

5.1 Undersökning

5.1.1 Undersökningens övergripande design

Min undersökning är uppdelad i två delar.

Steg 1. En kvantitativ del för att ta reda på fördelningen av pengarna kommun för kommun, vilka områden de går till (bibliotek, stöd till studieorganisationer, allmän kulturverksamhet, musikskola/kulturskola) och undersöka tänkbara faktorer som kan påverka kultursatsningarna som exempelvis antal invånare och politiskt styre. Materialet samlas i en databas som därefter bearbetas och analyseras.

Steg 2. En kvalitativ del med intervjuer av de ansvariga i de kommuner som lägger mest och de kommuner som lägger minst pengar för att ta reda på hur de resonerar kring kulturfrågor och få en djupare och mer detaljerad förståelse för vad pengarna faktiskt går till.

5.1.2 Kvantitativ del

I början var det svårt att få tag på siffrorna för 2014. Men i mitten av september blev materialet officiellt via Statistiska centralbyråns, SCB, statistikdatabas vilket gav mig möjlighet att ta del av materialet och även kunna göra rättvisa analyser av materialet. Om materialet inte är officiellt kan det finnas i statistikdatabasen men fortfarande förändras. Viktigt att notera är att alla värden som jag har tagit ut för andra parametrar, så som politiskt styre och folkmängd också är baserat på material som gäller 2014 så att det blir jämförbart.

Under uppbyggnaden av min undersökning har jag tagit inspiration av Myndigheten för Kulturanalys utredningar. Den senaste publiceringen kring kommunala kulturpengar från Myndigheten för Kulturanalys är *Samhällets utgifter för kultur 2012-2013*.¹³ Enligt Emma Bergmark, utredare och statistikansvarig på Myndigheten för Kulturanalys, kommer materialet för 2015 publiceras på SCB i juli 2016 och en analys från myndigheten om 2014-2015 kommer att publiceras under hösten 2016. Detta innebär att min undersökning och analys av materialet kommer att publiceras tidigare än myndighetens vilket gör undersökningens resultat aktuellt även ur en tidsaspekt.

Inrapporteringen från kommunerna till SCB sker via det så kallade Räkenskapssammandraget, vilket är en årlig insamling av ekonomiska uppgifter från Sveriges samtliga kommuner. Enligt Anita Brandt på Statistiska Centralbyråns avdelning för nationalräkenskaper kommunicerar de med kommunerna via en webbsida.¹⁴ Där finns instruktioner för hur inrapporteringen ska gå till och blankettexempel. Det är bara marginella skillnader från 2014 även om blanketterna som ligger uppe gäller 2015. Ingenting kring de poster som jag har tittat på har ändrats sedan 2014 enligt Anita Brandt.

¹³ Myndighet för kulturanalys, 2014.

¹⁴ Statistiska centralbyrån, SCB (2015). *Räkenskapssammandrag för kommuner*.

I Räkenskapssammandraget finns det fyra kategorier som Myndigheten för Kulturanalys använder i sin kartläggning av kommunernas kostnader för kultur. Dessa kategorier är: stöd till studieorganisationer, Allmän kulturverksamhet – övrigt, Bibliotek och Musikskola – Kulturskola. Efter att ha gått igenom vad som redovisades i Räkenskapssammandraget var jag övertygad om att det var dessa fyra poster som jag också skulle ta med i min analys då det är dessa kategorier som anknyter till kulturområdet.

Utifrån de material som jag tagit del av från Myndigheten för Kulturanalys fick jag reda på att jag behövde ta reda på uppgifter om kommunernas folkmängd för att kunna ta reda på hur mycket de lägger på de olika kostnaderna per person. Men för att ta reda på vilka andra bakgrundsfaktorer som skulle kunna vara intressanta för min undersökning gjorde jag en förstudie.

5.1.2.1 Förstudie

För att få ett hum om vilka parametrar som spelar in på kulturnämndernas arbete gjorde jag en miniundersökning med kulturansvariga efter ett förslag från Marina Ghersetti, docent vid Göteborgs universitet. Jag kontaktade tio stycken kulturansvariga i kommuner runt om i Sverige.

I urvalet utgick jag från kommunkoderna¹⁵ och valde ut en kommun från vartannat län för att få så stor geografisk spridning som möjligt. Anledningen till att jag valde tio stycken är att det är ett hanterbart antal samtidigt som jag har möjlighet att få många infallsvinklar.

De utvalda kommunerna var:

- Täby
- Trosa
- Tranås
- Mönsterås
- Sölvesborg
- Halmstad
- Hallstahammar
- Hudiksvall
- Strömsund
- Boden

Jag ville formulera tre frågor som inte skulle ta så mycket tid att svara på (se bilaga 3.1). Jag ville inte att det skulle kännas jobbigt att delta men samtidigt ville jag få en djupare uppfattning om hur arbetet med kulturområdet ser ut.

De frågor som jag valde att ställa i förstudien var:

1. Vilka faktorer tror du påverkar hur mycket pengar en kommun lägger på kultur?
2. Hur definierar din kommun begreppet "kultur"? (Vad räknas in i kulturområdet i er kommun? Vad skiljer kulturverksamheten från t.ex. fritidsverksamheten?)
3. Är det något speciellt rörande kulturfrågor på kommunnivå som du tycker att jag borde uppmärksamma i min uppsats? Vilka prioriteringar gör ni inom området?

¹⁵ Statistiska centralbyrån (2015). *Kommuner i kodnummerordning 2015*.

Kontaktuppgifterna och namnen på de kulturansvariga fick jag tag på via kommunernas hemsidor (se bilaga 3.2).

Jag fick svar från sex av tio kommuner. Efter två påminnelser och uppföljande samtal valde jag att inte gå vidare med att söka svar på dessa frågor då detta bara var tänkt som bakgrundsmaterial. Jag bedömde att det var viktigare att påbörja steg ett i undersökningen, att bygga en databas för den kvantitativa delen.

5.1.2.2 Kategorier i Databasen

Uppgifterna som jag har använt från Räkenskapssammandraget som sedermera blev kategorier i databasen avser kommunernas nettokostnader.

”Nettokostnader är bruttokostnaderna minus samtliga intäkter. Intäkterna inkluderar interna intäkter från andra kommunala förvaltningar, intäkter från försäljning av verksamhet till andra kommuner och landsting, intäkter från stadsbidrag, andra bidrag, taxor och avgifter, hyresintäkter samt andra försäljningsintäkter.”¹⁶

I min undersökning använder jag begreppet kostnader och inte utgifter.

”Kostnad, inom nationalekonomin värdet av samtliga produktionsfaktorer som krävs för att framställa en vara eller tjänst.[...] I resultaträkningar visas som kostnader värdet av de resursinsatser som krävs för att erhålla redovisade intäkter (dvs. intäkter för det som levererats under en viss period).”¹⁷

Enligt Nationalencyklopedin avser kostnader de resursinsatser som satts in under en viss period, i mitt fall under hela 2014, medan utgift endast avser anskaffningsvärdet. ”Utgift, inom ekonomi, värdet vid anskaffningstillfället av de resurser som anskaffas för en verksamhet”.¹⁸

Allmän kulturverksamhet, övrigt

”Allmän kulturverksamhet inklusive stöd till kulturella föreningar. Även kostnader och intäkter för museiverksamhet redovisas här”.¹⁹

Kategorin är hämtad från Räkenskapssammandraget och avser kommunernas nettokostnader inom området. Kostnader för kultur som inte kan sorteras in i någon av de andra tre kategorierna från Räkenskapssammandraget ingår också här.²⁰

Bibliotek

”Kostnader/ intäkter för tillhandahållande och förmedling av information samt utlåning av medier till allmänheten. Allmänkulturell verksamhet som sker i bibliotekets regi såsom utställningar, teater etc. ska föras till Allmän kulturverksamhet.”²¹

Bibliotek är den enda lagstadgade kommunala kulturverksamheten.²² Enligt bibliotekslagen är alla kommuner skyldiga att ha ett folkbibliotek.

¹⁶ Myndigheten för kulturanalys, 2014 s. 8.

¹⁷ <http://www.ne.se.ezproxy.ub.gu.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/kostnad> access 29 november 2015

¹⁸ <http://www.ne.se.ezproxy.ub.gu.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/utgift> access 29 november 2015

¹⁹ Statistiska centralbyrån, 2015, *Räkenskapssammandraget 2015 – instruktioner* s. 34

²⁰ Myndigheten för kulturanalys, 2014 s. 27

²¹ Statistiska centralbyrån, 2015, *Räkenskapssammandraget 2015 – instruktioner* s. 34

"Bibliotek är också på många orter den viktigaste kulturlokalen och en central mötesplats."²³

Kategorin är hämtad från Räkenskapssammandraget och avser kommunernas nettokostnader inom området.

Musikskola/kulturskola

"Kultur- och musikskola, t.ex. kommunal musikskola eller föreningsdriven kulturskola. Förskoleverksamhet och grundskoleverksamhet som har en musikprofil eller annan specialisering, t.ex. musikedagis, ska inte räknas hit utan föras på aktuell pedagogisk verksamhet."²⁴

Kategorin är hämtad från Räkenskapssammandraget och avser kommunernas nettokostnader inom området.

Stöd till studieorganisationer

"Allt stöd till studieorganisationer oavsett om studieorganisationen ägnar sig åt kultur eller annan verksamhet."²⁵

Kategorin är hämtad från Räkenskapssammandraget och avser kommunernas nettokostnader inom området.

Det var inte givet att ta med denna kategori då det inte enbart är organisationer som ägnar sig åt kultur som är redovisade i denna kategori. Men eftersom det råder tveksamheter bland kommunerna om vad det är som exakt ingår i kulturområdet har jag valt att ta med den. Dessutom har alla kommuner fått samma instruktioner för redovisningen vilket gör det rättvist och jämförbart.

Folkmängd

Uppgifterna är hämtade från Statistiska centralbyrån och avser förhållandena den 31 december för år 2014. Jag har valt 2014 års siffror för att det ska vara jämförbart med det andra materialet.

Politiskt styre

Sveriges kommuner och landsting, SKL, har sammanställt vilka som har styrt kommuner, landsting och regioner de senaste 20 åren. SKL har sammanställt styret i tre kategorier eller tre block: Vänster, Alliansen eller blocköverskridande.²⁶

Kommunens totala kostnader

Kategorin avser kommunernas totala nettokostnader, det vill säga nettokostnaderna för samtliga verksamheter, 2014.²⁷

²² Sveriges riksdag, 2013.

²³ Myndigheten för kulturanalys, 2014 s. 26

²⁴ Statistiska centralbyrån, 2015, *Räkenskapssammandraget 2015 – instruktioner* s. 34

²⁵ Statistiska centralbyrån, 2015, *Räkenskapssammandraget 2015 – instruktioner* s.34

²⁶ Sveriges kommuner och landsting, 2015.

²⁷ http://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_OE_OE0107_OE0107B/KostnDR/?rxid=f7d8a5a9-f15a-48c2-bba9-0f7c26e5ff4c access 20 december 2015.

Urval

Kategorierna i databasen fastställde jag efter att ha varit i kontakt med Pierre Donatella, lärare på Förvaltningshögskolan vid Göteborgs universitet, för att stämma av mitt urval.

Jag valde att ta bort en parameter som jag i ett tidigt skede funderade på att ta med, ett mått på om en kommun var rik eller fattig. En sådan parameter skulle vara förhållandevis komplex att ta fram och jag bedömer att det skulle finnas en stor risk för felkällor då det är många variabler som det beror på. Pierre Donatella beskriver hur ett sådant mått skulle kunna vara uppbyggt:

”Titta på soliditet, det visar om tillgångarna är finansierade med skulder eller eget kapital, och årets resultat i relation till skatteintäkter, statsbidrag och utjämning eller kronor per invånare. Då har du ett mått på finansiell ställning och ett mått på finansiell utveckling.”

5.1.2.3 Databasbyggande

Jag började med att bygga en huvuddatabas som skulle innehålla samtliga uppgifter och kategorier (se bilaga 4.1).

Utöver huvuddatabasen skapade jag en annan databas för den grafiska presentationen, Kulturkartan, som skulle passa programmet som datajournalisterna på Sveriges Television jobbar med (se bilaga 4.2).

5.1.2.4 Databasbearbetningar

När databasen var komplett började jag göra systematiska bearbetningar där jag sorterade datamängden enligt följande schema:

Bearbetning	Område
1	Kultur per person
2	Allmän kulturverksamhet per person
3	Bibliotek per person
4	Musik- och kulturskola per person
5	Stöd till studieorganisationer per person
6	Andel kultur av totala kostnader
7	Andel allmän kulturverksamhet av totala kulturkostnader
8	Andel bibliotek av totala kulturkostnader
9	Andel musik- och kulturskola av totala kulturkostnader
10	Andel stöd till studieorganisationer av totala kulturkostnader
11	Totala kulturkostnader

Under varje bearbetning sorterade jag från störst till minst.

Jag började med att notera hur stora skillnaderna var. Sedan plockade jag ut de tio kommuner som låg i toppen och de tio kommuner som låg i botten. Därefter analyserade jag den politiska bakgrunden, de tio i toppen för sig och de tio i botten för sig.

Efter det analyserade jag kommunerna utifrån folkmängd för att se om de som är topp tio också ligger i topp befolkningsmässigt och de som är botten tio ligger i botten befolkningsmässigt. För att underlätta detta moment sorterade jag in kommunernas ”folkmängdsplats” i kvartiler:

Maria Askerfjord Sundeby
JU1552-Examensarbete i journalistik

Kommun 1 till 72 = Kvartil 1 (den kvartil med störst folkmängd)

Kommun 73 till 144 = Kvartil 2

Kommun 145 till 216 = Kvartil 3

Kommun 217 till 290 = Kvartil 4 (den kvartil med minst folkmängd)

Denna procedur upprepade jag för varje bearbetning av databasen för att inte missa något som kunde vara av intresse för undersökningen.

När alla bearbetningar var genomförda beslöt jag mig för att gå vidare med tolv kommuner till den kvalitativa delen.

De utvalda kommunerna var:

- Umeå
- Emmaboda
- Åsele
- Malmö
- Härnösand
- Nordanstig
- Högsby
- Lekebergs
- Täby
- Salem
- Trollhättan
- Laxå

5.1.2.5 Kontroll mot regionerna

Det finns flera sätt att ta del av kulturpengar. Ett sätt för kommunen att få pengar är genom regionen. Jag tog med detta i sammanställningen för att kolla om det kunde vara så att t.ex. den som lägger minst pengar på kultur inte tillhör den region som lägger mest och så vidare. Detta material fick jag också ut från SCB:s statistikdatabas.²⁸

²⁸http://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_OE_OE0107_OE0107D/KostnDRLT/?rxid=b7e35335-27a6-4630-b363-1e0b872e1966 access 20 december 2015.

Kostnader och intäkter för landsting efter region och verksamhetsområde. År 2014

Välj variabel Om tabellen

Markera dina val och tryck på 'Fortsätt'. Tips och hjälp
För markerade variabler * måste minst ett värde väljas

tabellinnehåll *	region *	verksamhetsområde *
Totalt 5 Valda 1	Landsting och Gotlands kommun	Kultur
Bruttokostnad Bruttointäkt Nettokostnader inkl. läkemedelskostnader Kostnad för det egna åtagandet Produktionskostnad	Totalt 21 Valda 21 01L Stockholms läns landsting 03L Uppsala läns landsting 04L Södermanlands läns landsting 05L Östergötlands läns landsting 06L Jönköpings läns landsting 07L Kronobergs läns landsting	Totalt 1 Valda 1 KULTUR, TOTALT
	Sök <input type="text"/> <input type="submit" value=""/>	Sök <input type="text"/> <input type="submit" value=""/>
	☐ Början av rad	☐ Början av rad

år *

Totalt 1 Valda 1

2014

Figur 2 Sökning i SCB:s statistikdatabas för regionernas kostnader för kultur.

5.1.2.6 Bakgrundsdokument

Det sista steget i den kvalitativa delen blev att göra systematiska bakgrundsdokument inför intervjuerna, kommun för kommun. Alla kommuner ska granskas på samma sätt.

I bakgrundsdokumenterna samlade jag information om kommunerna som jag bedömde var intressant för samtalsintervjuerna (se bilaga 4.3). Det var främst information som jag funnit genom databasbearbetningarna som jag sammanställde. Var ligger de utvalda kommunerna i de olika körningarna som jag har gjort? Hur står de sig i ett regionalt perspektiv? Det var sådana frågor som låg till grund för utformningen av dokumenten.

5.1.3 Kvalitativ del

Målet med min undersökning är att bidra till en djupare förståelse kring hur det kommer sig att Sveriges kommuner väljer att satsa en viss summa på kulturområdet. För att ta reda på hur kommunerna resonerar kring kulturfrågor och få en djupare och mer detaljerad förståelse för vad pengarna faktiskt går till valde jag därför att utveckla en respondentundersökning som komplement till den kvantitativa undersökningen.

”Vid en *respondentundersökning* är det svarspersonerna själva och deras egna tankar som är studieobjekten. Nu vill forskaren veta vad varje svarsperson tycker och tänker om det som undersökningen gäller, och därför ställs i stor utsträckning samma frågor till samtliga svarspersoner. För forskaren handlar det därefter om att finna mönster i svaren och om att beskriva och förklara hur och varför olika grupper av respondenter skiljer sig åt med avseende på vad de svarar.”²⁹

²⁹ Esaiasson, 2012 s. 228

Det finns två huvudtyper av respondentundersökningar, samtalsintervjuundersökningar och frågeundersökningar.³⁰ Anledningen till att jag inte har valt att göra en frågeundersökning är att det vid den typen av undersökning vanligtvis presenteras ett antal i förväg bestämda svarsalternativ och jag ville inte gå in med förutfattade meningar. Eftersom jag inte heller fått några indikationer på vad det kunde finnas för förklaringar till de olika frågorna som jag tänkte ställa så passade inte den modellen.

”Även vid samtalsintervjuer finns en uppsättning färdiga frågor eller teman som skall gås igenom med varje svarsperson. Men beroende på hur dialogen med respektive person utvecklar sig kommer frågornas ordningsföljd, formulering och ibland också innehåll att variera mellan intervjuerna (lägre grad av standardisering).”³¹

Samtalsintervjuernas lägre grad av standardisering bedömde jag var det mest lämpliga för min undersökning då det bjuder in svarspersonerna att utveckla sina svar och jag får möjlighet att ställa följdfrågor. Det är en typ av intervjuteknik som ligger mycket nära det journalistiska arbetssättet vilket jag även trodde skulle innebära en stor hjälp för mig att skapa en journalistisk produkt av undersökningen.

”Att intervju ett litet antal är också ett viktigt råd. [...] Kravet på den som arbetar med en respondentundersökning är att fortsätta göra intervjuer tills det uppstått så kallad teoretisk mättnad, det vill säga tills det inte framkommer några nya relevanta aspekter av det fenomen som står i centrum för undersökningen. Beprövad erfarenhet har visat att det med ett väl genomtänkt urval kan räcka att intervju runt tio personer för att göra intressanta analyser. Denna siffra skall dock omgärdas med varningssignaler: Observera att det exempelvis handlar om cirka tio personer i varje grupp man vill uttala sig om.”³²

Samtidigt som jag ville ha en så liten och lättöverskådlig population som möjligt för mina samtalsintervjuer tyckte jag att det var viktigt att öppna upp för att det skulle kunna ta ett par intervjuer innan jag uppnådde teoretisk mättnad. Dock är det viktigt att notera att min avsikt var att analysera de kommuner som lade mest pengar på kultur för sig och de som lade minst pengar på kultur för sig för att i ett senare skede kunna uttala mig om de båda ytterligheterna av den totala populationen, alla Sveriges kommuner. Därför valde jag att börja med de fem kommuner som har lagt mest och de fem som har lagt minst pengar på kultur per person, med reservation för att det senare skulle behövas ökas på med fler intervjuer.

Utöver dessa tio kommuner tog jag även ut två kommuner som stack ut i bearbetningen av databasen på olika sätt. Dels var det Trollhättan som låg på plats åtta i Sverige i kategorin ”Totala kulturkostnader per person” trots att de inte redovisade någonting på kategorin ”Musik- och kulturskola” men däremot lade tredje mest i Sverige i kategorin ”Allmän kulturverksamhet per person”. Och dels var det Laxå där 99,74 procent av de totala kulturkostnaderna går till biblioteken.

”Vid en samtalsintervjuundersökning är det inte personerna utan de olika uppfattningar och tanketeorier som personerna ger uttryck för som står i centrum. Målet här är att

³⁰ Esaiasson, 2012 s. 228

³¹ Esaiasson, 2012 s. 228

³² Esaiasson, 2012 s. 259

fånga in och kartlägga alla de olika uppfattningar som finns när det till exempel gäller makt, demokrati eller skäl för brottsligt beteende. När forskaren, trots ytterligare intervjuer, inte längre finner några nya svars-kategorier talar man om teoretisk mättnad och man kan då [...] uttala sig om populationen.”³³

”Samtalsintervjuundersökningar ger goda möjligheter att registrera svar som är oväntade. En av de stora poängerna är också möjligheten till uppföljningar”.³⁴

Jag utformade tre huvudfrågor till samtliga kommuner för att avgränsa intervjuernas omfattning. Samtliga kommuner ska behandlas på samma sätt.

De frågor jag valde att ställa var:

1. Varför ser det ut som det gör?
2. Vad definierar ni som kultur?
3. Hur kommer ni att jobba med kulturområdet i framtiden?

Fråga 1 öppnar upp för de uppfattningar och tankar som den svarande bär på. Med hjälp av följdfrågor och förtydligande frågor går det också att nå djupare i frågeställningen än om jag exempelvis skulle gått igenom kulturplaner eller motsvarande. Det finns möjligheter till att den svarande kan föra ett brett och djupgående resonemang i frågan.

Fråga 2 är utvald för att bringa klarhet i vad kulturbegreppet innefattar för varje kommun då tidigare undersökningar och även min förstudie har visat att det är varierande vad olika kommuner inkluderar i begreppet kultur.

Fråga 3 fokuserar främst på att ge en bild av vad kommunen strävar mot inom kulturområdet eller om det är ett förhållandevis statistiskt område.

Jag började med att formulera ett mail som jag skulle kunna skicka till samtliga kommuner för att förklara min undersökning och säga att jag skulle höra av mig via telefon vid ett senare tillfälle (se bilaga 5.1). Då det är en bred geografisk spridning på de utvalda kommunerna var telefonintervjuer det rimligaste alternativet för att kunna göra samtliga intervjuer.

Via kommunernas hemsidor tog jag reda på hur varje kommuns respektive styre var uppbyggt för att ta reda på vem det var jag skulle skicka mailet till och deras kontaktuppgifter (se bilaga 5.2).

”Vid informantintervjuer är *centralitet* den vanligast förekommande urvalsprincipen. I dessa undersökningar vill man nå de personer som inom journalistiken brukar kallas ”centralt placerade källor”. Ofta har man på förhand en uppfattning om vilka de viktigaste personerna är, men ursprungsurvalet kan behöva kompletteras.”³⁵

De mest centralt placerade källorna i min undersökning är i de flesta fall de som är ansvariga för kulturfrågor i respektive kommun. Då det skiljer en del på hur den politiska organisationen ser ut i olika kommuner kan de ansvariga ibland ha titeln ordförande kulturnämnden eller ordförande kulturutskottet. Men ibland ligger

³³ Esaiasson, 2012 s. 229

³⁴ Esaiasson, 2012 s. 251

³⁵ Esaiasson, 2012 s. 258

kulturfrågorna på kommunstyrelsens bord och då valde jag att skicka mailet till kommunstyrelsens ordförande som sedan hänvisade mig vidare till det kommunalråd som är ansvarig för kulturfrågor eller till de som är kommunalanställda kulturchefer, om det var dem som hade den största överblicken över kulturområdet.

Mailen följde jag efter två dagar upp med de första telefonsamtalen. Intervjuerna tog cirka 10 till 30 minuter beroende på hur samtalet utvecklade sig. Jag transkriberade samtliga intervjuer för att underlätta både för analysen och den journalistiska produkten, även om det tog lång tid att gå igenom alla intervjuer.

Jag fick inte tag i alla kommuner som jag hade tänkt prata med. Tio av tolv kommuner deltog i samtalsintervjuerna. Men trots att jag inte pratade med samtliga uppnådde jag en teoretisk mättnad, intervjupersonerna började säga samma saker och ange liknande förklaringar. När samtliga intervjuer var genomförda började jag med analysen av materialet.

I analysen har jag använt mig av en form av väsensmetod för att analysera mina samtalsintervjuer.

”Väsensmetoden används inte för att urskilja olika aspekter utan för att fånga det centrala av en företeelse bland många olika sorters fall (intervjupersoner) – det vill säga en gemensam nämnare.”³⁶

Jag gjorde separata analyser av de kommuner som lade mest och de kommuner som lade minst pengar på kultur. Jag ville få reda på om de hade någon gemensam nämnare och valde därför att undersöka det centrala hos de olika kommunerna. Genom att gå igenom alla intervjuer och plocka ut de centrala förklaringarna försökte jag bygga upp en tydlig bild av vad varje kulturansvarig hade svarat. Förklaringarna samlade jag i en tabell för att göra det överskådligt då många av kommunerna angav samma orsaker. Jag kompletterade detta med att plocka ut citat från intervjuerna som var tydliga exempel på hur de resonerar för att ge en vidare bild av fenomenet.

5.2 Journalistiskt arbete

Sedan idéskissen har jag haft en vision av hur en publicering av detta arbete skulle kunna se ut. Den 14 september träffade jag en redaktör på SVT:s Kulturnyheterna för att diskutera igenom min idéskiss. Jag presenterade min vision kring publiceringen och utifrån det jobbade vi vidare på idéerna med flera redaktörer. Jag upplevde det som hjälpsamt att jag under arbetets gång hade en gemensam vision att luta mig mot. Trots att mitt konkreta journalistiska arbete med skrivande och kompletterande intervjuer kom igång i arbetets slutskede genomsyrade tankarna kring att jag skulle göra en journalistisk produkt av undersökningen hela arbetsprocessen.

Att göra en grafisk presentation av undersökningens resultat kom på tal redan under första idémötet med redaktionen. Min vision var att det skulle presenteras på ett enkelt och inkluderande sätt för läsarna. Det ska vara roligt att ta del av informationen. Jag fick kontaktuppgifterna till SVT:s datajournalister av mina redaktörer och sedan dess har jag haft kontakt med datajournalisten Linnea Heppling. Jag hade en tanke om att det kanske kunde vara möjligt att presentera det som en karta. Utifrån mina önskemål utformade

³⁶ Esaiasson, 2012 s. 274

Maria Askerfjord Sundeby
JU1552-Examensarbete i journalistik

Linnea Heppling och jag det som kom att bli Kulturkartan. Jag byggde databasen i Excel med materialet från min undersökning som Linnea sedan gjorde om till en interaktiv karta.

Den 27 november lämnade jag över min databas till Linnea Heppling som började skapa Kulturkartan. Under tiden skrev jag en tillhörande artikel med begreppsförklaringar som skulle "rama in" kartan på ett bra sätt. Den 18 december var kartan med tillhörande artikel klar för publicering.

Samtidigt som jag inledde steg två med samtalsintervjuer under vecka 49 började jag göra kompletterande intervjuer som jag behövde till det journalistiska materialet allt eftersom. Den största delen av det journalistiska materialet kommer från samtalsintervjuerna, så det mesta av det arbetet skedde parallellt med undersökningen. Under samma period begärde jag också ut kontoplanerna för kommunerna som tillhörde den kvalitativa delen för att få tillgång till ännu mer bakgrundsmaterial.

Täby är en av de kommuner som tillhör den kvalitativa undersökningsdelen och under den här perioden hade jag möjlighet att besöka en av Täby kommuns kulturverksamheter. Under en eftermiddag var jag på bokcafé på Täbys huvudbibliotek i regi av fyra bibliotekarier som jag senare hann samtala med en kort stund om deras situation, vilket gav mig möjligt material till artiklarna.

Jag intervjuade även Anders Frenander, seniorprofessor vid Centrum för kulturpolitisk forskning, KPC, vid Högskolan i Borås och tidigare redaktör för Nordisk Kulturpolitisk Tidskrift. Han satte kulturpolitiken i ett historiskt perspektiv och delade med sig av sina tankar kring kulturpolitikens framtid.

5.3 Likheter och skillnader i vetenskapliga och journalistiska metoder

Efter att ha jobbat parallellt med undersökningen och den journalistiska produkten tycker jag att likheterna mellan vetenskapliga och journalistiska metoder är slående. Det som utmärker de vetenskapliga metoderna är i min mening systematiken i arbetet och det är något som jag kommer att använda mig mycket mera av i mitt framtida journalistiska arbete. Att exempelvis prova ett flertal olika modeller innan man sätter igång arbetet istället för att ta den första modellen som verkar vara bäst är ett konkret tips som jag kommer att bära med mig.

Även i *Metodpraktikan* görs det jämförelser mellan journalistiska och vetenskapliga arbetsmetoder:

"Vid informantintervjuer är *centralitet* den vanligast förekommande urvalsprincipen. I dessa undersökningar vill man nå det som man inom journalistiken brukar kallas "centralt placerade källor"."³⁷

Det som i min mening utmärker journalistiska produkter är ofta personerna som kommer till tals. Intervjuer är också en central del av de vetenskapliga metoderna. Även när intervjuerna ska genomföras utifrån ett vetenskapligt perspektiv tycker jag att det finns mycket som man kan bära med sig i sitt dagliga journalistiska arbete:

³⁷ Esaiasson, 2012 s. 258

”Grundregeln är att alla frågor i en intervjuguide skall vara lätta att förstå, korta och befriade från akademisk jargong. Det är inte meningen att forskaren skall behöva använda halva intervjutiden till att förklara vad det är hon eller han egentligen vill veta. Ett enkelt kännetecken på en bra samtalsintervju är korta intervjufrågor och långa intervjusvar.”³⁸

I min undersökning överlappar den vetenskapliga och journalistiska delen varandra, intervjuerna går att använda i båda delarna, och det ser jag som ett bevis på att dessa två världar inte ligger så långt ifrån varandra som vi kan tro.

6. Arbetets gång

I slutet av praktikperioden, under vårterminen 2015, började jag fundera kring examensarbetet. Jag hade en tanke om att jag ville granska kulturen på kommunnivå. Den främsta anledningen till det var att jag i princip inte kunde någonting om det området och ville lära mig mer. Jag formulerade min idé i några korta meningar och under ett medarbetarsamtal i slutet av praktiken presenterade jag idén för min chef Katarina Dahlgren Svanevik. Vi kom överens om att inleda ett samarbete kring detta med start i september.

Under sommaren läste jag in mig på ämnet och vad som hade skrivits om det journalistiskt. Jag skissade upp min idé och den 3 september träffade jag Sandra Foresti som är kursansvarig för examensarbetet. Jag ville boka ett tidigt möte med Sandra Foresti för att stämna av att min idé var lämplig för ett examensarbete och att jag var på rätt spår. Under mötet fick jag många tips på var jag kunde börja nysta för att få tag på materialet och information kring ämnet.

Den 14 september hade jag mitt första möte med planeringsredaktören Karolina Andersson på SVT:s Kulturnyheterna för att inleda samarbetet kring detta. Det är jag som har drivit arbetet men jag har fått hjälp från redaktionen med resurser i form av byggandet av Kulturkartan och avstämningsmöten där vi har jobbat tillsammans med att utforma de journalistiska produkterna.

Den 9 oktober var det deadline för idéskissen och samma dag hade jag mitt andra möte med Kulturnyheterna eftersom Karolina Andersson som jag jobbat med fram till dess skulle lämna över redaktörskapet till Anders Silvergren Blåder som jag har jobbat med sedan dess.

Under genomgången av idéskissen restes många intressanta och viktiga synpunkter av mina klasskompisar och seminarieledaren Sandra Foresti. Att få prata om arbetet med många kompetenta människor är det som jag har upplevt som den allra största hjälpen under examensarbetet. Det är viktigt att bli ifrågasatt och använda kritiken till något konstruktivt. En av de saker som vi diskuterade länge under detta seminarium var vad som räknades som kultur. Det är en fråga som jag har burit med mig genom hela undersökningen och arbetat med på olika sätt.

Fram till inlämningen av projektplanen gick det mesta av min tid åt till att försöka få tag på materialet kring kommunernas kulturkostnader för 2014. Om jag fick tag i materialet bedömde jag att min undersökning skulle vara genomförbar. Men utan material skulle

³⁸ Esaiasson, 2012 s. 264

Maria Askerfjord Sundeby
JU1552-Examensarbete i journalistik

jag behöva byta idé. Jag började med att kontakta Myndigheten för Kulturanalys som hade publicerat en utredning om samhällets utgifter för kultur under åren 2012 och 2013. Men när jag kontaktade Emma Bergmark som är ansvarig för utredningen 2014 så fick jag veta att de inte lämnar ut uppgifterna med motiveringen:

”Det är del av ett arbete med att ta fram officiell statistik och därför måste det publiceras först. Publiceringen är planerad till hösten 2016.”

Men jag fick reda på att uppgifterna samlas in av Statistiska centralbyrån, SCB, på uppdrag av Myndigheten för kulturanalys, vilket innebar att jag kunde få tag i materialet via SCB. Den 20 oktober fick jag ett mail från Emma Bergmark där hon bekräftade att det var samma uppgifter som i SCB:s statistikdatabas som de arbetar med i deras utredning. Efter att jag tittat igenom vilket material som fanns tillgängligt insåg jag att jag inte kunde gå så djupt i vad kulturkostnaderna gick till i en kvantitativ undersökning. Men det var också där och då som jag började förstå vikten av att ha en tvådelad undersökning där steg två skulle vara samtalsintervjuer. Att ha ett komplett material för samtliga Sveriges kommuner att utgå ifrån och sedan utveckla bedömde jag som ett bättre alternativ än att utforma en egen enkät till kommunerna där risken för ett ofullständigt material var mycket stor.

Den 21 oktober hade jag metodcoachning med Marina Ghersetti. Vi pratade mycket om vilka kontrollvariabler som skulle vara intressanta att komplettera materialet som jag fått kring kommunernas kulturkostnader. Marina Ghersetti föreslog att jag skulle ta kontakt med någon eller några kommuner och helt enkelt fråga vad de tänkte om saken. Så efter vårt möte utformade jag förstudien med tio kommuner som jag inledde den 25 oktober med att skicka mail till de tio utvalda. Jag följde upp mailen med ett flertal telefonsamtal under ungefär två veckors tid. Samtidigt arbetade jag med att börja bygga första delen av databasen med det material som jag hade samlat dittills.

Den 27 oktober var det genomgång av projektplanen och därefter fick jag min handledare Christina Hultin-Treutiger. Under denna period bearbetade jag förstudien och arbetade med huvuddatabasen.

Den 30 oktober träffade jag Marina Ghersetti för en genomgång i hur jag skulle kunna arbeta med SPSS i min undersökning, något som Ghersetti erbjöd sig att göra under metodcoachningen. Jag hade med mig den databas som jag skapat fram till dess i Excel. Efter att Marina Ghersetti visat mig vilka möjligheter jag hade att bearbeta materialet i Excel var vi eniga om att det var bättre att fortsätta att arbeta med materialet i enbart Excel. Att arbeta i SPSS som jag inte har någon kunskap om skulle kunna innebära en felkälla för bearbetningen.

Den 2 november hade jag mitt första handledarmöte där vi tittade på ett första utkast av huvuddatabasen och diskuterade hur jag skulle gå vidare med arbetet kring färdigställandet av databasen och hur jag skulle gå tillväga med databaskörningarna framöver.

Efter förstudien kontaktade jag även Pierre Donatella, lärare på Förvaltningshögskolan vid Göteborgs universitet, den 3 november för att stämna av att mitt urval av kategorier till databasen var rimligt och att jag inte hade missat något. Vilka bakgrundsfaktorer

som skulle vara med i undersökningen var ett omfattande arbete som tog mycket tid. Jag ringde också upp Anita Brandt på SCB den 3 november för att ställa frågor om de redovisade kulturkostnaderna. Den 3 november var också den dag som jag tog kontakt med Linnea Heppling, datajournalist på SVT, för första gången angående den grafiska presentationen av materialet. Vi kom överens om en tidsplan och vad som krävdes från min sida för att det skulle vara möjligt att skapa Kulturkartan. Jag skulle skapa en separat databas för Kulturkartan som jag jobbade med parallellt med körningarna. Jag dubbelkollade både huvuddatabasen och Kulturkartans databas innan jag släppte vidare dem till nästa steg för att försäkra mig om att det verkligen var rätt siffror som var representerade i databaserna. Jag sparade undan originalmängderna på två säkra ställen och sedan gjorde jag kopior av materialet som jag använde för mina analyser.

Därefter började jag göra körningar i databasen. Efter råd av både Christina Hultin-Treutiger och Marina Ghersetti gjorde jag upp ett schema för körningarna så att undersökningen skulle bli systematisk. Det var också viktigt att göra på det viset så att jag inte skulle förlora mig i intressanta detaljer som dök upp längs vägen. Naturligtvis noterade jag det som verkade intressant längs vägen men jag gick tillbaka till dessa efter att jag gjort alla körningar i schemat.

Under tiden hade jag kontakt med redaktionen på Kulturnyheterna. Vi träffades för ett möte den 13 november för en avstämning och sedan dess har vi haft kontakt via mail.

Databaskörningarna och analyserna tog lite längre tid än jag hade beräknat. Det berodde till stor del på att jag insåg att det var viktigt att analysera körningarna allteftersom jag gjorde dem och inte vänta med det tills alla körningar var gjorda. Mot slutet av vecka 47 kände jag att jag bearbetat databaskörningarna ordentligt och var beredd att gå in i den andra delen med samtalsintervjuer.

Den 24 november hade jag handledarmöte där vi diskuterade hur jag skulle gå tillväga med samtalsintervjuerna. Där föreslog Christina Hultin-Treutiger att jag även skulle begära ut kontoplanerna för de två kommuner som jag hade valt ut för att de stack ut på olika sätt.

Jag förberedde mail till de kommuner som ingick i populationen för samtalsintervjuerna och samlade kontaktuppgifter till de ansvariga i ett Excel-dokument. Intervjuförfrågningarna skickade jag ut den 29 november och den 1 december började jag följa upp mailen med telefonsamtal.

Den 27 november lämnade jag över databasen till Linnea Heppling som påbörjade skapandet av Kulturkartan. Efter detta arbetade jag under vecka 49 med att skriva en artikel till Kulturkartan som skulle sätta den i ett sammanhang.

Den 30 november började jag begära ut kontoplanerna för de två kommunerna som jag hade diskuterat med Christina Hultin-Treutiger om och ganska snabbt därefter bestämde jag mig för att begära ut detsamma för alla tolv kommuner som ingick i samtalsintervjuerna, då jag bedömde att det var ett mycket bra underlag för den journalistiska delen.

Under vecka 49 och vecka 50 genomförde jag tio samtalsintervjuer via telefon. Mycket tid av arbetet kring samtalsintervjuerna gick åt till att transkribera samtliga intervjuer men det underlättade både arbetet med analysen och den journalistiska produkten.

Den 3 december var jag på bokcafé på huvudbiblioteket i Täby för att träffa bibliotekarier, samla scener och uppleva kulturverksamheten. Och den 10 december intervjuade jag Anders Frenander, seniorprofessor vid Centrum för kulturpolitisk forskning, KPC, vid Högskolan i Borås och tidigare redaktör för Nordisk Kulturpolitisk Tidskrift. Jag försökte även att få tag i John Armbricht, forskare vid Handelshögskolan i Göteborg. Hans forskning visar att kulturen är värd mer än det vi betalar. Tyvärr hade han ingen möjlighet att ställa upp på intervju.

Under vecka 51 inledde jag arbetet med färdigställandet av det journalistiska materialet och den 18 december var Kulturkartan klar för publicering.

Under de kommande veckorna fortsatte jag att jobba med artiklarna till den journalistiska delen, genom att gå igenom intervjuer och kontoplaner och skriva samtidigt som jag arbetade med att knyta ihop metodrapporten. Under arbetets gång har jag varit noggrann med att föra dagbok kring det jag har gjort och varför men det är trots allt ett omfattande arbete att sammanställa alla delar till en metodrapport, en process som jag möjligtvis kunde ha inlett tidigare.

7. Målgrupp och publicering

Min målbild under arbetet med examensarbetet har varit att min undersökning ska publiceras hos SVT Kulturnyhetererna i januari. Eftersom jag gjorde min praktik där under vårterminen 2015 är jag bekant med deras sätt att arbeta och deras tankar kring publiceringsplaner. Där har jag två plattformar att förhålla mig till: tv och webb. Under våren fick jag möjlighet att vara en del av ett par större jobb där vi lade upp publiceringsplaner för hur vi kunde presentera materialet på webben på ett sådant sätt att det skulle komplettera TV-inslagen och vice versa. I Sveriges Televisions public service-redovisning för 2014 går det att läsa följande:

”Idag använder drygt 8 av 10 SVT:s tv-kanaler en genomsnittlig vecka, att jämföra med knappt 4 av 10 som tar del av SVT:s webbutbud. Andelen som endast tar del av SVT på annat sätt än via tv är 7 procent. Denna andel varierar dock mellan olika grupper. SVT når exempelvis cirka 18 procentenheter fler unga vuxna utan barn med hjälp av de nya plattformarna.”³⁹

I förlängningen innebär detta att jag genom en parallell publicering, i både TV och på webben, har möjlighet att nå olika målgrupper.

Då Kulturnyhetererna har sändningsuppehåll över jul- och nyårshelgerna kom vi överens om att vi skulle avvakta med att göra TV-inslagen till mitten av januari så att bildmaterialet skulle vara färskt. Därför valde jag att genomföra publiceringsplanen för webben som den journalistiska delen i mitt examensarbete.

Hur arbetet ska presenteras har jag kommit fram till i samarbete med redaktörerna Karolina Andersson och Anders Silvergren Blåder på Kulturnyhetererna. Kulturnyhetererna

³⁹ Sveriges television, 2015 s.12

jobbar mycket med det som de kallar för "Nyhetsstorys" på webben, en samling av artiklar kring samma ämne. Det blir lite som en godispåse för läsaren där artiklar under samma vinjett kan publiceras med jämna mellanrum under publiceringsperioden i anknötning till TV-inslagen. Utifrån detta skapade vi en publiceringsplan enbart för webben.

Trots att jag har drivit arbetet själv, på eget initiativ, har det varit till mycket stor hjälp att ha en redaktion i ryggen att diskutera med. Att ha ett tydligt mål har också hjälpt mig att hålla fokus hela vägen eftersom jag inte vill svika redaktionen som har lagt ner resurser på arbetet.

8. Resultat av undersökningen

8.1 Förstudien

Det här är en sammanställning utefter de tre frågor som jag ställde till samtliga kommuner i förstudien.

8.1.1 Faktorer

Frågan formulerade jag på följande de sätt:

Vilka faktorer tror du påverkar hur mycket pengar en kommun lägger på kultur?

Tabell 1 Förstudie faktorer

Kommentar	Mönsterås	Hudiksvall	Hallstahammar	Täby	Trosa	Strömsund
Engagemanget bland medborgare och politiker	X	X	X	X		X
Politiska ledningens inställning till betydelsen av kultur	X		X	X	X	X
Politisk struktur för kulturfrågor	X	X			X	
Ekonomi	X		X			
Att det inte lagstadgat		X		X		

8.1.2 Definition

Frågan formulerade jag på följande sätt:

Hur definierar din kommun begreppet "kultur"? (Vad räknas in i kulturområdet i er kommun? Vad skiljer kulturverksamheten från t.ex. fritidsverksamheten?)

Tabell 2 Förstudie definition

Kommun	Kommentar
Mönsterås	"Vi har en ganska bred definition av begreppet kultur."
Hudiksvall	"Kultur kan definieras på många sätt. I Hudiksvall vill vi fokusera på utvecklingen av den kreativa sektorn enligt definitionen kultur som upplevelse, kultur som kreativitet och mänsklig utveckling och kultur som gemensamma normer och identitet."

Hallstahammar	"Ärligt talat kan jag inte svara exakt på hur min kommun definierar kultur, det får mer bli min egen... Allt som sker/görs av människor är någon form av kultur."
Täby	<i>Inget svar på denna fråga.</i>
Trosa	"Kultur är egentligen allting, så att vi har ingen definition utan mer mål så att vi kan bredda och få ut mer kultur. Men vi har inte satt någon definition att "det här är kultur". Det anser vi inte att vi har förmåga att göra. Allting är ju bärare av kultur på ett eller annat sätt, så det är mer så vi vill se det."
Strömsund	"Kultur och Fritid ligger under samma nämnd dvs barn, kultur och utbildningsnämnden. Vi konstaterar att kulturen får lite mer resurser än fritidssidan."

8.1.3 Bakgrund

Frågan formulerade jag på följande de sätt:

Är det något speciellt rörande kulturfrågor på kommunnivå som du tycker att jag borde uppmärksamma i min uppsats? Vilka prioriteringar gör ni inom området?

Mönsterås

Magnus Gustafsson (c), ordförande kulturnämnden i Mönsterås, poängterade att det är viktigt med en politisk struktur för kulturfrågorna. De prioriteringar som de gör i Mönsterås är följande:

- Barn och ungdomar
- Civilsamhället
- Bibliotek
- Kulturarv
- Näringsliv
- Kultur och hälsa

Hudiksvall

Nina Burchardt (S), ordförande kultur- och fritidsnämnden i Hudiksvall, menar att kulturpolitik inte är så enkelt.

"Kulturpolitik är så mycket mer. Det är en av de viktigaste delarna i en kommun som erbjuder kvalitet, gemenskap, god folkhälsa, samhörighet. Kultur och fritid gör en stad levande. Prioriteringarna är svåra och det har funnits och finns en likgiltighet på nationell nivå. Av de statliga medlen har glappet ökat i fördelning. Totalt i regionen har medlen ökat, men i Gävleborg har det minskat med minus 1,3 procent! Vad gör då kultursamverkansmodellen för nytta? Även detta påverkar kommunerna."

Hallstahammar

Enligt Thure Andersen (S), ordförande kultur- och fritidsnämnden i Hallstahammar, är det ungdomsverksamheten som är högst prioriterad inom kommunen. Kommunen satsar nu också på ett nytt kulturhus, samverkansprojekt med skolan och ett filmprojekt med Svenska Filminstitutet.

"En till viktig fråga är att vår kulturverksamhet skall bidra till integrationen av de nyanlända som kommit till vår kommun. Vad är viktigare än att se till att de inte hamnar i utanförskap och allt vad det kan leda till?"

Täby

Eva Wittbom (fp), kommunalråd, har inte svarat på denna fråga.

Trosa

Lena Isoz (m), ordförande kultur- och fritidsnämnden i Trosa, tycker att kulturdebatten ofta fokuserar på "att det inte händer någonting inom kulturen" och "det här är styvmoderligt behandlat".

"Debatten kan vara ganska tråkig tycker jag. Då tycker jag att man istället ska titta på de goda exemplen som lyfts fram. Det ska bli jätteintressant att se hur de kommer att fördela de här pengarna som de säger att de ska lägga på kultur från regeringshåll. Hur kommer de att göra det här? Ska alla lyftas upp på samma nivå? Eller kommer man att titta på dem som har jobbat? Och då tycker jag att man återigen ska lyfta fram de goda exemplen, lyfta fram så att man har med sig det i debatten för att det tror jag att kulturen tjänar på."

Strömsund

Lena Johansson (s), ordförande barn, kultur och utbildningsnämnden i Strömsund, svarar på följande sätt:

"Två frågor känns angelägna att särskilt uppmärksamma och den ena är kulturskolans verksamhet som betyder så mycket för barn och unga att kunna delta i den verksamheten utan kostnad det borde införas över allt och en synpunkt till är om möjligt lägga verksamheten under skoltid så alla barn som vill kan delta."

I Strömsund ökade antalet deltagande barn i kulturverksamheten från ungefär 200 barn till 500 på ett år efter att detta genomfördes enligt Lena Johansson. Hon tillägger också en annan fråga som hon tycker borde uppmärksammas.

"Studieförbundens betydelse vad gäller nyanlända som målgrupp borde vara intressant."

8.1.4 Sammanfattning

Det rådde en stor enighet bland de tillfrågade kommunerna kring vilka faktorer som kan påverka hur mycket pengar läggs på kultur. Fem av sex kommuner svarar att det dels kan beror på engagemanget bland medborgare och politiker och dels på den politiska ledningens inställning till kultur. Men även den politiska strukturen kring kulturfrågor kan spela stor roll, till exempel om kulturen är avskild i en egen nämnd eller är placerad tillsammans med skola och fritid.

Att kulturbegreppet är svårdefinierat visade förstudien tydlig. Även om många hade en tanke om vad kultur är så var det ingen av de tillfrågade kommunerna som hade en klar definition av begreppet.

Den sista frågan besvarades med många intressanta tankar. Allt ifrån tankar om kulturen som en del i nyanländas integration i samhället till avgiftsfria kulturskolor.

8.2 Databasbearbetningen

Här redovisar jag de systematiska databasbearbetningarna (se schemat i avsnitt 5.1.2.4 Databasbearbetningar) som har varit betydelsefulla för att besvara frågeställningen.

8.2.1 Kultur per person

Det är mycket stora skillnader på hur mycket pengar kommunerna lägger på kultur. Som mest är det 2 524 kronor per person, Umeå, och som minst är det 434 kronor per person, Nordanstig. Det är en skillnad på 2 090 kronor.

Tabell 3 Databasbearbetning mest pengar kultur per person

	Kommun	Politiskt styre	Kulturkostnad per invånare
1	Umeå	V	2 524kr
2	Emmaboda	V	2 166kr
3	Åsele	A	1 797kr
4	Malmö	V	1 792kr
5	Härnösand	V	1 752kr
6	Vara	V	1 742kr
7	Orsa	A	1 680kr
8	Trollhättan	V	1 605kr
9	Sundsvall	BI	1 598kr
10	Haparanda	V	1 584kr

Umeå är den kommun som hamnar i toppen och det är också den kommun som efter storstäderna Stockholm, Malmö och Göteborg satsade mest pengar på kultur med sina 301 916 tkr. Det kanske inte är så förvånansvärt eftersom Umeå var europeisk kulturhuvudstad 2014. Men faktum är att Umeå sedan 2011 (det år som Myndigheten för Kulturanalys har samlat statistik ifrån) har varit bland de kommuner som har lagt mest pengar på kultur per person.⁴⁰

Tabell 4 Databasbearbetning minst pengar kultur per person

	Kommun	Politiskt styre	Kulturkostnad per invånare
281	Gullspång	BI	630kr
282	Klippan	BI	629kr
283	Sotenäs	A	621kr
284	Bollebygd	V	612kr
285	Kävlinge	A	610kr
286	Salem	A	601kr
287	Täby	A	596kr
288	Lekebergs	A	568kr
289	Högsby	A	548kr
290	Nordanstig	BI	434kr

Bjurholm som är Sveriges minsta kommun är också den kommun som lägger minst pengar på kultur med 2 076tkr, vilket är 1,14 procent av kommunens totala budget. Men om man slår ut det på hur mycket det blir per invånare får man en annan bild, då är det istället Nordanstig som hamnar i botten.

⁴⁰ Myndigheten för kulturanalys, 2015 s.51

Sju av de tio kommuner som lade mest pengar på kultur per person har ett vänsterstyre. Två av tio kommuner är styrda av partier från Alliansen. En av tio har blocköverskridande styre.

Sex av de kommuner som lägger minst pengar på kultur per invånare är styrda av allianspartier. En av tio kommuner är styrd av partier som tillhör vänsterblocket. Tre av tio kommuner är styrda av partier från båda blocken.

Jag sorterade kommunerna utifrån folkmängd för att se om de som är topp tio också ligger i topp befolkningsmässigt.

Tabell 5 Folkmängd mest pengar kultur per person

	Kommun	Plats utifrån folkmängd
1	Umeå	11
2	Emmaboda	231
3	Åsele	287
4	Malmö	3
5	Härnösand	104
6	Vara	143
7	Orsa	254
8	Trollhättan	40
9	Sundsvall	17
10	Haparanda	218

Det är en stor spridning på kommunerna i toppen om jämförelsen görs mot folkmängd. Det ser jag som en indikation på att det inte verkar spela någon större roll hur stor folkmängd en kommun har för hur mycket pengar per person de lägger på kultur.

Tabell 6 Folkmängd minst pengar kultur per person

	Kommun	Plats utifrån folkmängd
281	Gullspång	273
282	Klippan	135
283	Sotenäs	234
284	Bollebygd	237
285	Kävlinge	84
286	Salem	139
287	Täby	32
288	Lekebergs	245
289	Högsby	264
290	Nordanstig	224

Här är det inte lika stor spridning på kommunerna även om majoriteten, sex av tio kommuner, ligger i den sista kvartilen, det vill säga bland de kommuner som har minst befolkning i landet.

8.2.2 Allmän kulturverksamhet, övrigt, per person

Det är tre kommuner i landet som inte lägger några pengar på denna post: Aneby, Tingsryd och Ödeshög. Skillnaderna kring den här posten är stor. Som mest läggs det 1538 kronor och det gjorde man i Umeå. Skillnaden är alltså upp till 1538 kronor per person.

Tabell 7 Databasbearbetning mest pengar allmän kulturverksamhet

Kommun	Politiskt styre	Allmänculturverksamhet per invånare
1 Umeå	V	1 538kr
2 Malmö	V	1 120kr
3 Trollhättan	V	1 087kr
4 Sundsvall	Bl	899kr
5 Arjeplog	V	890kr
6 Skinnskatteberg	A	848kr
7 Lidköping	V	829kr
8 Norrköping	Bl	823kr
9 Vara	V	805kr
10 Gävle	V	788kr

De tre översta kommunerna sticker definitivt ut från mängden i och med att de lägger över tusen kronor per person på allmän kulturverksamhet.

Tabell 8 Databasbearbetning minst pengar allmän kulturverksamhet

Kommun	Politiskt styre	Allmänculturverksamhet per invånare
281 Bjurholm	A	18kr
282 Grums	V	18kr
283 Älvsbyn	V	14kr
284 Töreboda	A	10kr
285 Nordmaling	A	6kr
286 Laxå	A	2kr
287 Sotenäs	A	1kr
288 Aneby	A	0kr
289 Ödeshög	A	0kr
290 Tingsryd	Bl	0kr

Sju av tio kommuner som lägger mest pengar på allmän kulturverksamhet är kommuner som styrs av partier från vänsterblocket. Två av tio kommuner styrs av en blocköverskridande koalition. En kommun är styrd av allianspartier.

Av de som lägger minst pengar på allmän kulturverksamhet är sju av tio styrda av kommuner med allianssamarbete. Två av tio kommuner styrs av partier från vänsterblocket. En kommun är styrd av en blocköverskridande koalition.

Tabell 9 Folkmängd mest pengar allmän kulturverksamhet

	Kommun	Plats utifrån folkmängd
1	Umeå	11
2	Malmö	3
3	Trollhättan	40
4	Sundsvall	17
5	Arjeplog	286
6	Skinnskatteberg	279
7	Lidköping	65
8	Norrköping	9
9	Vara	143
10	Gävle	16

Det är ganska spritt när man tittar på befolkningsmängden i de kommuner som ligger i toppen. Majoriteten av kommunerna, sju av tio, ligger dock i den översta kvartilen, det vill säga i den fjärdedel av kommunerna med störst folkmängd.

Tabell 10 Folkmängd minst pengar allmän kulturverksamhet

	Kommun	Plats utifrån folkmängd
281	Bjurholm	290
282	Grums	232
283	Älvsbyn	242
284	Töreboda	230
285	Nordmaling	248
286	Laxå	267
287	Sotenäs	234
288	Aneby	261
289	Ödeshög	274
290	Tingsryd	183

Däremot tillhör samtliga kommuner i botten de två nedre kvartilerna, vilket innebär att samtliga kommuner är förhållandevis små folkmängdsmässigt. Nio av tio tillhör den sista kvartilen.

8.2.3 Bibliotek per person

Bibliotek är den enda posten som kommunerna är skyldiga att erbjuda enligt lag. Dorotea är den som lägger mest pengar på bibliotek med 988 kronor per person. Skövde lägger minst pengar på bibliotek med 260 kronor per person. Det innebär att det skiljer 728 kronor per person mellan den som lägger mest och minst.

Tabell 11 Databasbearbetning mest pengar bibliotek

Kommun	Politiskt styre	Bibliotek per invånare
---------------	----------------------------	-----------------------------------

Maria Askerfjord Sundeby
JU1552-Examensarbete i journalistik

1	Dorotea	Ö	988kr
2	Sorsele	Bl	986kr
3	Emmaboda	V	850kr
4	Åsele	A	847kr
5	Malung-Sälen	Bl	804kr
6	Härjedalen	V	769kr
7	Norsjö	V	765kr
8	Bräcke	Bl	743kr
9	Färgelanda	Bl	714kr
10	Grästorp	A	714kr

Tabell 12 Databasbearbetning minst pengar bibliotek

	Kommun	Politiskt styre	Bibliotek per invånare
281	Mariestad	A	291kr
282	Kävlinge	A	291kr
283	Götene	V	288kr
284	Falköping	Bl	288kr
285	Mullsjö	V	287kr
286	Österåker	A	282kr
287	Tibro	Bl	281kr
288	Nordanstig	Bl	275kr
289	Vänersborg	Bl	274kr
290	Skövde	A	260kr

Dorotea, som toppar listan, är den enda kommun med "Övrigt"-markering på politiskt styre då Dorotea kommunlista styrde kommunen 2014. Fyra av tio kommuner styrs av en blocköverskridande koalition. Tre av tio kommuner styrs av partier från vänsterblocket. Två av tio kommuner styrs av partier som tillhör alliansen.

När det gäller kommunerna som lägger minst pengar på bibliotek står fyra av tio kommuner för blocköverskridande styre och styre av allianspartier står fyra av tio kommuner också för. Två av tio kommuner styrs av partier från vänsterblocket.

Tabell 13 Folkmängd mest pengar bibliotek

	Kommun	Plats utifrån folkmängd
1	Dorotea	288
2	Sorsele	289
3	Emmaboda	231
4	Åsele	287
5	Malung-Sälen	213
6	Härjedalen	211
7	Norsjö	280
8	Bräcke	260
9	Färgelanda	258
10	Grästorp	268

Åtta av tio kommuner tillhör kvartilen med minst folkmängd och två av tio kommuner tillhör kvartilen med näst minst folkmängd bland de kommuner som lägger mest pengar per invånare på bibliotek.

Tabell 14 Folkmängd minst pengar bibliotek

	Kommun	Plats utifrån folkmängd
281	Mariestad	106
282	Kävlinge	84
283	Götene	170
284	Falköping	78
285	Mullsjö	247
286	Österåker	59
287	Tibro	200
288	Nordanstig	224
289	Vänersborg	66
290	Skövde	45

Tre av tio kommuner tillhör den första kvartilen med störst folkmängd och tre av tio tillhör den andra kvartilen med den näst största folkmängden. Två av tio kommuner tillhör kvartilen med näst minst folkmängd och två av tio tillhör den sista kvartilen med minst folkmängd.

8.2.4 Musik- och kulturskola

590 kronor per person skiljer mellan Orsa, som lägger mest, och de fem kommuner som inte lägger någonting på posten "Musik- och kulturskola".

Tabell 15 Databasbearbetning mest pengar musik- och kulturskola

	Kommun	Politiskt styre	Musik/kulturskola per invånare
1	Orsa	A	590kr
2	Karlskoga	Bl	577kr
3	Älvdalen	V	554kr
4	Gagnef	V	534kr
5	Aneby	A	532kr
6	Vimmerby	Bl	532kr
7	Storfors	V	508kr
8	Hällefors	Bl	506kr
9	Gislaved	Bl	496kr
10	Lessebo	V	463kr

Tabell 16 Databasbearbetning minst pengar musik- och kulturskola

	Kommun	Politiskt styre	Musik/kulturskola per invånare
281	Nora	V	42kr
282	Skinnskatteberg	A	41kr
283	Torsås	Bl	29kr
284	Arjeplog	V	22kr

285	Surahammar	Bl	15kr
286	Högsby	A	0kr
287	Laxå	A	0kr
288	Överkalix	Bl	0kr
289	Sorsele	Bl	0kr
290	Trollhättan	V	0kr

Sverige har fem kommuner som inte lägger några pengar på musik- och kulturskola. Dessa uppgifter stämmer inte överens med Kulturskolerådets statistik. Enligt dem var det sju kommuner som saknar musik- och kulturskola.⁴¹ Att det inte stämmer överens kan bero på att det råder delade uppfattningar om vad som ska redovisas i denna kategori.

Av de tio kommuner som lägger mest pengar på musik och kulturskola styrs fyra av blocköverskridande koalitioner och fyra av partier som tillhör vänsterblocket. De resterande två styrs av allianspartier.

Bland de kommuner som lägger minst eller ingenting alls på musik- och kulturskola är fyra av tio styrda av blocköverskridande koalitioner. Tre av tio styrs av partier från vänsterblocket och tre är styrda av partier från Alliansen.

Tabell 17 Folkmängd mest pengar musik- och kulturskola

	Kommun	Plats utifrån folkmängd
1	Orsa	254
2	Karlskoga	82
3	Älvdalen	250
4	Gagnef	212
5	Aneby	261
6	Vimmerby	147
7	Storfors	281
8	Hällefors	251
9	Gislaved	86
10	Lessebo	241

Två av tio kommuner tillhör kvartil 2. Tre av tio kommuner tillhör kvartil 3. Fem av tio kommuner, tillhör kvartil 4. Det är alltså ingen av kommunerna som lägger mest pengar på musik- och kulturskola som tillhör de kommuner med störst folkmängd.

Tabell 18 Databasbearbetning minst pengar musik- och kulturskola

	Kommun	Plats utifrån folkmängd
281	Nora	208
282	Skinnskatteberg	279
283	Torsås	252
284	Arjeplog	286

⁴¹ Kulturskolerådet, 2015 s. 1

285	Surahammar	214
286	Högsby	264
287	Laxå	267
288	Överkalix	284
289	Sorsele	289
290	Trollhättan	40

En av tio kommuner som lägger minst pengar på musik- och kulturskola tillhör kvartil 1. Två av tio kommuner tillhör kvartil 3. Men majoriteten, sju av tio tillhör kvartil 4, vilket innebär att det är många kommuner som har en liten folkmängd som lägger lite eller inga pengar på musik- och kulturskola. Värt att notera är dock att Trollhättan som ändå tillhör kvartil 1 inte lägger några pengar alls på musik- och kulturskola.

8.2.5 Stöd till studieorganisationer per person

Skillnaden mellan den som lägger mest, Emmaboda, och de kommuner som lägger minst, det vill säga ingenting, är 365 kronor per person.

Tabell 19 Databasbearbetning mest pengar stöd till studieorganisationer

Kommun	Politiskt styre	Stöd till studieorganisationer per invånare
1 Emmaboda	V	365kr
2 Timrå	V	248kr
3 Växjö	A	244kr
4 Bromölla	V	221kr
5 Stockholm	V	169kr
6 Åsele	A	141kr
7 Värnamo	A	134kr
8 Kinda	Bl	129kr
9 Trosa	A	128kr
10 Älmhult	V	118kr

Bara bland kommunerna som ligger på topp tio är det stora skillnader.

Tabell 20 Databasbearbetning minst pengar stöd till studieorganisationer

Kommun	Politiskt styre	Stöd till studieorganisationer per invånare
267 Laxå	A	0kr
268 Salem	A	0kr
269 Åre	Bl	0kr
270 Arvidsjaur	V	0kr
271 Berg	V	0kr
272 Gnosjö	A	0kr
273 Göteborg	V	0kr
274 Hammarö	Bl	0kr
275 Hofors	V	0kr
276 Järfälla	Bl	0kr
277 Kungälv	Bl	0kr
278 Lidingö	A	0kr

279	Nacka	A	0kr
280	Nordanstig	Bl	0kr
281	Nykvarn	A	0kr
282	Simrishamn	Bl	0kr
283	Solna	A	0kr
284	Staffanstorps	A	0kr
285	Täby	A	0kr
286	Torsås	Bl	0kr
287	Valdemarsvik	V	0kr
288	Varberg	A	0kr
289	Vaxholm	A	0kr
290	Vellinge	A	0kr

Av de tio kommuner som lägger mest pengar på stöd till studieorganisationer är det fem av tio kommuner som styrs av partier från vänsterblocket. Fyra av tio kommuner styrs av partier från alliansen och en kommun styrs av en blocköverskridande koalition.

24 kommuner ger inget stöd till studieorganisationer. Av dessa kommuner styrs 12 stycken av partier från Alliansen. Sju kommuner styrs av blocköverskridande koalitioner och fem kommuner styrs av partier från vänsterblocket.

Tabell 21 Folkmängd mest pengar stöd till studieorganisationer

	Kommun	Plats utifrån folk­mängd
1	Emmaboda	231
2	Timrå	132
3	Växjö	23
4	Bromölla	179
5	Stockholm	1
6	Åsele	287
7	Värnamo	75
8	Kinda	217
9	Trosa	188
10	Älmhult	141

Tre av tio kommuner som ger mest stöd till studieorganisationer tillhör kvartil 1 och tre av tio tillhör också kvartil 4. Två av tio kommuner tillhör kvartil 2 och två av tio tillhör också kvartil 3.

Tabell 22 Folkmängd minst pengar stöd till studieorganisationer

	Kommun	Plats utifrån folk­mängd
267	Laxå	267
268	Salem	139
269	Åre	205
270	Arvidsjaur	259
271	Berg	249
272	Gnosjö	223
273	Göteborg	2

274	Hammarö	148
275	Hofors	226
276	Järfälla	30
277	Kungälv	56
278	Lidingö	48
279	Nacka	18
280	Nordanstig	224
281	Nykvarn	215
282	Simrishamn	126
283	Solna	28
284	Staffanstorps	111
285	Täby	32
286	Torsås	252
287	Valdemarsvik	243
288	Varberg	37
289	Vaxholm	194
290	Vellinge	72

Majoriteten av kommunerna, 9 av 24, som inte ger något stöd till studieorganisationer tillhör kvartil 1. 3 av 24 tillhör kvartil 2. 4 av 24 tillhör kvartil 3. Slutligen tillhör 8 av 24 kvartil 4.

8.2.6 Andel kultur av totala kostnader

Andelen av kommunens totala kostnader som går till de kulturellerade kostnaderna.

Tabell 23 Databasbearbetning störst andel kultur av totala kostnader

Kommun	Politiskt styre	Andel kultur av total budget
1 Umeå	V	4,29%
2 Emmaboda	V	3,56%
3 Malmö	V	3,11%
4 Vara	V	2,89%
5 Härnösand	V	2,71%
6 Trollhättan	V	2,68%
7 Sundsvall	Bl	2,68%
8 Sandviken	Bl	2,65%
9 Skinnskatteberg	A	2,61%
10 Gävle	V	2,60%

Tabell 24 Databasbearbetning lägst andel kultur av totala kostnader

Kommun	Politiskt styre	Andel kultur av total budget
281 Svalöv	Bl	1,05%
282 Mariestad	A	1,00%
283 Torsås	Bl	0,96%
284 Sotenäs	A	0,93%
285 Lekebergs	A	0,92%
286 Gullspång	Bl	0,91%

287	Munkfors	V	0,89%
288	Högsby	A	0,86%
289	Överkalix	BI	0,80%
290	Nordanstig	BI	0,70%

Sju av tio kommuner som har den största andelen kulturpengar av totalbudget är styrda partier från vänsterblocket. Två av tio styrs av en blocköverskridande koalition. En av tio styrs av partier från Alliansen.

Fem av tio kommuner som lägger minst andel av den totala budgeten på kultur styrs av en blocköverskridande koalition. Fyra av tio styrs av partier från Alliansen. En av tio kommuner styrs av partier från vänsterblocket.

Tabell 25 Folkmängd störst andel kultur av totala kulturkostnader

	Kommun	Plats utifrån folkmängd
1	Umeå	11
2	Emmaboda	231
3	Malmö	3
4	Vara	143
5	Härnösand	104
6	Trollhättan	40
7	Sundsvall	18
8	Sandviken	67
9	Skinnskatteberg	279
10	Gävle	16

Sex av tio kommuner där störst andel går till kultur tillhör kvartil 1. Tre av tio kommuner tillhör kvartil 2. En av tio kommuner tillhör kvartil 4.

Tabell 26 Folkmängd lägst andel kultur av totala kostnader

	Kommun	Plats utifrån folkmängd
281	Svalöv	166
282	Mariestad	106
283	Torsås	252
284	Sotenäs	234
285	Lekebergs	245
286	Gullspång	274
287	Munkfors	283
288	Högsby	264
289	Överkalix	284
290	Nordanstig	224

En av tio kommuner där minst andel går till kultur tillhör kvartil 2. En av tio kommuner tillhör kvartil 3. Åtta av tio kommuner tillhör kvartil 4.

8.2.7 Andel bibliotek

Andelen av de totala kulturkostnaderna som läggs på bibliotek.

Tabell 27 Databasbearbetning störst andel bibliotek

Kommun	Politiskt styre	Andel bibliotek av totala kulturkostnader
1 Laxå	A	99,74%
2 Sorsele	Bl	93,39%
3 Grums	V	84,54%
4 Markaryd	A	81,47%
5 Torsås	Bl	81,22%
6 Bjurholm	A	80,49%
7 Perstorp	Bl	78,98%
8 Bjuv	Bl	78,96%
9 Högsby	A	78,77%
10 Överkalix	Bl	75,86%

Tabell 28 Databasbearbetning lägst andel bibliotek

Kommun	Politiskt styre	Andel bibliotek av totala kulturkostnader
281 Lidköping	V	29,22%
282 Kristinehamn	V	28,49%
283 Gävle	V	27,97%
284 Skövde	A	27,50%
285 Umeå	V	27,31%
286 Malmö	V	25,33%
287 Norrköping	Bl	23,96%
288 Sundsvall	Bl	23,81%
289 Arjeplog	V	23,55%
290 Vänersborg	Bl	22,54%

Fem av tio kommuner där störst andel av kulturkostnaderna läggs på bibliotek är styrda av blocköverskridande koalitioner. Fyra av tio kommuner styrs av partier från Alliansen. En av tio kommuner styrs av partier från vänsterblocket.

Sex av tio kommuner där minst andel av kulturkostnaderna går till bibliotek styrs av partier från vänsterblocket. Tre av tio kommuner styrs av blocköverskridande koalitioner. En av tio kommuner styrs av partier från Alliansen.

Tabell 29 Folkmängd störst andel bibliotek

Kommun	Plats utifrån folkmängd
1 Laxå	267
2 Sorsele	289
3 Grums	232
4 Markaryd	221
5 Torsås	253

6	Bjurholm	290
7	Perstorp	246
8	Bjuv	156
9	Högsby	264
10	Överkalix	284

En av tio kommuner där störst andel går till bibliotek tillhör kvartil 3. Nio av tio kommuner tillhör kvartil 4.

Tabell 30 Folkmängd lägst andel bibliotek

	Kommun	Plats utifrån folkmängd
281	Lidköping	65
282	Kristinehamn	105
283	Gävle	16
284	Skövde	45
285	Umeå	11
286	Malmö	3
287	Norrköping	10
288	Sundsvall	17
289	Arjeplog	286
290	Vänersborg	66

Åtta av tio kommuner där minst andel går till bibliotek tillhör kvartil 1. En av tio kommuner tillhör kvartil 2. En av tio kommuner tillhör kvartil 4.

8.2.8 Totala kulturkostnader

De totala kulturkostnaderna.

Tabell 31 Databasbearbetning störst totala kulturkostnader

	Kommun	Politiskt styre	Totala kulturkostnader (tkr)
1	Stockholm	V	894 489kr
2	Malmö	V	570 175kr
3	Göteborg	V	561 673kr
4	Umeå	V	301 916kr
5	Uppsala	V	182 724kr
6	Linköping	Bl	181 946kr
7	Norrköping	Bl	179 009kr
8	Västerås	Bl	178 018kr
9	Helsingborg	A	164 260kr
10	Örebro	Bl	163 636kr

Tabell 32 Databasbearbetning lägst totala kulturkostnader

	Kommun	Politiskt styre	Totala kulturkostnader (tkr)
--	---------------	------------------------	-------------------------------------

281	Laxå	A	3 854kr
282	Malå	V	3 792kr
283	Arjeplog	V	3 728kr
284	Ydre	Bl	3 498kr
285	Gullspång	Bl	3 299kr
286	Högsby	A	3 170kr
287	Sorsele	Bl	2 707kr
288	Munkfors	V	2 506kr
289	Överkalix	Bl	2 399kr
290	Bjurholm	A	2 076kr

Fem av tio kommuner av de som har de största kulturkostnaderna styrs av partier från vänsterblocket. Fyra av tio kommuner styrs av blocköverskridande koalitioner. En av tio kommuner styrs av partier från Alliansen.

Fyra av tio kommuner av de kommuner som har de minsta kulturkostnaderna styrs av blocköverskridande koalitioner. Tre av tio kommuner styrs av partier från Alliansen. Tre av tio kommuner styrs av partier från vänsterblocket.

Tabell 33 Folkmängd störst totala kulturkostnader

	Kommun	Plats utifrån folk­mängd
1	Stockholm	1
2	Malmö	3
3	Göteborg	2
4	Umeå	11
5	Uppsala	4
6	Linköping	5
7	Norrköping	9
8	Västerås	6
9	Helsingborg	8
10	Örebro	7

Samtliga kommuner som lägger mest pengar på kultur tillhör kvartil 1.

Tabell 34 Folkmängd lägst totala kulturkostnader

	Kommun	Plats utifrån folk­mängd
281	Laxå	267
282	Malå	285
283	Arjeplog	286
284	Ydre	282
285	Gullspång	274
286	Högsby	264
287	Sorsele	289
288	Munkfors	283
289	Överkalix	284

Samtliga kommuner som lägger minst pengar på kultur tillhör kvartil 4.

8.2.9 Sammanfattning

Bearbetningarna i huvuddatabasen visade att kommuner som utmärkte sig bland de som lade mest och minst utifrån kultur per person i återkom som utmärkande kommuner i flera olika bearbetningar. Exempelvis låg många av dessa kommuner i toppen och botten av bearbetningarna av kategorierna bibliotek, stöd till studieorganisationer och andel kultur av totala kostnader.

Urvalet för databasbearbetningen var de fem som lade mest pengar på kultur per person och de fem som lade minst pengar per person. Men under körningarna var det även två andra kommuner som stack ut ur mängden, Trollhättan och Laxå.

Trollhättan som tillhör kvartil 1, bland de kommuner med störst folkmängd, lägger inte några pengar alls på musik- och kulturskola. Trollhättan lägger också åttonde mest i kategorin kultur per person men majoriteten av pengarna läggs i kategorin allmän kulturverksamhet där kommunen lägger tredje mest i landet. Det väckte många frågetecken kring vad pengarna gick till. Därför blev Trollhättan en av de två kommuner som jag valde att ta med i urvalet.

I Laxå gick 99,74 procent av kulturkostnaderna till biblioteket. Det innebär att de inte lägger mer pengar på kultur än det som de absolut måste ha. Att få veta hur en sådan kommun resonerar bedömde jag som mycket intressant och därför valde jag att även ta med Laxå i urvalet.

8.3 Kontroll mot regionerna

Uppgifterna rörande regionernas kulturkostnader för 2014 är ett utdrag från SCB:s statistikdatabas. Uppgifterna är nettokostnader och Gotland är exkluderat från SCB:s sammanställning.

Tabell 35 Regionernas kulturkostnader 2014

Region	Kostnad (mnr)
1 Västra Götalands läns landsting	946
2 Skåne läns landsting	480
3 Stockholms läns landsting	421
4 Jönköpings läns landsting	130
5 Norrbottens läns landsting	129
6 Dalarnas läns landsting	98
7 Västerbottens läns landsting	88
8 Västernorrlands läns landsting	85
9 Gävleborgs läns landsting	84
10 Örebro läns landsting	82
11 Södermanlands läns landsting	73
12 Hallands läns landsting	73
13 Värmlands läns landsting	73
14 Uppsala läns landsting	70
15 Kalmar läns landsting	63

16	Västmanlands läns landsting	62
17	Blekinge läns landsting	40
18	Kronobergs läns landsting	31
19	Jämtlands läns landsting	15
20	Östergötlands läns landsting	0

Tabell 36 Kontroll mot regionerna, de som lade mest pengar på kultur

Kommun	Regionstillhörighet	Regionens plats utifrån kulturkostnader
Umeå	Västerbottens län	7
Emmaboda	Kalmar län	15
Åsele	Västerbottens län	7
Malmö	Skåne län	2
Härnösand	Västernorrlands län	8

Tabell 37 Kontroll mot regionerna, de som lade minst pengar på kultur

Kommun	Regionstillhörighet	Regionens plats utifrån kulturkostnader
Nordanstig	Gävleborgs län	9
Högsby	Kalmar län	15
Lekebergs	Örebro län	10
Täby	Stockholms län	3
Salem	Stockholms län	3

Tabell 38 Kontroll mot regionerna, kommunerna som sticker ut

Kommun	Regionstillhörighet	Regionens plats utifrån kulturkostnader
Trollhättan	Västra Götalands län	1
Laxå	Örebro län	10

Fyra av fem kommuner som lägger mest pengar på kultur per person tillhör den övre halvan av de regioner som lägger mest pengar på kultur.

Tre av fem kommuner som lägger minst pengar på kultur per person tillhör den övre halvan av de regioner som lägger mest pengar på kultur.

Eftersom det är förhållandevis jämt mellan hur många kommuner som tillhör de regioner som lägger mest pengar på kultur bland både de kommuner som lägger mest och de som lägger minst på kultur per person verkar det inte som att det har någon inverkan på resultatet. Men för att kunna fastställa att det inte har någon inverkan skulle det behövas vidare undersökningar där samtliga kommuner ingår i populationen.

8.4 Samtalsintervjuer

Det här är en sammanställning utefter de tre frågor som jag ställde till samtliga kommuner i de kvalitativa intervjuerna.

8.4.1 Varför ser det ut som det gör?

De som lade mest

Tabell 39 Sammanställning förklaringar de som lade mest pengar på kultur

Kommentarer	Umeå	Emmaboda	Åsele	Härnösand
Det är en lång tradition av att ha satt kulturpolitiken högt på agendan.	X		X	X
Det är en del i stadens utbyggnad.	X			X
Pengar behövs för att skapa förutsättningar för kulturen.	X			
Kultur är tillväxtfrämjande.	X		X	
Kommunen vill satsa mycket på kultur.		X		
Det beror på organisationen, att kulturen ibland hamnar under en annan posts redovisning,		X		
Strategisk satsning	X	X	X	
Sett studieförbund som viktiga parter i utbildning och folkbildning.			X	
En del av identiteten.	X			X
Kommunen har regionala kulturinstitutioner.	X			

”Money talks alltså. Jag är själv ganska less på att det är så jävla mycket vackra ord kring kultur men ”show me the money” brukar jag säga, visa mig pengarna. I grund och botten så kan man prata hur jävla vackert man vill men kulturen måste få förutsättningar.”

– Tomas Wennström (s), ordförande kulturnämnden Umeå

”Jag tror att det är en del i Härnösands identitet att vara en kulturkommun och då finns det också en beredskap och en medvetenhet från politiker och även medborgare att tycka att vi ska satsa på kultur.”

– Amanda Lind (mp), ordförande kulturutskottet Härnösand

De som lade minst

Tabell 40 Sammanställning förklaringar de som lade minst pengar på kultur

Kommentar	Nordanstig	Högsby	Lekebergs	Täby
Kulturverksamheten bygger till stor del på ideella insatser och fria utövare.	X	X	X	X
Har inte funnits utrymme att lägga mer pengar på kulturområdet.	X			
Prioriteras bort när skattesatserna ska sänkas.				X
Det är inte lagstadgat.		X		X
Bidrar med resurser och andra möjligheter som inte syns monetärt i bokföringen.			X	
Minskande befolkning har inneburit att det sparats in på kulturområdet.		X		
Finns pengar som går till kulturområdet men som är redovisade under andra poster.	X			
Uppmuntrar att andra organisationer i kommunen ska jobba med kultur.	X			

”Men våra kulturverksamheter bygger mycket på ideella insatser utifrån lokala organisationer som föreningar och intressegrupper. Vi medfinansierar en del men annars är det, rullar ju kulturlivet på, på något sätt ändå utan att vi går in med så mycket kommunala medel.”
– Stig Eng (c), ordförande i ledningsutskottet Nordanstig

”Är alltså kulturen en av de saker som man prioriterar bort först när sänkta skattesatser är på tal?
Ja, just det. Moderaterna använder mycket argumentet: eftersom det inte är lagstyrt. Man måste inte ha det.”
– Eva Wittbom (fp), kommunalråd Täby

”Det var teatrar vid Riseberga amfiteater under ett antal år i samarbete med Länsteatern i Örebro och Revysällskapet och några andra

organisationer här. Då ville man ha penningbidrag och då sa vi att "nä, det har vi inte men vi kan låna ut elverket gratis". Vi hade det här med arbetsmarknadsenheten, deras skogsröjargång var där och röjde och snyggade till vägen och röjde sly under en vecka och sådana grejer. Och det räknar vi inte om i pengabidrag men det var säkert värt kanske en 100 000."

– Håkan Söderman (m), ordförande i kultur- och bildningsnämnden
Lekebergs kommun

"Det beror på att den här kommunen är väldigt liten och har haft minskande befolkning i många år och då har man dragit ner väldigt mycket på olika verksamheter, skola, kultur."

– Tuva Bojstedt (kd), ordförande utbildningsutskottet Högsby

Sammanfattning

Det som utmärker kommunerna som lade mest pengar på kultur per person är att de har en lång tradition av att ha satt kulturfrågorna högt på den politiska agendan och av olika anledningar gör de nu strategiska satsningar på kultur.

Samtliga kommuner som lade minst pengar på kultur per person har en annan strategi för att hantera kulturfrågor. Där handlar det om att kulturverksamheten till stor del bygger på ideella insatser och fria utövare.

8.4.2 Vad definierar ni som kultur?

Det är ingen av kommunerna som har en klar definition av vad som är kultur. Härnösand är dock den kommun som närmast försöker förklara vad de definierar som kultur. Så här säger Amanda Lind (mp), ordförande i kulturutskottet i Härnösand:

"Vi pratar mycket om det som både är någon slags kärna, och centrala saker i kulturbegreppet men sedan i den vidaste bemärkelsen är det liksom allt som är viktigt för människor och samhällen, alltså relationer, identitet, platsens betydelse, religiös bakgrund, alltså en väldigt bred kultursyn också. Vi tänker väl att kultur är allt det här och det är föränderligt men det finns en särskild kärna där vi har ett kulturpolitiskt ansvar."

Tabell 41 Kommentarer definition av kultur

Kommun	Kommentar
Umeå	"Man ska vara försiktig med att definiera kultur men vi har, som du förstår, en ganska bred definition av kultur."
Emmaboda	"Ja, alltså vår kulturavdelning då den består ju då kan man väl säga av fyra delar. Det är ju dels då allmänskulturen och allmän kultur är ju då uppdelad i allmänskultur vuxen och allmänskultur barn och ungdom och där skolkulturen ingår. Sedan är det då museiverksamheten och sedan är det kulturskolan och sedan är det biblioteksverksamheten."
Åsele	"Jag kan inte riktigt svara dig på den frågan."
Härnösand	"Där pratar vi om kultur som, alltså det finns ju liksom de centrala delarna i kulturbegreppet: bildkonst, musik, dans, teater, kulturarv, bildning, det som vi menar kanske är kärnan i kulturbegreppet och där kulturpolitiken har ett särskilt ansvar. Men sedan pratar vi mycket om det att gränserna mellan vad som är liksom kultur, det förändras mycket över tid."

Nordanstig	"Ja alltså det är ju väldigt brett det."
Täby	"Kultur är ju liksom ett ganska gränslöst ämne"
Lekebergs	"Nä, kultur det är så svårt, vad är kultur och vad är inte kultur? Det är en upplevelse många gånger. Och jag vill nog ifrån, ibland så definierar man kultur, då är det finkulturen på något vis, och det tycker jag är väldigt farligt."
Högsby	"Nä, jag kan inte säga att vi har någon glasklar definition av det faktiskt."

Sammanfattning

Precis som förstudien visar samtalsintervjuerna att kulturbegreppet är svårt att definiera. Trots att många hade en tanke om vad kultur är så var det ingen av de tillfrågade kommunerna som hade en klar definition av begreppet.

8.4.3 Hur kommer ni att jobba med kulturområdet i framtiden?

De som lade mest

Tabell 42 Framtiden för de som lade mest pengar på kultur

Kommentar	Umeå	Emmaboda	Åsele	Härnösand
Vill fortsätta att bygga vidare och utveckla kulturområdet.	X			X
Vill inte bli självgod.	X			
Utvecklar kulturen mer mot näringslivet.		X		
Vill värna om det befintliga kulturlivet.	X	X	X	X
Vill att kulturen ska bli en medaktör till att skapa ett hållbart samhälle.				X
Kulturen ska genomsyra allt.				X

"Jag skulle vilja att vi satsade ännu mer naturligtvis, att vi låg ännu högre, men inte för att vi ska jämföra oss med andra städer utan för att helt enkelt Umeå ska kunna utvecklas så är det en förutsättning att ligga väldigt högt."
– Tomas Wennström (s), ordförande kulturnämnden Umeå

"Nä, vi jobbar ju på det här sättet men sedan är det ju på det viset att idag så närmar ju sig kulturen turismen ganska mycket. Och även då när det gäller utveckling utav småföretag och så vidare, alltså på hantverkssidan, så är vi ju inblandade i den delen också."
– Christer Augustinsson, verksamhetschef kultur Emmaboda

"Det är klart att vi vill värna det så mycket det går. Så mycket vi har råd till."
– Brage Sundberg (Åselepartiet), kommunalråd Åsele

”Min förhoppning är nog att kulturen bevaras och finns som ett starkt varumärke för Härnösand, att vi behåller den här identiteten Härnösand som kulturkommun och kulturstad. Det är väldigt viktigt. Det tänker jag inte minst nu när samhället förändras mycket och vi har mycket, många människor som kommer till Härnösand från andra länder och så, att kulturen blir en stark medaktör till att skapa ett hållbart samhälle då, socialt hållbart samhälle inte minst.”

– Amanda Lind (mp), ordförande kulturutskottet Härnösand

De som lade minst

Tabell 43 Framtiden för de som lade minst pengar på kultur

Kommentar	Nordanstig	Högsby	Lekebergs	Täby
Satsningarna på kultur kommer att ligga på den här nivån.	X			
Kommer att fortsätta kämpa.				X
Vill utveckla kulturområdet.		X	X	
Kommer att prioritera musikskolan.	X			

”Det ser inte ut som att det blir någon större förändring i den delen av penningflödet till kulturen, utan den kommer att ligga på den här nivån.”

– Stig Eng (c), ordförande i ledningsutskottet Nordanstig

”Vi ska ut i föreningarna och utveckla det här mera. Det vi märker är, med den inflyttning vi har, vi växer ju väldigt mycket i kommunen, så ställs det ju mer och mer krav som de nyinflyttade har på att det ska finnas vissa saker. Så det är väl det som gör att vi ser att vi måste bygga ut biblioteket, vi måste öka öppethållandet där, vi måste tillskapa någon bättre samlingsal, en aula eller någonting, för att kunna ha föredrag, föreläsningar, vi tittar på att bygga om, kanske vi kan ha någon utställningslokal för lokalkonst.”

– Håkan Söderman (m), ordförande i kultur- och bildningsnämnden Lekebergs kommun

”Nu kommer kommunen att få bättre ekonomi här och det första man då satsar på är skola och sedan kommer just kultur.”

– Tuva Bojstedt (kd), ordförande utbildningsutskottet Högsby

Sammanfattning

Bland kommunerna som lade mest i kategorin kultur per person svarar samtliga att de vill värna om det befintliga kulturlivet i framtiden.

De kommuner som lade minst pengar i kategorin kultur per person är lite mer oeniga om hur de kommer att jobba med kulturområdet i framtiden. En kommun anger att det

kommer att se ungefär likadant ut i framtiden, en svarar att de kommer att fortsätta kämpa med kulturfrågorna och två av fyra vill utveckla kulturområdet i framtiden.

8.4.4 Kommunerna som stack ut

Trollhättan

Trollhättan stack ut i bearbetningen av databasen på grund av att de låg på plats åtta i Sverige i kategorin "Totala kulturkostnader per person" trots att de inte redovisade någonting på kategorin "Musik- och kulturskola" men däremot lade tredje mest i Sverige i kategorin "Allmän kulturverksamhet per person". Men samtalsintervjun visade att de har en musik- och kulturskola men att den enligt Carina Lorentzon, ordförande kultur- och fritidsnämnden i Trollhättan, verkar redovisas i kategorin "allmän kulturverksamhet".

Trollhättan är mycket lik de kommuner som lägger mest pengar i kategorin kultur per person, vilket stämmer överens med att de är den kommun som lägger åttonde mest på kultur per person. På frågan om varför det ser ut som det gör stämmer det överens med de andra som lägger mycket pengar på kultur på fyra punkter: Det är en del i stadens utbyggnad, kommunen vill satsa mycket på kultur, kultur är tillväxtfrämjande och det är en strategisk satsning.

"Vi tycker att det är viktigt. Kulturen är ju viktig för människors välbefinnande, utveckling, både små och stora."

– Carina Lorentzon (s), ordförande kultur- och fritidsnämnden Trollhättan.

Trollhättan har inte heller någon klar definition av begreppet kultur. Även när det gäller frågan om hur de kommer att jobba med kulturområdet i framtiden svarar de som de kommuner som lägger mest pengar på kultur per person, att de vill värna om det befintliga kulturlivet. Samtidigt vill de också fortsätta att bygga vidare och utveckla kulturområdet.

Laxå

Laxå stack ut under bearbetningen av databasen på grund av att 99,74 procent av de totala kulturkostnaderna går till biblioteken, vilket i förlängningen innebär att de inte lägger mer pengar på kultur än precis det som man måste. Å andra sidan la de 679 kronor per person på bibliotek vilket är sjuttonde mest i Sverige.

Laxå är mycket lik de kommuner som lägger minst pengar i kategorin kultur per person. På frågan om varför det ser ut som det gör stämmer det överens på tre punkter med de som lägger minst pengar: Kulturverksamheten bygger till stor del på ideella insatser och fria utövare, det har inte funnits utrymme att lägga mer pengar på kulturområdet och de bidrar med resurser och andra möjligheter som inte syns monetärt i bokföringen. Laxå har inte heller någon klar definition av kulturbegreppet:

"Ja, det där lät ju väldigt intressant för det kan man ju diskutera hur mycket som helst. Är det kultur att gå på en fotbollsmatch? Det är en sådan klassisk diskussion att ha."

– Thomas Forss, kultur och fritidschef Laxå.

När det gäller frågan om hur de kommer att jobba med kulturområdet i framtiden svarar de som några av de kommuner som lägger minst pengar i kategorin kultur per person, att de vill fortsätta att utveckla kulturområdet. Laxå vill utveckla samarbetet med förningarna och även kanske erbjuda kommunal musik- och kulturskola i framtiden.

8.5 Genomgång av kontoplaner

När jag begärde ut kontoplanerna var jag noggrann med att begära ut dem på samma sätt så att jag skulle få ut samma sak från samtliga kommuner. Dock har jag fått ut många olika typer av dokument då redovisningen skiljer sig från kommun till kommun. Jag har begärt ut dem så att jag ska kunna se vad som har gått till vad på kontonivå men det är inte alla fall som jag fått det utan ibland har jag bara fått ut en översiktlig sammanställning.

Jag har fått ut dokument från elva av de tolv kommuner som ingick i urvalet för samtalsintervjuer. Det är bara Härnösands redovisning som jag, fram till skrivande stund, inte har fått ta del av.

Jag jämför redovisningen med de bakgrundsdokument som jag har sammanställt inför samtalsintervjuerna och mot det material som jag har samlat i databasen.

8.5.1 Täby

Från Täby kommun fick jag driftredovisningen för 2014. I redovisningen finns de fyra punkterna som tillhör kulturverksamheten och redovisas i Räkenskapssammandraget med: allmän kulturverksamhet, bibliotek, musik- och kulturskola och stöd till studieorganisationer.

När jag går igenom kontoplanen punkt för punkt kan jag inte se att det är något som går emot den information som jag har fått sedan tidigare.

8.5.2 Emmaboda

Från Emmaboda kommun fick jag ett utdrag ur driftredovisningen för 2014 men inte hela filen. I redovisningen finns de fyra punkterna som tillhör kulturverksamheten och redovisas i Räkenskapssammandraget med men de totala kostnaderna har inte kommit med i utdraget.

När jag går igenom kontoplanen punkt för punkt kan jag inte se att det är något som går emot den information som jag har fått sedan tidigare. Men Christer Augustinsson, verksamhetschef för kultur i Emmaboda, nämnde i samtalsintervjun att kulturskolan tar hand om all musikundervisning i grundskolan och gymnasiet och att den undervisningen också skulle vara redovisad under dessa poster. Om detta stämmer skulle det innebära att det var felredovisat, då skolans verksamhet ska redovisas under andra poster vilket myndigheten för kulturanalys och SCB uttryckligen poängterar i anvisningen för Räkenskapssammandraget. Men i det material som jag har fått ut från kommunen går det inte att kontrollera att detta stämmer utan det krävs en uppföljning då jag skulle behöva begära ut fler handlingar kring kulturskolans redovisning.

8.5.3 Malmö

Från Malmö stad fick jag en separat bilaga med kulturnämndens resultat för 2014. Det var en sammanställning där varje verksamhet var nedbruten i mindre beståndsdelar som personalkostnader, entréavgifter och lokalhyror gick att se.

Dock går inte kulturnämndens nettokostnader på 365 070 tkr ihop med mina uppgifter som är 570 175 tkr. Varken bibliotekskostnaden eller kostnaden för kulturskola stämmer med de uppgifter som jag har. Jag hittar inte heller någon redovisning för stöd till studieorganisationer utan endast en punkt som heter kulturstöd. Det här skulle jag gärna vilja följa upp med kulturdirektören Elisabeth Lundgren och nämndens ekonom. Men tyvärr har inte Elisabeth Lundgren gått att nå för en samtalsintervju.

8.5.4 Högsby

Från Högsby fick jag en övergripande redovisning där jag bara kunde se hur pengarna var fördelade i stort under följande poster: Stöd till föreningar, allmän kulturverksamhet, stöd till kulturella föreningar, utställningar/teater, stöd till studieorganisationer och bibliotek.

Men utifrån den redovisningen kan jag inte se att det är något som går emot den information som jag har fått sedan tidigare.

8.5.5 Salem

Från Salems kommun fick jag ut hela kontoutdraget, varje faktura och kostnad för sig, men det var inte enbart kulturens kostnader utan det var uppblandat med fritid också.

När jag gick igenom dokumentet var det inget som jag reagerade på, inget som stack ut i redovisningen. Men eftersom kostnaderna inte var uppdelade i redovisningen var det en svår datamängd att hantera trots att jag använde mig av Excels sorteringsmöjligheter.

8.5.6 Trollhättan

Från Trollhättan fick jag ut drifrapporter från kultur- och fritidsnämnden där kostnaderna är redovisade per verksamhet och sedan nedbrutna i mindre poster.

När jag gick igenom kontoplanerna från Trollhättan var det inget som jag reagerade på, inget som stack ut i redovisningen.

Det som fick Trollhättan att sticka ut ur min databas var att de inte redovisade en krona i posten musik- och kulturskola men de lade förhållandevis mycket pengar på posten allmän kulturverksamhet. Men under samtalsintervjun visade det sig att Trollhättan har en kommunal musik- och kulturskola som de kallar N3. Kostnaderna för N3 finns redovisade i kontoplanerna men inte under posten musik- och kulturskola i Räkenskapssammandraget. Det är möjligt att de har redovisat N3:s kostnader under posten allmän kulturverksamhet, vilket skulle vara en felredovisning men förklara hur det kommer sig att den posten innehåller en så stor del av pengarna. För att ta reda på om detta stämmer skulle jag behöva gå vidare och prata med nämndens ekonom som rapporterar in resultatet i Räkenskapssammandraget.

8.5.7 Nordanstig

Från Nordanstig har jag fått ett utdrag ur driftredovisningen av posterna allmän kulturverksamhet, bibliotek, musik- och kulturskola och stöd till studieorganisationer. Med en kompletterad specifikation av kostnaderna.

Det som jag lade märke till under bearbetningen av databasen var att Nordanstig redovisar 58 kronor per person i posten musik- och kulturskola trots att de inte har

någon musikskola. Redovisningen visar att de lämnar bidrag till studieförbundet Bilda för att de ska driva musikundervisning och den summan stämmer överrens med den som är redovisad i Räkenskapssammandraget.

8.5.8 Laxå

Från Laxå fick jag ut driftuppföljningen för kultur och fritid där redovisningen är nedbruten i olika kostnadsposter.

Det jag reagerade på när jag gick igenom kontoplanen var att det verkar som att kommunen ger mer stöd till studieorganisationer än vad som är redovisat i Räkenskapssammandraget. För att ta reda på om detta stämmer skulle jag behöva gå vidare och prata med nämndens ekonom som rapporterar in resultatet i Räkenskapssammandraget.

8.5.9 Umeå

Från Umeå kommun fick jag kulturnämndens driftbudget där de fyra posterna allmän kulturverksamhet, bibliotek, musik- och kulturskola och stöd till studieorganisationer var redovisade och nedbrutna i mindre beståndsdelar och kostnadsposter.

När jag gick igenom dokumentet var det inget som jag reagerade på, inget som stack ut i redovisningen, förutom en punkt som bara var benämnd "extern finansiering" och var redovisad som "-26 820,2 tkr" för 2013 och "-44 658,9 tkr" för 2014. För att få reda på mer om vad detta innebär skulle jag behöva begära ut fler handlingar och prata med nämndens ekonom.

8.5.10 Åsele

Från Åsele fick jag ut resultaträkningen per objekt och aktivitet. När jag gick igenom dokumentet var det inget som jag reagerade på, inget som stack ut i redovisningen. Jag visste sedan tidigare att Åsele hade blivit utsedd till årets Berättarkommun men jag visste inte om de hade fått något bidrag i samband med det. När jag begärde ut handlingarna fick jag veta att de hade fått bidrag till detta på 26 000 kronor men att de låg under kommunstyrelsens redovisning och därför inte var inkluderad i den dokumentation som jag begärde ut.

8.5.11 Lekebergs kommun

Från Lekebergs kommun fick jag ut en sammanställd redovisning av kulturposterna som var uppdelad på olika verksamheter.

När jag gick igenom dokumentet var det inget som jag reagerade på, inget som stack ut i redovisningen.

8.5.12 Sammanfattning

Förutom att styrka det som jag har fått reda på genom samtalsintervjuerna är det svårt att dra några vidare slutsatser utifrån genomgången av kontoplanerna, dels eftersom materialet från kommunerna inte motsvarar varandra och dels för att det i många fall kräver ett bredare underlag av handlingar och intervjuer med ekonomerna eller den som rapporterar in siffrorna till Räkenskapssammandraget.

Däremot så upplever jag det som uppseendeväckande och problematiskt att kommunernas redovisningar ser så olika ut och att man kan få ut så många olika typer av handlingar trots att man ber om samma sak. Det var också intressant att det var en

del kommuner som var osäkra på om de verkligen fick lämna ut den här typen av uppgifter till mig och en del ställde många frågor kring vad jag skulle använda uppgifterna till, vilket inkräktar på offentlighetsprincipen.

Genomgången av kontoplanerna har däremot bidragit till att visa att en del av kulturkostnaderna kan hamna på andra ställen i kommunens redovisning som exemplet med Åsele och bidraget för att de är årets Berättarkommun.

9. Svar på frågeställning

Frågeställningen som jag presenterade inledningsvis går att applicera på både undersökningen och den journalistiska produkten.

Hur mycket lägger kommunerna på kultur? Och vad får invånarna för pengarna?

9.1 Undersökningen

Min undersökning visar att det är mycket stora skillnader i hur mycket pengar kommunerna satsar på kulturområdet. Umeå är den kommun som lägger mest pengar på kulturområdet med 2524 kronor per person. Minst pengar till kulturverksamheten ger Nordanstig med 434 kronor per person. Det är en skillnad på hela 2090 kronor per person.

Vad invånarna får för pengarna varierar från kommun till kommun. Varje kommun är unik. Men det som kommunerna har gemensamt är att biblioteken i mångt och mycket är kulturens kärna oavsett om kommunen lägger mycket eller lite pengar på kulturområdet.

9.2 Journalistisk presentation

Att kultursatsningarna skiljer med upp till 2090 kronor per person får konsekvenser. Trots att invånarna kan ta del av kultur på annat sätt än genom kommunala medel skapas en stor klyfta mellan kommunerna, exempelvis är kulturskolan avgiftsfri i vissa kommuner medan det i andra kommuner inte finns någon kommunal kulturskola alls.

Hur har pengarna som kommunerna avsatt till kultur fördelats? Denna fråga presenterade jag inledningsvis som den centrala frågeställningen för den journalistiska delen. Det är en mycket komplex fråga som inte kan besvaras med bara en mening eftersom varje kommun är unik. Biblioteken är kärnan i den kommunala kulturverksamheten. Oavsett om kommunen lägger mycket eller lite pengar på kulturområdet har biblioteken en oslagbar särställning i kommunernas kulturverksamhet. Men denna frågeställning visade sig bara vara ett delmål på undersökningens väg mot en annan frågeställning.

Under genomförandet av undersökningen har det visat sig att förklaringarna till varför kommunerna lägger just den summa pengar på kultur som de gör berättar en egen historia, en historia om dagens samhälle. Därför har den journalistiska presentationen ändrat frågeställning till: Varför fördelar kommunerna de skattepengar som de gör till kulturområdet? Det finns 290 svar på den frågan, ett för varje kommun. En del kommuner ser kulturområdet som en tillväxtfrämjande åtgärd när kommunen drabbas av stor utflyttning, ett sätt att integrera nyanlända i samhället eller som en del av kommunens identitet. I andra kommuner är kulturområdet det som får stryka på foten först när det kommer besparningskrav eller skattesatsen ska sänkas. Men det alla svar

har gemensamt är att de bidrar med en pusselbit i historien om dagens samhälle i Sverige.

10. Etiska och publicistiska överväganden

I min projektplan resonerade jag på följande sätt kring de etiska problemen som jag kanske skulle komma att möta:

”De stora etiska problemen tror jag främst kommer att ligga i definitionen av begreppen, exempelvis vad som är kultur. Jag tror att det bästa sättet att hantera detta är att ställa tydliga frågor och be intervjupersonerna i den kvalitativa delen att själva definiera vad exempelvis kultur är för dem, så att vi inte pratar förbi varandra.”

Detta har följt med mig genom hela arbetet, främst i form av att jag har varit medveten om att begreppsdefinitioner kan vara ett problem och att det är viktigt att stämma av att vi pratar om samma saker. Därför hade jag med följande fråga i samtliga samtalsintervjuer: Vad definierar ni som kultur?

Själva samtalsintervjun kan i sig vara ett etiskt dilemma om personen inte är medveten om att den är en del av en vetenskaplig studie.

”Samtalsintervjun gränsar till det vardagliga samtalet men det är ett absolut krav att de som intervjuas har klart för sig att de ingår i en vetenskaplig studie (så kallat informerat samtycke).”⁴²

För att förebygga detta bestämde jag mig för att först skicka ett mail med information om undersökningen, sedan följa upp det med telefonsamtal och därefter intervju. Vid intervjun sa jag återigen att det var för en vetenskaplig undersökning så att de var medvetna om det.

Jag har inga personliga kopplingar till ämnet förutom att jag tycker att det är väldigt intressant. Jag har inte heller någon koppling till de personer som deltar i undersökningen. Detta är viktigt att ta i beaktning eftersom det är viktigt att ha vetenskaplig distans till sin undersökning.

”Valet att intervjua främlingar har att göra med svårigheten att upprätthålla vetenskaplig distans till personer man känner. Intervjuer med vänner riskerar att bli sämre på så sätt att man tar mycket för givet i en vänskapsrelation. Man tycker ju att man känner den här personen och det känns därför fånigt att fråga allt för detaljerat. Sett från respondentens sida kan det också vara lättare att öppna sig för en person som man inte skall fortsätta umgås med utan har en begränsad relation till.”⁴³

Eftersom samtliga kommuner som granskas närmare har fått möjlighet att kommentera situationen ser jag inte några publicistiska problem med en publicering.

⁴² Esaiasson, 2012 s. 257

⁴³ Esaiasson, 2012 s. 259

11. Framtida undersökningar

Att undersöka den kommunala kulturpolitiken har öppnat upp många intressanta undersökningsområden längs vägen. Varje verksamhetsområde som jag har undersökt inom den kommunala kulturen går att bryta ner till mindre undersökningsområden.

Exempelvis skulle det vara intressant att titta närmare på hur det ser ut inom musikskolan? Vad får eleverna betala i instrumenthyra i de olika kommunerna?

Ett annat område som skulle vara mycket intressant att dyka djupare i skulle vara biblioteken. Hur ser bibliotekariernas löner ut från kommun till kommun?

Det som också skulle vara intressant att se är motsvarande undersökning till det som jag har gjort nu på kommunal nivå fast på regional nivå. Hur mycket lägger regionerna på kultur? Och vad får invånarna för pengarna?

12. Upphovsrättsliga frågor (bilder, musik, klipp och dylikt)

Materialet från SCB och SKL som jag har använt till databaserna är offentligt material och därför har jag rätt att använda och analysera det. Den resterande informationen har jag själv införskaffat genom intervjuer och egna bearbetningar. Kulturkartan äger SVT då det är datajournalisten Linnea Heppling som har gjort den för Kulturnyheternas räkning. Därför ser jag inga upphovsrättsliga problem med mitt material.

14. Källförteckning

Skriftliga

Annebäck, Karin (2015). Dagens ETC. *Stora skillnader i kulturutbud*. Hämtad 29 december, 2015, från <http://web.retriever-info.com.ezproxy.ub.gu.se/services/archive/displayDocument?documentId=05712520150520A617EF7E9EAC08B7D6D546D9785DB295&serviceId=2>

Boda, Lisa (2015). Nyhetsbyrån TT. *Glapp i kommunernas kultursatsningar*. Hämtad 29 december, 2015, från <http://web.retriever-info.com.ezproxy.ub.gu.se/services/archive.html?method=displayDocument&documentId=050806201507018CF22FCAED4FECEAC9384CA9AC899A17&serviceId=2&articleType=relatedArticle>

Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik & Wängnerud, Lena (2012). *Metodpraktikan, Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Nordstedts Juridik.

Fuchs, Christian (2015). *Culture and Economy in the Age of Social Media*. New York: Routledge. Hämtad 29 december, 2015, från https://books.google.se/books?id=134cBgAAQBAJ&pg=PA11&lpg=PA11&dq=a+culture+is+not+only+a+body+of+intellectual+and+imaginative+work;+it+is+also+a+whole+way+of+life%E2%80%9D&source=bl&ots=qHHhAyz40I&sig=vL2mBjMnNBnmTJPHK67GR5vQ3_U&hl=sv&sa=X&ved=0ahUKewiawtj74f_JAhXEjSwKHexWDiEQ6AEIjAB#v=onepage&q=a%20culture%20is%20not%20only%20a%20body%20of%20intellectual%20and%20imaginative%20work%3B%20it%20is%20also%20a%20whole%20way%20of%20life%E2%80%9D&f=false

Maria Askerfjord Sundeby
JU1552-Examensarbete i journalistik

Göteborgs universitet (2012). *Ekonomisk forskning visar: kulturen är värd mer än det vi betalar*. Hämtad 29 december, 2015, från http://handels.gu.se/om_handelshogskolan/press/pressmeddelanden/nyheter-detalj/ekonomisk-forskning-visar--kulturen-ar-var-d-mer-an-det-vi-betalar.cid1128807

Kulturrådet (2015). *Budgetunderlag 2016-2018*. Hämtad 29 december, 2015, från <http://www.kulturradet.se/sv/publikationer/Budgetunderlag-2016-2016/>

Kulturrådet (2013). *Kultursamverkansmodellen – Samverkansrådets roll och vision*. Hämtad 29 december, 2015, från <http://www.kulturradet.se/sv/publikationer/Kultursamverkansmodellen/>

Kulturrådet (2015). *Kultursamverkansmodellen – uppföljning 2014*. Hämtad 29 december, 2015, från <http://www.kulturradet.se/sv/publikationer/Kultursamverkansmodellen2/>

Kulturrådet (2015). *Statliga kulturutgifter i regionalt perspektiv 2013-2014*. Hämtad 29 december, 2015, från http://www.kulturradet.se/Documents/publikationer/2015/statliga_kulturutgifter_i_regionalt_perspektiv_2013-2014.pdf

Kulturskolerådet (2015). *Lägesrapport 2014*. Hämtad 22 december, 2015, från http://www.kulturskoleradet.se/sites/smok.d7.nx/files/atoms/files/1503nulagesrapport_resultat.pdf

Myndigheten för kulturanalys (2014). *Samhällets utgifter för kultur 2012-2013*. Hämtad 29 december, 2015, från <http://www.kulturanalys.se/wp-content/uploads/2014/11/Samh%C3%A4llets-utgifter-f%C3%B6r-kultur-2012-20131.pdf>

Statistiska centralbyrån (2015). *Kommuner i kodnummerordning 2015*. Hämtad 20 december, 2015, från http://www.scb.se/Grupp/Hitta_statistik/Regional%20statistik/Indelningar/Dokument/kommunlankod.pdf

Statistiska centralbyrån, SCB (2015). *Räkenskapssammandrag för kommuner*. Hämtad 3 november, 2015, från <http://www.scb.se/sv/Lamna-uppgifter/Undersokningar-for-offentlig-sektor/Undersokning/?Pid=99313&St=1>

Statistiska centralbyrån, SCB (2015). *Räkenskapssammandraget 2015 – instruktioner*. Hämtad 20 december, 2015, från <http://www.scb.se/Statistik/OE/OE0107/dokument/Uppgiftslamnare/Kommuner/Instruktioner-RS2015.pdf> s. 34 access 20 december 2015.

Statens Folkhälsoinstitut (2005). *Kultur för hälsa – en exempelsamling från forskning och praktik*. Hämtad 29 december, 2015, från <https://www.folkhalsomyndigheten.se/pagefiles/21493/r200523kulturforhalsa0510.pdf>

Maria Askerfjord Sundeby
JU1552-Examensarbete i journalistik

Sveriges kommuner och landsting, SKL (2015). Maktfördelning för tidsperioden 1994-2014. Hämtad 3 januari, 2016, från

<http://skl.se/demokratiledningstyrning/valmaktfordelning/valresultatmaktfordelning2014/valresultatochmaktfordelningsammanstallning19942014.370.html>

Sveriges riksdag (2013). Bibliotekslag (2013:801). Hämtad 30 november, 2015, från

https://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/sfs_sfs-2013-801/

Muntliga

Person	Datum	Kontaktuppgifter
Anita Brandt, Statistiska centralbyrån (SCB)	3 november 2015	+46 019-17 61 73 anita.brandt@scb.se
Pierre Donatella, lärare på Förvaltningshögskolan vid Göteborgs universitet	3 november 2015	pierre.donatella@spa.gu.se
Emma Bergmark, utredare och statistikansvarig Myndigheten för kulturanalys	20 oktober 2015	+46 08-52802008 emma.bergmark@kulturanalys.se

Webbsidor

Nationalencyklopedin, uppslagsverk

www.ne.se

Nobel Media (2015). *Svetlana Alexievich – Banquet Speech*. Hämtad 29 december, 2015, från http://www.nobelprize.org/nobel_prizes/literature/laureates/2015/alexievich-speech.html

Statistiska centralbyrån, SCB, Statistikdatabasen

<http://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/?rxid=ec995d91-4085-4b22-a221-1c5f9142adbc>

Journalistisk presentation

Undersökningen resulterar i ett publiceringspaket för SVT:s Kulturnyheter. Publiceringspaketet består i sin tur av två delar, en webb-del och en TV-del. Inom ramen för uppsatsen har jag valt att presentera webbdelen som min journalistiska produkt. TV-inslagen kommer att produceras vid ett senare tillfälle, närmare publiceringsdatumet.

Projektet kommer att lanseras med en tillhörande hashtag, #kulturklyftan, där tittarna och läsarna kan dela med sig av sina upplevelser och åsikter kring ämnet.

Förhoppningsvis kommer det så många kommentarer att vi kan göra en uppföljande artikel eller inslag kring reaktionerna som granskningen skapar.

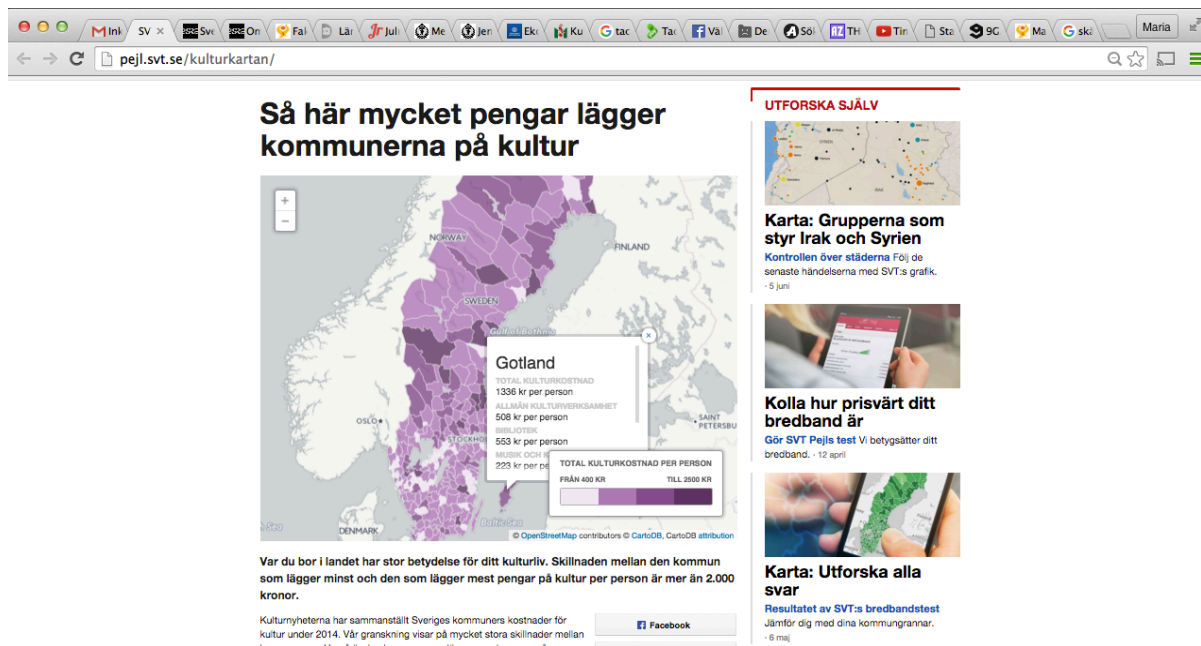
Följande rubriker är en publiceringsplan för examensarbetet som är tänkt att presenteras på Kulturnyheterens webb (www.svt.se/kultur). Varje rubrik motsvarar en webbartikel.

Kulturkartan

Kulturkartan är namnet på den grafiska presentationen där man kan se hur kommunen fördelar kulturpengar per person, kommun för kommun.

Se Kulturkartan med tillhörande artikel och faktaruta på följande adress:

<http://pejl.svt.se/kulturkartan/>

Figur 3 Skärmdump från webbartikel med grafisk presentation.

Hela listan

Kommunernas kulturkostnader – hela listan

Det skiljer mer än 2 000 kronor per person mellan den kommun som lägger mest pengar på kulturområdet och den som lägger minst. Här kan du se hela listan över kommunernas kulturkostnader per person.

Umeå är den kommun som lade mest pengar på kultur under 2014 med 2 524 kronor per person. Nordanstig däremot är den kommun som redovisar minst pengar på kulturområdet med 434 kronor per person. Det är en skillnad på 2090 kronor per person. Här är hela listan över kommunernas kulturkostnader per person:

Plats	Kommun	Kulturkostnad per person
1	Umeå	2 524kr
2	Emmaboda	2 166kr
3	Åsele	1 797kr
4	Malmö	1 792kr
5	Härnösand	1 752kr
6	Vara	1 742kr
7	Orsa	1 680kr
8	Trollhättan	1 605kr
9	Sundsvall	1 598kr
10	Haparanda	1 584kr
11	Skinnskatteberg	1 564kr
12	Sandviken	1 535kr
13	Härjedalen	1 508kr
14	Vimmerby	1 501kr
15	Gävle	1 501kr
16	Lidköping	1 500kr
17	Dorotea	1 498kr
18	Storfors	1 472kr
19	Olofström	1 443kr
20	Skellefteå	1 426kr
21	Luleå	1 424kr
22	Borås	1 412kr
23	Gislaved	1 385kr
24	Ludvika	1 383kr
25	Karlskoga	1 383kr
26	Övertorneå	1 340kr
27	Gotland	1 336kr
28	Ånge	1 333kr
29	Jokkmokk	1 331kr
30	Norrköping	1 323kr
31	Avesta	1 315kr
32	Lund	1 313kr
33	Tjörn	1 313kr

Maria Askerfjord Sundeby
JU1552-Examensarbete i journalistik

34	Älvdalen	1 298kr
35	Säter	1 293kr
36	Arjeplog	1 282kr
37	Nacka	1 266kr
38	Rättvik	1 263kr
39	Grästorp	1 259kr
40	Piteå	1 257kr
41	Vallentuna	1 249kr
42	Söderhamn	1 241kr
43	Leksand	1 241kr
44	Västerås	1 239kr
45	Fagersta	1 239kr
46	Hällefors	1 234kr
47	Sunne	1 228kr
48	Mellerud	1 227kr
49	Gagnef	1 222kr
50	Torsby	1 222kr
51	Karlshamn	1 219kr
52	Malå	1 217kr
53	Lindesberg	1 216kr
54	Vänersborg	1 216kr
55	Helsingborg	1 214kr
56	Malung-Sälen	1 213kr
57	Hofors	1 210kr
58	Kristinehamn	1 210kr
59	Burlöv	1 208kr
60	Halmstad	1 207kr
61	Norberg	1 200kr
62	Lessebo	1 199kr
63	Linköping	1 198kr
64	Båstad	1 194kr
65	Ystad	1 186kr
66	Katrineholm	1 186kr
67	Eskilstuna	1 179kr
68	Hässleholm	1 178kr
69	Bromölla	1 174kr
70	Falun	1 172kr
71	Simrishamn	1 169kr
72	Nässjö	1 168kr
73	Arvidsjaur	1 168kr
74	Höganäs	1 164kr
75	Landskrona	1 163kr
76	Nybro	1 157kr
77	Arboga	1 153kr
78	Kalmar	1 152kr
79	Växjö	1 151kr
80	Oskarshamn	1 149kr
81	Tidaholm	1 148kr
82	Örebro	1 147kr
83	Sundbyberg	1 145kr

Maria Askerfjord Sundeby
JU1552-Examensarbete i journalistik

84	Forshaga	1 141kr
85	Vadstena	1 138kr
86	Kumla	1 134kr
87	Nykvarn	1 132kr
88	Ängelholm	1 131kr
89	Vilhelmina	1 125kr
90	Ljusdal	1 124kr
91	Lycksele	1 124kr
92	Åmål	1 119kr
93	Ronneby	1 114kr
94	Färgelanda	1 113kr
95	Sigtuna	1 112kr
96	Mora	1 111kr
97	Kramfors	1 106kr
98	Osby	1 105kr
99	Borgholm	1 099kr
100	Uddevalla	1 098kr
101	Tomelilla	1 098kr
102	Skara	1 088kr
103	Trosa	1 084kr
104	Uppvidinge	1 083kr
105	Kinda	1 081kr
106	Bollnäs	1 078kr
107	Tranemo	1 071kr
108	Eksjö	1 068kr
109	Botkyrka	1 067kr
110	Mörbylånga	1 065kr
111	Karlstad	1 064kr
112	Smedjebacken	1 063kr
113	Gällivare	1 061kr
114	Tanum	1 059kr
115	Säffle	1 058kr
116	Köping	1 057kr
117	Älmhult	1 056kr
118	Hjo	1 056kr
119	Dals-Ed	1 055kr
120	Sorsele	1 055kr
121	Eslöv	1 054kr
122	Arvika	1 054kr
123	Åstorp	1 053kr
124	Borlänge	1 050kr
125	Ragunda	1 049kr
126	Kristianstad	1 049kr
127	Hudiksvall	1 047kr
128	Vaxholm	1 046kr
129	Pajala	1 045kr
130	Norsjö	1 045kr
131	Tingsryd	1 044kr
132	Örnsköldsvik	1 044kr
133	Bräcke	1 043kr

Maria Askerfjord Sundeby
JU1552-Examensarbete i journalistik

134	Trelleborg	1 041kr
135	Kalix	1 040kr
136	Mönsterås	1 039kr
137	Göteborg	1 038kr
138	Kiruna	1 038kr
139	Härryda	1 027kr
140	Ale	1 026kr
141	Söderköping	1 020kr
142	Mölnadal	1 019kr
143	Södertälje	1 016kr
144	Ödeshög	1 012kr
145	Hörby	1 005kr
146	Årjäng	1 004kr
147	Ockelbo	999kr
148	Tierp	994kr
149	Boxholm	993kr
150	Eda	993kr
151	Hultsfred	991kr
152	Vansbro	989kr
153	Aneby	987kr
154	Varberg	986kr
155	Svenljunga	985kr
156	Vingåker	984kr
157	Sollefteå	983kr
158	Stockholm	981kr
159	Värmdö	981kr
160	Finspång	976kr
161	Karlsborg	976kr
162	Tranås	975kr
163	Örkelljunga	972kr
164	Östersund	971kr
165	Åre	971kr
166	Strömsund	968kr
167	Norrtälje	966kr
168	Gnosjö	964kr
169	Vellinge	964kr
170	Håbo	962kr
171	Kungsbacka	960kr
172	Ydre	956kr
173	Laholm	953kr
174	Älvsbyn	952kr
175	Lomma	951kr
176	Hedemora	950kr
177	Värnamo	948kr
178	Sala	946kr
179	Skövde	945kr
180	Partille	944kr
181	Storuman	944kr
182	Ljungby	940kr
183	Enköping	940kr

Maria Askerfjord Sundeby
JU1552-Examensarbete i journalistik

184	Flen	938kr
185	Ovanåker	938kr
186	Jönköping	934kr
187	Stenungsund	932kr
188	Vindeln	930kr
189	Vaggeryd	930kr
190	Valdemarsvik	923kr
191	Hagfors	922kr
192	Nora	918kr
193	Vännäs	915kr
194	Surahammar	914kr
195	Robertsfors	911kr
196	Strängnäs	911kr
197	Degerfors	911kr
198	Motala	910kr
199	Timrå	905kr
200	Mjölby	905kr
201	Berg	894kr
202	Östra Göinge	888kr
203	Ekerö	884kr
204	Uppsala	881kr
205	Boden	878kr
206	Skurup	871kr
207	Lilla Edet	866kr
208	Alingsås	866kr
209	Strömstad	864kr
210	Bengtsfors	862kr
211	Karlskrona	861kr
212	Oxelösund	860kr
213	Alvesta	860kr
214	Hallstahammar	857kr
215	Askersund	851kr
216	Markaryd	850kr
217	Krokom	850kr
218	Mark	849kr
219	Bjurholm	847kr
220	Ljusnarsberg	841kr
221	Hammarö	840kr
222	Sölvesborg	840kr
223	Danderyd	838kr
224	Svedala	838kr
225	Falköping	832kr
226	Nyköping	829kr
227	Vetlanda	828kr
228	Heby	828kr
229	Sjöbo	827kr
230	Tyresö	819kr
231	Höör	817kr
232	Haninge	815kr
233	Falkenberg	809kr

Maria Askerfjord Sundeby
JU1552-Examensarbete i journalistik

234	Kil	806kr
235	Filipstad	804kr
236	Bjuv	802kr
237	Lidingö	801kr
238	Ulricehamn	800kr
239	Staffanstorps	799kr
240	Upplands-Bro	795kr
241	Kungsör	794kr
242	Hallsberg	793kr
243	Älvkarleby	788kr
244	Habo	785kr
245	Orust	783kr
246	Öckerö	781kr
247	Lerum	781kr
248	Perstorp	780kr
249	Västervik	774kr
250	Sävsjö	766kr
251	Hylte	754kr
252	Nynäshamn	754kr
253	Gnesta	752kr
254	Nordmaling	751kr
255	Östhammar	746kr
256	Grums	744kr
257	Österåker	738kr
258	Kungälv	726kr
259	Essunga	722kr
260	Järfälla	720kr
261	Åtvidaberg	718kr
262	Knivsta	717kr
263	Mullsjö	713kr
264	Lysekil	711kr
265	Töreboda	710kr
266	Vårgårda	708kr
267	Överkalix	704kr
268	Huddinge	704kr
269	Herrljunga	696kr
270	Upplands Väsby	690kr
271	Munkfors	685kr
272	Munkedal	681kr
273	Laxå	680kr
274	Tibro	676kr
275	Svalöv	668kr
276	Mariestad	656kr
277	Götene	645kr
278	Sollentuna	638kr
279	Solna	637kr
280	Torsås	630kr
281	Gullspång	630kr
282	Klippan	629kr
283	Sotenäs	621kr

Maria Askerfjord Sundeby
JU1552-Examensarbete i journalistik

284	Bollebygd	612kr
285	Kävlinge	610kr
286	Salem	601kr
287	Täby	596kr
288	Lekebergs	568kr
289	Högsby	548kr
290	Nordanstig	434kr

De redovisade kostnaderna avser kommunernas nettokostnader för kulturverksamhet under 2014.

Källa: Statistiska centralbyrån

Kommunerna som satsade mest

Umeå satsade mest på kultur i Sverige

En långsiktig satsning har äntligen betalat sig för Umeå kommun. 2014 var en kulturell höjdpunkt för kommunen. Den var inte bara europeisk kulturhuvudstad utan Umeå kommun var också den kommun satsade mest pengar på kultur per person i hela landet.

Efter storstäderna Stockholm, Malmö och Göteborg var det Umeå kommun som satsade mest pengar på kultur med sina 301 916 000 kronor. Slår man ut det i kronor per person blir det 2524 kronor per person, 4,3 procent av kommunens totala kostnader, vilket var överlägset mest i landet under 2014. Det låter kanske inte så förvånansvärt eftersom Umeå var europeisk kulturhuvudstad samma år men faktum är att bidraget som kommunen fick i samband med värdskapet inte är redovisade i dessa siffror.

Trots att Umeå har varit en av de kommuner som lagt mest pengar på kultur sedan 2011, precis efter Emmaboda som hållit listans första plats tidigare, är den kommunala kulturen en långsiktig satsning som de har jobbat med i över tio år där höjdpunkten blev värdskapet som europeisk kulturhuvudstad.

- Det är en lång tradition där kultur har varit en faktor i Umeå som inte har spelat en undanskynd roll utan tvärt om, varit en del i stadens utbyggnad, säger Tomas Wennström (s), ordförande kulturnämnden i Umeå, stolt.

De som satsar mest

Det är mycket stora skillnader på hur mycket kommunerna lägger på kulturområdet. Mellan Umeå som satsade mest och Nordanstig som satsade minst skiljer det mer än 2000 kronor per person. Emmaboda, som lade näst mest pengar på kulturområdet (2166 kronor per person) och Åsele, som lade tredje mest (1797 kronor per person) satsade 358 kronor respektive 727 kronor mindre än Umeå per person.

Men trots att det skiljer mycket mellan de kommuner som lägger mest pengar på kultur har de en del saker gemensamt. Kommunerna har en lång tradition av att ha satt kulturfrågorna högt på den politiska agendan och de fortsätter att göra olika strategiska satsningar på kultur.

- Jag tror att det är en del i Härnösands identitet att vara en kulturkommun och då finns det också en beredskap och en medvetenhet från politiker och även medborgare att tycka att vi ska satsa på kultur, säger Amanda Lind (mp), ordförande kulturutskottet i Härnösand.

Hon poängterar att det kan finnas historiska skäl till att det är så, bland annat på grund av att Härnösand har haft många institutioner och myndigheter lokaliserade till kommunen.

Kan hjälpa tillväxten

Kulturen ses inte bara som en del av identiteten. Bland kommunerna som lägger mest pengar på kultur ses kulturen också som något som kan hjälpa kommunens tillväxt. Åsele kommun i Västerbottens län hade 2838 invånare 2014. Under det senaste decenniet har de minskat sin befolkning med 54 invånare i snitt per år på grund av

utflyttning. Senaste året har de däremot bara minskat med sju invånare och enligt kommunalrådet Brage Sundberg (Åselepartiet) kan kulturen vara en viktig del för att behålla kommuninvånare.

- När det är en familj som håller på att flytta hit så vill de ju ha någonting att göra för både vuxna och sina barn. Vi tror ju att, och det är väl många överens om, att kultur är viktigt för en bra miljö. Att man ska må bra, att det ska finnas något för alla. Har man en sådan kulturverksamhet med lite bredd så är det alltid något av det där som kan attrahera den som kommer nyinflyttad, säger Brage Sundberg.

Att kulturen kan spela en viktig roll i att motverka utflyttning är en tanke som även Umeå kommun delar med Åsele.

- Unga välutbildade människor vill stanna kvar i Umeå för att de tycker att Umeå är en ganska trivsamt stad eftersom det satsas väldigt mycket på kultur. Folk som kommer ifrån andra kommuner runt omkring i Sverige brukar säga att det händer så mycket i Umeå och det är ju i sig tillväxtfrämjande, säger Tomas Wennström och menar att kulturen på så sätt bidrar till utbyggnaden och utvecklingen av staden också.

Att skapa förutsättningar

Kommunal kulturpolitik liknas av många kulturpolitiker vid att bygga upp en kulturell infrastruktur.

- Vårt uppdrag som kulturpolitiker det är att skapa förutsättningar för ett livaktigt kulturliv, säger Tomas Wennström.

För att skapa de bästa förutsättningarna har Wennström ett konkret tips.

- Jag är själv ganska less på att det är så jävla mycket vackra ord kring kultur men "show me the money" brukar jag säga, visa mig pengarna. I grund och botten så kan man prata hur jävla vackert man vill men kulturen måste få förutsättningar.

Faktaruta kulturkostnader

Det här är de tio kommuner som satsade mest pengar på kulturområdet under 2014:

Plats	Kommun	Kulturkostnad per person
1	Umeå	2 524kr
2	Emmaboda	2 166kr
3	Åsele	1 797kr
4	Malmö	1 792kr
5	Härnösand	1 752kr
6	Vara	1 742kr
7	Orsa	1 680kr
8	Trollhättan	1 605kr
9	Sundsvall	1 598kr
10	Haparanda	1 584kr

Kommunerna som satsade minst

Kommunerna som satsar minst på kultur

434 kronor per person. Så lite satsade Nordanstig på kultur 2014. Det är den lägsta kultursatsningen i Sverige.

Bjurholm, Sveriges minsta kommun är också den kommun som lägger minst pengar på kultur i landet. Men om man slår ut det på hur mycket det blir per kommunens invånare får man en annan bild, då är det istället Nordanstig i Gävleborgs län som hamnar i botten med 434 kronor per person. Upp till Umeå i toppen skiljer det hela 2 090 kronor per person. Den här stora skillnaden innebär att det skapas en stor klyfta mellan de kommuner som satsar mycket pengar på kultur och de som satsar lite.

Det är även förhållandevis stora skillnader mellan kommunerna som satsar minst pengar på kultur, men dessa kommuner har också en hel del gemensamt. Att det satsas lite pengar från kommunen på kultur behöver inte nödvändigtvis innebära att det finns ett litet kulturutbud i kommunen. Bland dessa kommuner bygger istället kulturverksamheten till stor del på ideella insatser och fria utövare.

- Våra kulturverksamheter bygger mycket på ideella insatser utifrån lokala organisationer som föreningar och intressegrupper. Vi medfinansierar en del men annars är det, rullar ju kulturlivet på, på något sätt ändå utan att vi går in med så mycket kommunala medel, säger Stig Eng (c), ordförande i ledningsutskottet Nordanstig och tillägger:
- Vi driver ju ingen egen verksamhet så när som på biblioteken.

Men det är inte mycket pengar som går till biblioteken heller. Kostnaden för biblioteken i Nordanstig var 275 kronor per person under 2014, vilket är tredje minst i landet.

Politiskt styre

Sex av de tio kommuner som lägger minst pengar på kultur per invånare är styrda av partier som tillhör Alliansen, tre är styrda av blocköverskridande koalitioner och en kommun styrs av partier från vänsterblocket.

Eva Wittbom (fp) är kommunalråd i Täby där Moderaterna har flest mandat i kommunfullmäktige. Täby lägger fjärde minst i landet på kultur per person, och hon menar att det bland annat är en ideologisk fråga om kommunerna satsar mycket eller lite pengar på kultur.

Är kulturen en av de saker som man prioriterar bort först när sänkta skattesatser är på tal?

- Ja, just det. Moderaterna använder mycket argumentet "eftersom det inte är lagstyrt", man måste inte ha det, säger Eva Wittbom och berättar att de kommer att behöva fortsätta att kämpa med kulturområdet i Täby.

Den enda kulturverksamhet som är lagstadgad är biblioteken. Enligt bibliotekslagen är alla kommuner skyldiga att ha ett folkbibliotek. Annan kulturverksamhet i kommunal regi är frivillig.

I Högsby har kultursatsningarna prioriterats bort av andra anledningar än sänkta skattesatser.

- Det beror på att den här kommunen är väldigt liten och har haft minskande befolkning i många år. Då har man dragit ner väldigt mycket på olika verksamheter, skola och kultur, säger Tuva Bojstedt (kd), ordförande utbildningsutskottet i Högsby.

Andra bidrag

Men bidrag till kulturverksamheter kan se ut på många sätt och det är inte alltid som de syns i kommunernas redovisning. Håkan Söderman (m) är ordförande i kultur- och bildningsnämnden i Lekebergs kommun och berättar om hur de hjälpte lokala teaterverksamheter att få en utomhusscen.

- Då ville de ha penningbidrag och då sa vi att "nä, det har vi inte men vi kan låna ut elverket gratis". Arbetsmarknadsenhetens skogsröjargång var där och röjde och snyggade till vägen och röjde sly under en vecka och sådana grejer. Det räknar vi inte om i pengabidrag men det var säkert värt kanske en 100 000 kronor, säger Håkan Söderman och tillägger att han är trött på att mätningar ofta görs utifrån hur mycket pengar som läggs på olika verksamheter och att de inte tar hänsyn till vad man får ut av dem.
- Bland folket här är väl tänket att "här går det inte att sätta sig och vänta på att någon ska göra det utan då får vi göra det själva". Och det gör att det är väldigt mycket verksamhet till en låg peng istället, men vi får ut otroligt mycket.

Faktaruta kulturkostnader

Det här är de tio kommuner som satsade minst pengar på kulturområdet under 2014:

281	Gullspång	630kr
282	Klippan	629kr
283	Sotenäs	621kr
284	Bollebygd	612kr
285	Kävlinge	610kr
286	Salem	601kr
287	Täby	596kr
288	Lekebergs	568kr
289	Högsby	548kr
290	Nordanstig	434kr

”Kulturpolitiken hetare än någonsin”

Biblioteken är kärnan i kulturpolitiken. Historien om den svenska kulturpolitiken är till stor del historien om folkbiblioteken. Men en omvandling har inletts. De kreativa närningarna börjar ta mer plats och det sätter sina spår i den kommunala politiken.

– Kulturpolitiken är hetare än någonsin, säger Anders Frenander, seniorprofessor vid Centrum för kulturpolitisk forskning, KPC, vid Högskolan i Borås.

Biblioteken har under lång tid varit den centralpunkt i svenskt kulturliv. Ur 1800-talets folkrörelser som exempelvis nykterhetsrörelsen, arbetarrörelsen och frikyrkor växte många olika former av bibliotek fram. Den kommunala kulturpolitikens historia kommer igång först runt 1960-talet och då är det biblioteken som står i centrum.

- Det är där deras ansvar hela tiden har legat och det är fortfarande kommunerna som ansvarar för folkbiblioteken. Så det är ju det helt dominerande inslaget i lokal kulturpolitik från det att man börjar fundera på om det offentliga ska ägna sig åt sådant, säger Anders Frenander, seniorprofessor vid Centrum för kulturpolitisk forskning, KPC, vid Högskolan i Borås och tidigare redaktör för Nordisk kulturpolitisk tidskrift.

Biblioteken är än idag kärnan i den kommunala kulturverksamheten och den enda kulturverksamhet som är lagstadgad. Enligt bibliotekslagen, som kom 1996, är alla kommuner skyldiga att ha ett folkbibliotek.

Ny infrastruktur

Anders Frenander menar att det var olika saker som satte igång den kommunala kulturpolitiken kring 1960-talet.

- Dels så är det en allmän välfärdsökning där man uppfattar det som att kulturpolitiken blir den sista byggstenen i det goda samhället. Även kulturen ska omfattas av välfärdsreformer.

Välfärdsreformerna ska omfatta både producenterna, bland annat konstnärer och författare, genom att de får bättre ekonomiska villkor och konsumenterna.

- Det ska finnas möjlighet för alla människor oavsett vad man tjänar, var man bor eller vad man har för utbildning så ska man kunna ta del av teater, böcker och musik.

Under slutet av 1960-talet sker det också en medieomvandling. I och med televisionens intåg på mediemarknaden läggs biografer ner och det talas om en tidningsdöd, vilket sätter igång en offentlig diskussion om yttrandefrihetens villkor. Sverige sneglar också på andra länder i Europa som har börjat inrätta kulturdepartement i regeringarna och så inleds en utredning av området.

- Så kommer man med en ganska genomgripande reform med målsättningar för kulturpolitiken med en ny myndighet, alltså Statens Kulturråd, som inrättas då 1974. Man beslutar att man ska bygga regionala teatrar och så småningom musikkåror och museer. Att man sprider ut, decentraliserar, kulturinstitutionerna på olika sätt.

Kulturpolitik idag

I dag har däremot den kommunala kulturverksamheten fått en ny position i kommunpolitiken menar Anders Frenander. När dagens svenska produktion går från varuproduktion till immateriell produktion, i form av tjänster och upplevelser, skapar det stora förutsättningar för kultur och kreativa näringar i landets kommuner.

- Kulturen får en mycket större roll i den lokala ekonomin och på så vis tänker jag att kulturpolitiken är hetare än någonsin.

Kommer kulturen att fortsätta vara så här het i den lokala politiken?

- Ja, det tror jag faktiskt. Vill man bli omvald som lokalpolitiker så får man hitta på saker som gör att man får stöd när kommunen eller staden expanderar, eller inte går under. Ur ett rent egennyttoperspektiv kan jag tänka mig att det måste satsa på saker och ting som kan ha bäring och då är det väl uppenbart att kulturella näringar i Sverige innebär större näring än att vi ger oss in i och försöker börja göra kläder eller bygga TV-apparater igen.

Om kommunerna ska jobba med ett långsiktigt perspektiv, kunna sätta orten på kartan och få befolkningens stöd tror Anders Frenander att man måste ge de kreativa jobben goda förutsättningar.

- Det kan ju vara att ge infrastruktur i form utav lokaler eller ekonomiska stöd. Det är olika sätt att stödja sådan verksamhet.

Bibliotekens framtid

Den kulturpolitiska historien gör fortfarande stora avtryck i dagens kommunala kulturpolitik. Under åren har musik- och kulturskolor införts i många kommuner men det är fortfarande biblioteken som står i centrum. Enligt Anders Frenander kommer biblioteken att fortsätta behålla sin särställning på den kulturpolitiska agendan men inte utan att jobba för det och inte enbart som informationsspecialister.

- Biblioteket som fysisk lokal kommer att vara väldigt viktig. Det är ju en utav få, kanske det enda, stället dit alla kan gå utan att behöva betala någonting, vara medlem eller att bete sig på något särskilt sätt. Det är en i verklig mening offentlig arena. Det kommer att vara väldigt viktigt att de jobbar med det så att biblioteket verkligen blir en central punkt i ett offentligt samtal. Jag tror att den demokratiska uppgiften i det avseendet är jätteviktig och där har biblioteken en väldig potential.

Så har vi gjort undersökningen

Så har vi gjort undersökningen

Under hösten 2015 har vi granskat de kommunala kultursatsningarna i Sverige under 2014. Så här gick vi tillväga.

Granskningen av kommunernas kultursatsningar utformades som en tvåstegsraket. Steg ett var att få en överblick av hur pengarna fördelades och hur mycket pengar det rörde sig om, kommun för kommun. Statistiska centralbyrån samlar årligen in ekonomiska uppgifter från Sveriges samtliga kommuner i det så kallade Räkenskapssammandraget. I sammanställningen ingår fyra kategorier som tillhör kommunernas kulturverksamheter: allmän kulturverksamhet, bibliotek, musik- och kulturskola och stöd till studieorganisationer. Det senast inrapporterade materialet är för 2014. Det är utifrån detta material som vi har gjort vår granskning av kommunerna. För att göra materialet jämförbart mellan kommunerna har vi omvandlat materialet så att det är baserat på invånarantalet i kommunen.

Efter en granskning av materialet gick vi vidare till steg två genom att intervjua de fem kommuner som lade mest pengar på kultur per person och de fem som lade minst pengar på kultur per person. Detta gjorde vi för att ta reda på hur de resonerar kring kulturfrågor och få en djupare och mer detaljerad förståelse för vad pengarna faktiskt går till. Till samtliga kommuner ställde vi samma tre frågor som de kulturansvariga fick svara på:

1. Varför ser det ut som det gör?
2. Vad definierar ni som kultur?
3. Hur kommer ni att jobba med kulturområdet i framtiden?

Åtta av tio kommuner valde att delta i intervjuundersökningen, fyra av de fem som lade mest och fyra av de fem som lade minst. Utifrån de svar vi fick genom intervjuerna har vi granskat skillnaderna och likheterna mellan kommunerna.

Fakta

Materialet avser kommunernas nettokostnader för kulturverksamheten 2014.

Framtiden

Publiceringsplan TV

Tanken är att webb-delen och TV-delen till en viss del ska överlappa varandra men ändå bidra med olika vinklar av ämnet och komplettera varandra. Min förhoppning är att tittaren och läsaren ska få ut något större av att både ta del av rapporteringen på webben och i TV.

Det här är den tänkta publiceringsplanen för TV-delen:

Dag 1 – Listan

Vad är det vi har tittat på? Ett rent statistikjobb att ta avstamp i med fokus på de stora skillnaderna mellan kommunerna.

Dag 2 – Reaktionen

Vad tycker Sveriges kommuner och landsting? Riksföreningar?

Exemplifiera med musik- och kulturskolan och bibliotek så att det blir tydligt vad det är vi pratar om.

Dag 3 – Den kommun som lade minst

Besök i Nordanstig, den kommun som lade minst pengar på kultur per person. Vad innebär 434 kronor per person på kultur i verkligheten? Vad är det man får för pengarna? Varför ser det ut som det gör?

Dag 4 – Den kommun som lade mest

Besök i Umeå, den kommun som lade mest pengar på kultur per person. Vad innebär 2524 kronor per person på kultur i verkligheten? Vad är det man får för pengarna? Varför ser det ut som det gör?

Uppföljningar

Det är många saker som har dykt upp under arbetet med undersökningen som jag inte har haft möjlighet att gå vidare med men som jag gärna skulle vilja utveckla till journalistiska produkter framöver.

Emmaboda har varit den kommun som har lagt mest pengar på kultur per person sedan 2011. Men under samtalsintervjun berättade verksamhetschefen för kultur i Emmaboda, Christer Augustinsson, att de bland annat redovisar skolans musikundervisning under kategorin musik- och kulturskola, vilket skulle innebära en felredovisning och bidra till solskenssiffror för den kategorin och hela kulturområdet. Jag har begärt ut kontoplanerna för kulturverksamheten i kommunen men för att gå vidare behövs kompletterande handlingar och en ansvarsintervju.

Täby kommun har visat sig vara en intressant kommun på många olika sätt. Det kommunalrådet Eva Wittbom (fp) vittnar om är i min mening mycket uppseendeväckande och värt ett eget inlägg eller webbartikel.

- Moderaterna använder mycket argumentet "eftersom det inte är lagstyrkt", man måste inte ha det, säger hon.

Jag upplever att det här sättet att behandla kulturen skapar ett minst sagt spännande läge i kommunens kulturverksamheter. Täby är en av de kommuner som lägger minst pengar per person på bibliotek. Jag besökte ett bokcafé på huvudbiblioteket i Täby men bibliotekarierna är mycket reserverade kring att prata om deras situation. När jag

pratade med Sonja Bechor som jobbat i kommunens bibliotek sedan 1982 vittnar hon om att det är tufft att jobba med en så pass stram budget.

Känns det motigt?

- Ja, det gör det ju.

Jag upplever ju att ni har mycket aktiviteter med författarbesök och filmvisningar. Hur gör ni för att få det att gå ihop?

- Vi trollar med knäna och mycket gör ju personalen själva. Jag menar det här med bokcafé är någonting som vi gör själva och vi försöker att göra en del på vår arbetstid men en hel del går nog fritiden åt till att man läser och sådär. Sedan försöker vi att få vissa att ställa upp med väldigt lite ersättning och andra ställer upp utan ersättning ibland. Så att man får lite böna och be men det känns inte alltid så kul, säger Sonja Bechor.

Det känns som att det finns mycket att följa upp i detta.

Jag vill även komplettera med en intervju med Louise M Andersson som är ansvarig för kulturfrågor på Sveriges kommuner och landsting, SKL, för ett övergripande perspektiv utifrån, kommentarer kring skillnaderna mellan kommunerna och möjligtvis en framtidsspaning.

Analys

Kommunal kulturpolitik – mer än bara pengar?

Skillnaderna i hur mycket pengar Sveriges kommuner satsar på kulturområdet är otroligt stora. Men kanske är det så att orsaken till kulturklyftan inte enbart ett resultat av en ojämn satsning av pengar utan ett större strukturellt problem att inte kunna definiera kulturbegreppet.

2090 kronor per person. Så mycket skiljer det mellan den kommun som lade mest pengar på kultur per person under 2014 och den som lade minst.

- Att det var så stora skillnader är ju rätt anmärkningsvärt, säger Anders Frenander, seniorprofessor vid Centrum för kulturpolitisk forskning, KPC, vid Högskolan i Borås och tidigare redaktör för Nordisk kulturpolitisk tidskrift.

Trots att mina samtalsintervjuer visade att många av de kommuner som lade minst pengar på kultur ger andra former av bidrag än rent monetära, som exempelvis juridisk rådgivning, gratis underhållningsarbete eller fri lokalhyra, skapar så stora skillnader en tydlig avgränsning, en klyfta, mellan de som satsar mycket och de som satsar lite.

Den mängd pengar som satsas på kultur från kommunalt håll är ett resultat av många olika faktorer, bland annat politisk ideologi av styret i kommunen, historia och ekonomi. Men att det är en förhållandevis liten del av kommunernas kostnader som läggs på kulturverksamhet och att det är en så stor skillnad på kultursatsningarna kan också vara ett resultat av ett mer övergripande problem, att kunna definiera vad som är kultur.

Ett problem

Kulturen är kulturpolitikens stora problem menar Anders Frenander som har skrivit en bok i ämnet, *Kulturen som kulturpolitikens stora problem: diskussionen om svensk kultur* (Gidlunds förlag). Efter tio samtalsintervjuer med kulturansvariga i kommuner från norr till syd kan jag verkligen känna igen mig i det Frenander beskriver. I ena stunden avser man kultur i dess snävaste bemärkelse med det som man brukar kalla för "de gamla

sköna konsterna”, exempelvis måleri, poesi och arkitektur, för att i andra stunden avse kultur i dess bredaste form, som bland annat ett lands kultur, fotbollskultur eller subkultur.

- Att det finns så många betydelser utav ordet gör att när man pratar om det i politiken så oscillerar man väldigt ofta, nästan i samma dokument, kulturpolitiskt program eller ett debattinlägg. Man liksom flyttar sig mer eller mindre medvetet mellan olika definitioner och det där gör att det blir väldigt svårt att veta vad tusan de pratar om egentligen, säger Anders Frenander och tillägger:
- Kulturen är som en slipprig tvål som man inte får fatt i riktigt. Utan den halkar ur händerna när man tror att nu vet jag vad det är, och så ”plopp” så har de bytt.

Erfarenheter

Vad definierar ni som kultur? Det var en fråga som jag ställde till samtliga kommuner under samtalsintervjuerna. Det var ingen av kommunerna som hade en klar definition av kulturbegreppet. Kommunerna hade mer eller mindre utvecklade tankar och resonemang kring begreppet men det var ingen kommun som jobbade utifrån en definition. I min mening var Härnösands kommun den kommun som hade tagit sitt resonemang längst.

- Vi pratar mycket om det som både är någon slags kärna, och centrala saker i kulturbegreppet men sedan i den vidaste bemärkelsen är det liksom allt som är viktigt för människor och samhällen, alltså relationer, identitet, platsens betydelse, religiös bakgrund, alltså en väldigt bred kultursyn också. Vi tänker väl att kultur är allt det här och det är föränderligt men det finns en särskild kärna där vi har ett kulturpolitiskt ansvar, säger Amanda Lind (mp), ordförande i kulturutskottet i Härnösand.

”Definierar sig själv”

Jag upplevde att det fanns en rädsla och, till viss del, en ovilja att resonera kring frågan trots att många ansåg att det är en intressant diskussion att ha. Tomas Wennström (s) som är ordförande i kultur nämnden i Umeå tycker att man ska vara försiktig med att definiera kultur.

- Kultur definierar sig själv och skapar sig själv på många olika sätt. Det är väldigt svårt att skapa kultur. Vi som är kulturpolitiker skapar inte kultur, utan det är kulturutövarna som skapar.

Många av de som jag har intervjuat är eniga om att kulturpolitikens uppgift är att skapa förutsättningar för kulturlivet, en sorts kulturell infrastruktur, men att kulturen sedan måste vara fri och utvecklas på sina egna villkor. Men hur pass fri är rimligt ur ett politiskt perspektiv? Hur ska man kunna argumentera för pengar till något som man inte kan definiera?

Framtiden

Jag kan inte se att några tydliga svar väntar i horisonten kring hur kultur ska definieras utifrån ett politiskt perspektiv. Utan detta är ett strukturellt problem som många kommer att behöva brottas med i framtiden. För det här är inte bara problem för den kommunala kulturpolitiken. Även myndigheter som Statistiska centralbyrån har problem att definiera och formulera vad det är som faktiskt ska ingå i redovisningen av kulturkostnader, och i förlängningen vad som är kultur. I dagsläget är formuleringarna väldigt vaga och det finns stor risk för missförstånd och felredovisningar.

- Vi skulle behöva precisera den instruktionen lite mer. Den är ganska luddig. Men det är sådant som inte har hunnits med, säger Anita Brandt som är ansvarig för insamlingen av dessa uppgifter vid Statistiska Centralbyråns avdelning för nationalräkenskaper.

Vid en första anblick kan definitionsproblematiken kring kultur verka som ett marginellt problem men det får stora konsekvenser. Milsvida skillnader i kulturutbud bidrar i förlängningen till en större segregering mellan de som har råd att betala för sin kulturkonsumtion samt de som bor i en kommun som lägger mycket pengar på kulturområdet och de som inte har råd och även bor i en kommun som satsar lite pengar.

Det är något som vi borde ta på allvar för det berör oss alla.

Bilagor

1. Idéskiss

Inlämnat av: Maria Askerfjord Sundeby	
Titel:	Var får man mest kultur för pengarna?
Tänkt publiceringsform:	TV+Webb
Vilken undersökning skall göras?	<p>Hur mycket lägger kommunerna på kultur och vad får invånarna för pengarna?</p> <p>Jag vill ta reda på var i Sverige man lägger mest och minst pengar på kultur och sedan jämföra skillnaderna mellan dessa kommuner. Vad går pengarna till? Är det någon skillnad på vilka kulturområden man satsar på? Kan till exempel politisk färg, befolkningsmängd och geografisk position spela någon roll?</p>
Vilken är den journalistiska vinkeln?	Vad är det egentligen våra gemensamma medel finansierar? Var går pengarna när kommunen säger att de gör "kultursatsningar"?
Vilken vetenskaplig metod kan användas för undersökningen?	Jag har tänkt mig en tvådelad undersökning. En kvantitativ del för att ta reda på fördelningen av pengarna kommun för kommun, vilka områden de går till (bibliotek, musik, teater, dans osv.) och om politisk färg, befolkningsmängd och geografisk position spelar någon roll. Och en kvalitativ del med intervjuer av de ansvariga i de kommuner som lägger mest och minst pengar för att ta reda på hur de resonerar kring kulturfrågor.
Vad talar för respektive emot just den/dem metoden/metoderna?	<p>Det största problemet tror jag kan vara att det blir ett för stort arbete att hinna med att göra båda delarna, både den kvantitativa och kvalitativa delen. Det är den kvantitativa delen som behövs göras för att ta fram faktan men för att få den journalistiska aspekten är den kvalitativa delen den viktigaste delen. Det är genom den kvalitativa delen som jag tror att jag också kommer att bidra mest med för forskningen.</p> <p>Fördelen är att materialet finns hos myndigheten för Kulturanalys, så jag behöver inte börja från noll. Men materialet behöver sorteras upp, kategoriseras och sammanställas i en egen databas. Det behöver även kompletteras med en del uppgifter om parametrar som jag också behöver ta hänsyn till för min undersökning, som exempelvis politisk färg, befolkningsmängd och geografisk position.</p>
Vad har publicerats tidigare, journalistiskt?	Grova uppskattningar om fördelning av kulturpengar har publicerats tidigare, bland annat av TT och ETC. Men vad jag kan hitta är det ingen som har tittat närmare på vad det är pengarna går till och vad det är för skillnader mellan kommuner som lägger förhållandevis mycket pengar på kultur och de som lägger lite.
Vilken är miniminivån för den journalistiska delen?	Kartlägga Sveriges satsningar på kultur på kommunalnivå.
Vilken är maximinivån för den journalistiska delen?	Visa att pengarna går till andra saker än kultur.

**Vilka etiska
frågetecken finns det?
Tidsplan**

I det här läget ser jag inga etiska frågetecken som behöver rätas ut.

Vecka	Uppgift
41	Idéskiss
42	Genomgång idéskiss/research
43	Research/projektplan
44	Faktainsamling/databas
45	Faktainsamling/databas
46	Analys
47	Analys
48	Analys
49	Journalistisk produkt
50	Deadline första utkast/journalistisk produkt
51	Journalistisk produkt
52	Övrigt
1	DEADLINE!!!

2. Projektplan

Projektplan	
Inlämnat av:	Maria Askerfjord Sundebý
Preliminär TITEL	Var får man mest kultur för pengarna?

Kvalificerad undersökning

Vad är undersökningens frågeställning?	<p>Hur mycket lägger kommunerna på kultur och vad får invånarna för pengarna?</p> <p>Jag vill ta reda på var i Sverige man lägger mest och minst pengar på kultur och sedan jämföra skillnaderna mellan dessa kommuner. Vad går pengarna till?</p>
Vad finns det för tidigare forskning i ämnet?	<p>Folkhälsomyndigheten – Kultur och hälsa (https://www.folkhalsomyndigheten.se/pagefiles/21493/r200523kulturforhalsa0510.pdf)</p> <p>Ekonomisk forskning visar: kulturen är värd mer än det vi betalar – John Armbrecht forskare vid Handelshögskolan i Göteborg (http://handels.gu.se/om_handelshogskolan/press/pressmeddelanden/nyheter-detalj/ekonomisk-forskning-visar--kulturen-ar-var-d-mer-an-det-vi-betalar.cid1128807)</p> <p>Statliga kulturutgifter i regionalt perspektiv – Kulturrådet (http://www.kulturradet.se/Documents/publikationer/2015/statliga_kulturutgifter_i_regionalt_perspektiv_2013-2014.pdf)</p> <p>Kultursamverkansmodellen – Kulturrådet (http://www.kulturradet.se/sv/publikationer/_Kultursamverkansmodellen/)</p> <p>Samhällets utgifter för kultur 2012-2013 – Myndigheten för Kulturanalys (http://www.kulturanalys.se/wp-content/uploads/2014/11/Samh%C3%A4llets-utgifter-f%C3%B6r-kultur-2012-20131.pdf)</p> <p>Detta är ett urval av den forskning som jag tror är relevant att ta hänsyn till för min studie.</p>
Vilken metod skall användas?	☒ Kvalitativ (tex samtalsintervjuer, textanalyser) ☒ Kvantitativ (tex enkäter, databearbetningar)
Utveckla den valda undersökningsmetoden	<p>Jag har tänkt mig en tvådelad undersökning.</p> <p>Steg 1. En kvantitativ del för att ta reda på fördelningen av pengarna kommun för kommun, vilka områden de går till (bibliotek, stöd till studieorganisationer, allmän kulturverksamhet, musikskola/kulturskola) och undersöka tänkbara faktorer som kan påverka kultursatsningarna som exempelvis antal invånare, medianinkomst och politiskt styre.</p> <p>Steg 2. En kvalitativ del med intervjuer av de ansvariga i de tre kommuner som lägger mest och de tre som lägger minst pengar för att ta reda på hur de resonerar kring kulturfrågor och få en djupare och mer detaljerad förståelse för vad pengarna faktiskt går till.</p>
Beskriv vilken population ni vill undersöka	Jag vill göra en rikstäckande undersökning över Sveriges samtliga 290 kommuner.
Vilka alternativa undersökningsmetoder och populationen	Att begränsa sig till ett specifikt geografiskt område skulle kunna vara en alternativ population, problemet med det är att det inte stämmer överrens med mitt uppdrag från redaktionen på SVTs Kulturnyheterna som jag samarbetar med.

<p>finns och varför är den valda den bästa?</p>	<p>Å ena sidan gör min valda undersökningsmetod att jag bara kommer på djupet i frågeställningen i de kommuner som är ytterligheter i fallet. Olika kommuner rapporterar också till SCB på olika sätt, vilket är en potentiell felkälla. Alternativet skulle kunna vara att göra en egenformulerad enkät och skicka ut till samtliga kommuner, men chansen att jag skulle få tag på ett så omfattande material som det SCB har samlat in är, enligt min bedömning, mycket liten.</p> <p>Fördelen med min valda metod är å andra sidan att jag redan har tillgång till det senast inrapporterade materialet från SCB rörande samtliga kommuner. Det är svårt att få ett så fullständigt material på något annat sätt. Även om det kan skilja i rapporteringen går det att få en översiktlig uppfattning av materialet som jag sedan ska bygga ut med kontrollvariabler som exempelvis antal invånare, medianinkomst och politiskt styre.</p> <p>Genom att fortsätta med en kvalitativ undersökning med samtalsintervjuer hoppas jag kunna gå på djupet i min frågeställning. Där tänkte jag titta närmare på hur kommunerna förhåller sig till kulturområdet, hur de resonerar i kulturfrågor och vad de lägger pengarna på.</p>
<p>Vad riskerar ni att missa med er valda undersökningsmetod?</p>	<p>Det jag riskerar att missa med min metod är eventuella bakgrundsfaktorer som kan påverka kultursatsningar. Jag försöker att eliminera den risken med att handplocka några kommuner där jag gör kortare intervjuer med de kulturansvariga för att se vad de tror kan påverka kultursatsningar.</p> <p>Genom att inte göra den kvalitativa delen med samtliga kommuner kommer jag också att missa om det är någon kommun i "mittregistret" som "fifflar" med kulturpengarna, att de till exempel går till något annat än kultur. Men genom att dela med mig av materialet till regionala redaktioner så kanske de vill ta upp arbetet där jag slutar.</p> <p>Jag vet att jag kan få uppgifter om pengar för bibliotek, stöd till studieorganisationer, allmän kulturverksamhet och musikskola/kulturskola men jag vet i dagsläget inte hur mycket mer detaljerad min undersökning kan bli. Det kommer att bli en utmaning att göra en systematisk genomgång av "ytterlighetskommunernas" kulturellevning.</p>

Journalistisk presentation

<p>Vilket/vilka medieslag?</p>	<p>☐ Text ☐ Ljud ☐ Rörlig bild ☒ Webb</p>
<p>Maximinivå:</p>	<p><i>Hur låter påan/ingressen om allt går vägen?</i> Enligt en granskning som Kulturmyndigheterna har gjort kan det skilja upp till tre gånger så mycket i kommunernas satsningar på kulturområdet. Men en stor del av det som redovisas som kultursatsningar går istället till helt andra områden.</p>
<p>Miniminivå:</p>	<p><i>Hur låter påan/ingressen om du/ni tar fram det som är relativt säkert att få fram, men ändå publicerbar nivå</i> Enligt en granskning som Kulturmyndigheterna har gjort kan det skilja upp till tre gånger så mycket i kommunernas satsningar på kulturområdet. Här kan du se hur kulturpengarna fördelas i din kommun.</p>
<p>Tänkt publicering/målgrupp:</p>	<p>SVT Kulturmyndigheterna</p>
<p>Vad har tidigare (journalistiskt) har</p>	<p>Grova uppskattningar om fördelning av kulturpengar har</p>

publicerats i ämnet?	publicerats tidigare, bland annat av TT och ETC. Men vad jag kan hitta är det ingen som har tittat närmare på vad det är pengarna går till och vad det är för skillnader mellan kommuner som lägger förhållandevis mycket pengar på kultur och de som lägger lite.
Källor muntliga:	När det gäller materialet för databearbetning har jag pratat med följande experter: Emma Bergmark, utredare och statistikansvarig på myndigheten för Kulturanalys. Torkel Brinkenfeldt, statistikservice Statistiska centralbyrån. När det gäller möjliga databearbetningar av materialet har jag pratat med Marina Ghersetti.
Hur använda den kvalificerade undersökningen i den journalistiska presentationen?	Jag vill använda undersökningen som en interaktiv kulturkarta som tittarna kan ta del av via webben.

Övergripande

Hur avgränsar ni ert arbete?	<p>Eftersom min undersökningsmetod är ganska omfattande kommer jag att begränsa mig i tid när det gäller databearbetningen. Jag undersöker de bakgrundsfaktorer som jag hinner under två veckor, för att sedan gå över och lägga fokus på analys och den kvalitativa delen.</p> <p>Jag kommer också begränsa den kvalitativa delen till de tre kommuner som lägger mest och de tre som lägger minst pengar för att få en hanterbar mängd intervjuer.</p>																									
Hur ser tidsplanen ut?	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Vecka</th> <th>Uppgift</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>43</td> <td>Kvantitativ del/materialinsamling</td> </tr> <tr> <td>44</td> <td>Kvantitativdel/databearbetning</td> </tr> <tr> <td>45</td> <td>Kvantitativdel/databearbetning</td> </tr> <tr> <td>46</td> <td>Analys</td> </tr> <tr> <td>47</td> <td>Kvalitativ del/intervjuer</td> </tr> <tr> <td>48</td> <td>Kvalitativ del/intervjuer</td> </tr> <tr> <td>49</td> <td>Analys</td> </tr> <tr> <td>50</td> <td>Deadline första utkast/journalistisk produkt</td> </tr> <tr> <td>51</td> <td>Journalistisk produkt</td> </tr> <tr> <td>52</td> <td>Journalistisk produkt/ buffert</td> </tr> <tr> <td>1</td> <td>DEADLINE!!!</td> </tr> </tbody> </table>	Vecka	Uppgift	43	Kvantitativ del/materialinsamling	44	Kvantitativdel/databearbetning	45	Kvantitativdel/databearbetning	46	Analys	47	Kvalitativ del/intervjuer	48	Kvalitativ del/intervjuer	49	Analys	50	Deadline första utkast/journalistisk produkt	51	Journalistisk produkt	52	Journalistisk produkt/ buffert	1	DEADLINE!!!	
Vecka	Uppgift																									
43	Kvantitativ del/materialinsamling																									
44	Kvantitativdel/databearbetning																									
45	Kvantitativdel/databearbetning																									
46	Analys																									
47	Kvalitativ del/intervjuer																									
48	Kvalitativ del/intervjuer																									
49	Analys																									
50	Deadline första utkast/journalistisk produkt																									
51	Journalistisk produkt																									
52	Journalistisk produkt/ buffert																									
1	DEADLINE!!!																									
Coaching	<p><i>Vilka andra resurspersoner kommer att vara viktiga för er/dig? Har ni/du någon utomstående att bolla med? Vad behöver ni/du främst av er handledare?</i></p> <p>Jag kommer främst att behöva hjälp med tekniken, bland annat SPSS. Marina Ghersetti har erbjudit sig att hjälpa mig att komma igång med programmet och visa hur jag kan använda det i min undersökning.</p> <p>Men jag skulle i ett senare skede också behöva hjälp med att kontrollera att mina slutsatser som jag drar från SPSS-analysen är rimliga och relevanta.</p>																									

	<p>Den journalistiska biten får jag hjälp med från min redaktion på SVT Kulturnyheterna, med både en planeringsredaktör och en tv/webb-redaktör.</p> <p>Att bygga den interaktiva kartan kan jag få hjälp med från en speciell grupp på SVT som jobbar med databasjournalistik, men det är jag som tar fram allt material.</p> <p>Myndigheten för kulturanalys kan hjälpa mig med hur de brukar tolka materialet men jag har också kontakt med reportrar på redaktionen som är vana vid att bevaka kulturpolitik som kan hjälpa mig att behålla ett kritiskt förhållningssätt till myndigheten för att få en balanserad granskning.</p>
Etik	<p><i>Var finns etiska dilemman? Hur hanterar ni/du det? Finns det något som talar emot att just ni/du ska göra detta? T.ex. personliga kopplingar eller att ni/du uttalat er/dig partiskt i sociala medier om ämnet?</i></p> <p>Jag har inga personliga kopplingar till ämnet förutom att jag tycker att det är väldigt intressant.</p> <p>De stora etiska problemen tror jag främst kommer att ligga i definitionen av begreppen, exempelvis vad som är kultur. Jag tror att det bästa sättet att hantera detta är att ställa tydliga frågor och be intervjupersonerna i den kvalitativa delen att själva definiera vad exempelvis kultur är för dem, så att vi inte pratar förbi varandra.</p>
	<p>Kraven för exjobbet är att det skall vara en granskning med tydlig inriktning mot samhällsfrågor. Studenten skall aktivt, medvetet och självständigt ta fram ny kunskap. Den kan skildra, granska eller avslöja något vi inte vetat, som vi inte insett vidden av eller som någon önskat dölja. Hur tänker ni att ert exjobb skall uppfylla detta?</p>
	<p>Kultur handlar i mångt och mycket om livskvalitet. Det är svårt att sätta fingret på vad kultur är värt vilket jag tror har bidragit till att det är ett ganska utforskat område. Jag vill visa på en större samhällsaspekt av kulturen i landet. Jag kan bidra med att förvalta och analysera redan befintligt material och använda den kunskapen för att få en fördjupad kunskap om hur kulturfrågor behandlas i Sveriges kommuner.</p>

3. Förstudie

3.1 Mail till kulturansvariga

Så här formulerade jag mailet som jag skickade ut till de kulturansvariga för respektive kommun som utgjorde populationen för förstudien:

Hej!

Jag heter Maria Askerfjord Sundeby och läser journalistlinjen på Göteborgs universitet. Just nu håller jag på med min magisteruppsats där jag tittar närmare på hur Sveriges kommuner både resonerar kring men även använder sina kulturpengar. Jag skulle uppskatta om du kunde hjälpa mig genom att svara på några korta frågor för att hjälpa mig att bringa lite klarhet i ämnet.

Vilka faktorer tror du påverkar hur mycket pengar en kommun lägger på kultur?

Hur definierar din kommun begreppet "kultur"? (Vad räknas in i kulturområdet i er kommun? Vad skiljer kulturverksamheten från t.ex. fritidsverksamheten?)

Är det något speciellt rörande kulturfrågor på kommunnivå som du tycker att jag borde uppmärksamma i min uppsats? Vilka prioriteringar gör ni inom området?

Jag har skickat dessa frågor till tio kommuner som jag tycker är representativa för min undersökning. Svaren kommer att användas både som research och som hjälp för att utforma en större undersökning i ämnet. Din hjälp är av stor betydelse för att ge en rättvis och korrekt bild av Sveriges kommuners kultursatsningar.

Du får jättegärna svara via mail men annars kan jag höra av mig på telefon mot slutet av veckan.

Stort tack på förhand!

Vänliga hälsningar

Maria Askerfjord Sundeby

3.2 Kontaktuppgifter

Tabell 44 Kontaktuppgifter till de kulturansvariga i kommunerna i förstudien

Län	Kommun	Ansvarig	Kontakt	Deltog
Stockholms län	Täby	Eva Wittbom (fp), kommunalråd	0766-43 93 94/ eva.wittbom@folkpartie t.se	JA
Södermanlands län	Trosa	Lena Isoz (m), ordförande kultur- och fritidsnämnden	070-754 19 80/lena.isoz@politik.tro sa.se	JA
Jönköpings län	Tranås	Frida Gårdmo (fp), ordförande kultur- och fritidsförvaltninge n	0768-90 45 44/frida.gardmo@trana s.se	NEJ

Kalmar län	Mönsterås	Magnus Gustafsson (c), ordförande kulturnämnden	0499-101 36 /magnus_gustavsson@s wipnet.se	JA
Blekinge län	Sölvesborg	Mats Svensson (s), Fritids- och kulturnämndens ordförande	0456-148 08/mats.svensson@sol vesborgshem.se	NEJ
Hallands län	Halmstad	Sven Palmkvist (m), kulturnämndens ordförande	070 - 52 51 940/sven.palmkvist@ha lmstad.se	NEJ
Västmanlands län	Hallstahammar	Thure Andersen (S), ordförande kultur- och fritidsnämnden	Växel: 0220-240 00/ ture.andersen@tele2.se	JA
Gävleborgs län	Hudiksvall	Nina Burchardt (S), ordförande kultur- och fritidsnämnden	Växel: 0650-190 00/ nina.Burchardt@hudiks vall.se	JA
Jämtlands län	Strömsund	Lena Johansson (s), ordförande barn-, kultur- och utbildningsnämnd	070-200 57 73/ lena.johansson@stroms und.se	JA
Norrbottens län	Boden	Hendrik Andersson (fp), ordförande kultur- , fritids- och ungdomsnämnd	070-590 40 99/hendrik.andersson@ comisi.it	NEJ

4. Kvantitativ del

4.1 Byggande av huvuddatabasen

Jag valde att bygga min databas i Microsoft Office-programmet Excel. Varje kategori som jag lade till blev en kolumn.

Jag började med att lägga in alla kommuner i bokstavsordning i första kolumnen. Därefter lade jag in materialet från Räkenskapsammandraget:

- Allmän kulturverksamhet, övrigt
- Bibliotek
- Musikskola och kulturskola
- Stöd till studieorganisationer

Samtliga av dessa kategorier redovisas i tusentals kronor, tkr, vilket var viktigt att komma ihåg när uträkningarna skulle göras. För att komma ihåg detta skrev jag in det i kolumnrubrikerna. Uppgifterna till dessa fyra kategorier hämtade jag från Statistiska centralbyråns statistikdatabas.⁴⁴

The screenshot shows the SCB (Statistiska centralbyråns) statistics database interface. The browser address bar shows the URL: http://statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_OE_OE0107_OE0107B/KostnDR/?rxid=156f4271-5205-4e5d-a5bc-1a3888e0c654. The page title is "Kostnader och intäkter för kommuner efter region och verksamhetsområde. År 2014". The interface includes a search bar, navigation tabs (STARTSIDA, HITTA STATISTIK, VÅRA TJÄNSTER, DOKUMENTATION, LÄMNA UPPGIFTER, OM SCB), and a breadcrumb trail: "Statistikdatabasen >> Offentlig ekonomi >> Räkenskapsammandrag för kommuner och landsting >> Verksamhetsindelad statistik för kommuner >> Kostnader och intäkter för kommuner efter region och verksamhetsområde. År 2014". The main content area has three steps: "1 Välj tabell", "2 Välj variabel", and "3 Visa tabell". Under "Välj variabel", there are four panels: "tabellinnehåll" (Totalt 5 Valda 1), "region" (Totalt 290 Valda 290), "verksamhetsområde" (Totalt 8 Valda 1), and "år" (Totalt 1 Valda 1). The "verksamhetsområde" panel shows selected categories: "KULTUR OCH FRITID, TOTALT", "Stöd till studieorganisationer", "Allmän kulturverksamhet, övrigt", "Bibliotek", "Musikskola / kulturskola", "Allmän fritidsverksamhet", and "Lidatru- och fridstverksamheter". The "år" panel shows "2014". Below the panels, it states "Antal valda celler är: 290 (maximalt tillåtna antal är: 50 000)" and "Presentation på skärmen är begränsad till 1 000 rader och 30 kolumner". At the bottom, there is a button "Excel (xlsx) med kod och text" and a "Fortsätt" button.

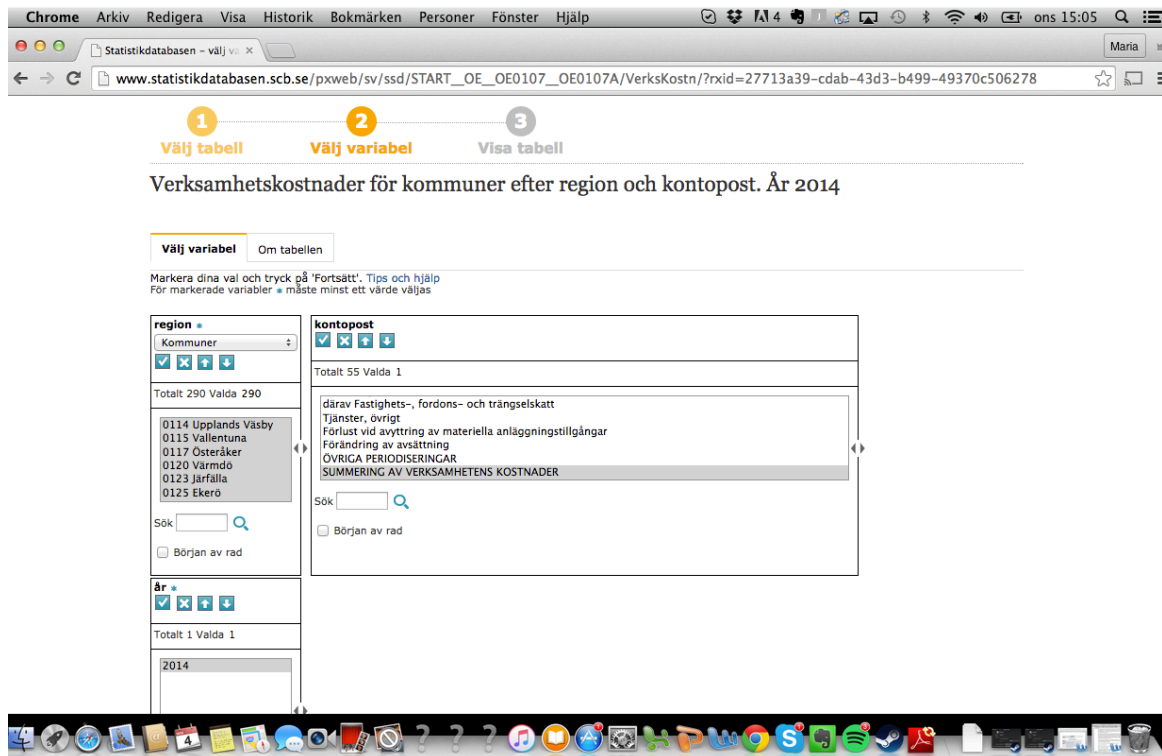
Figur 4 Första sökningen i SCB:s statistikdatabas, stöd till studieorganisationer 2014.

Jag sökte på varje kategori för sig för att inte blanda ihop siffrorna. Jag valde att få materialet i Excel-format så att jag kunde sortera materialet i bokstavsordning och sedan importera det i min databas.

Sedan skapade jag en kolumn för kommunens totala kulturkostnader genom att slå ihop kolumnerna från Räkenskapsammandraget för varje kommun.

⁴⁴http://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_OE_OE0107_OE0107B/KostnDR/?rxid=156f4271-5205-4e5d-a5bc-1a3888e0c654 access 20 december 2015.

Därefter hämtade jag uppgifterna på kommunernas totala nettokostnader från SCB:s statistikdatabas⁴⁵. De redovisas också i tusentals kronor, tkr.

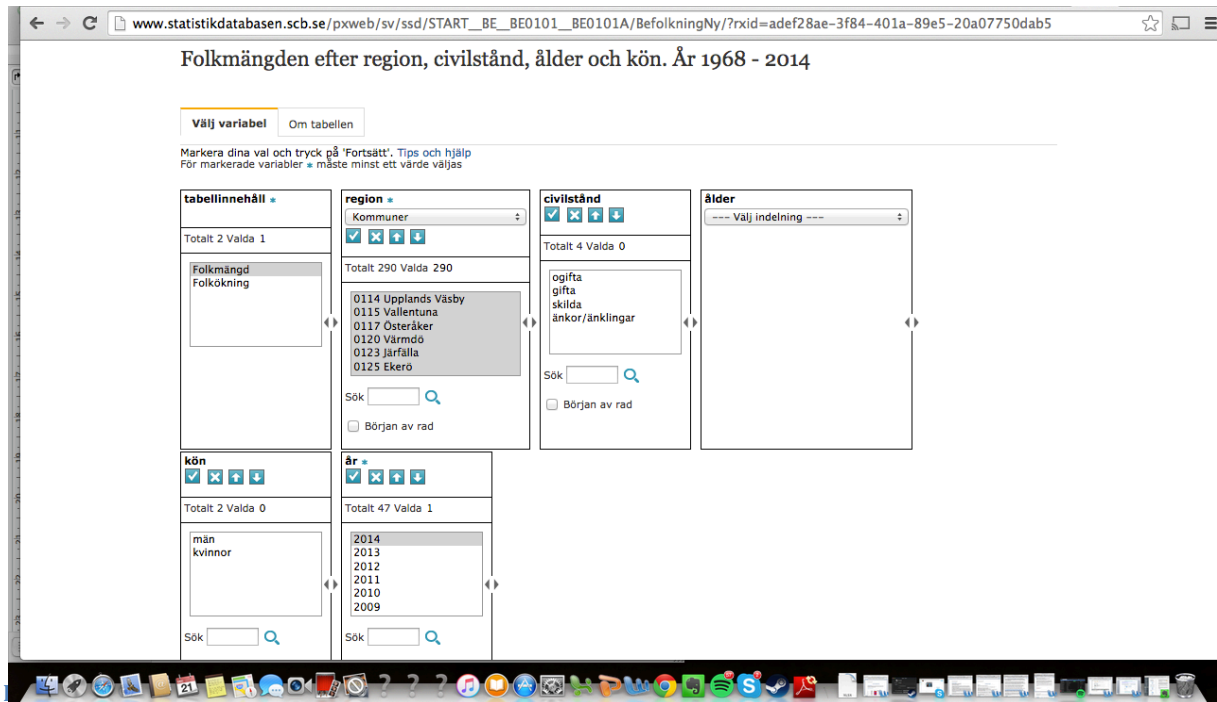
Figur 5 Sökning i SCB:s statistikdatabas för att ta fram kommunernas totala kostnader.

Sedan lade jag till kolumnen med kommunernas folkmängd för 2014.⁴⁶

⁴⁵http://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_OE_OE0107_OE0107A/VerksKostn/?rxid=27713a39-cdab-43d3-b499-49370c506278

access 20 december 2015.

⁴⁶http://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_BE_BE0101_BE0101A/BefolkningNy/?rxid=adef28ae-3f84-401a-89e5-20a07750dab5 access 20 december 2015.

Materialet till kolumnen för politiskt styre hämtade jag från Sveriges kommuner och landsting, SKL.⁴⁷ Där plockade jag ut de uppgifter som fanns för 2014 och importerade det till databasen i bokstavsordning.

De följande kolumnerna skapade jag med hjälp av uträkningar kring det material som jag har redovisat fram till nu:

Kolumn	Uträkning
Kulturkostnad per invånare	Kommunens totala kulturkostnader/Folkmängden*1000
Allmän kulturverksamhet per invånare	Kommunens kostnad för allmän kulturverksamhet/Folkmängden*1000
Bibliotek per invånare	Kommunens kostnad för bibliotek/Folkmängden*1000
Musik- och kulturskola per invånare	Kommunens kostnad för musik- och kulturskola/Folkmängden*1000
Stöd till studieorganisationer per invånare	Kommunens kostnad för stöd till studieorganisationer/Folkmängden*1000
Andel kultur av total budget	Kommunens totala kulturkostnader/Kommunens totala kostnader
Andel allmän kulturverksamhet av totala kulturkostnader	Kommunens kostnad för allmän kulturverksamhet/Kommunens totala kulturkostnader
Andel bibliotek av totala kulturkostnader	Kommunens kostnad för bibliotek/Kommunens totala kulturkostnader
Andel musik- och kulturskola av totala kulturkostnader	Kommunens kostnad för musik- och kulturskola/Kommunens totala kulturkostnader

⁴⁷ Sveriges kommuner och landsting, 2015.

Andel stöd till studieorganisationer av totala kulturkostnader	Kommunens kostnad för stöd till studieorganisationer/Kommunens totala kulturkostnader
--	---

Anledningen till att jag multiplicerade med tusen var att dessa kategorier redovisades i tusentals kronor, tkr. Denna omvandling var nödvändig för att det skulle stämma överens i kronor, kr.

4.2 Byggande av Kulturkartans databas

Kulturkartan är en grafisk presentation av hur pengarna fördelas i kommunerna till den journalistiska delen. Jag ville först och främst presentera de totala kulturkostnaderna per person i respektive kommun. Då gjorde jag helt enkelt så att jag importerade den kolumnen från huvuddatabasen till ett nytt Excel-dokument tillsammans med namnen på kommunerna i bokstavsordning. Det är kulturkostnaderna per person som programmet sorterar efter för att färglägga kartan. De som lägger mest pengar får starkast färg medan de som lägger minst blir vita.

Sedan ville jag att läsaren skulle kunna se hur pengarna var fördelade per kategori och då lade jag även till följande kolumner i databasen:

- Allmän kulturverksamhet per invånare
- Bibliotek per invånare
- Musik- och kulturskola per invånare
- Stöd till studieorganisationer per invånare

Genom att visa de uppgifter som är uträknade per invånare blir det lättare för läsaren att snabbt kunna jämföra mellan olika kommuner. Hur pengarna är fördelade ser läsaren när man för pekaren över respektive kommun.

4.3 Bakgrundsdokument för kvalitativa intervjuer

Kommunens namn

Allmänt

Vilket län tillhör kommunen? Hur stor är folkmängden? Hur ser kommunens styre ut?

Översikt

Kategori	Enhet	Placering
Totala kulturkostnader per person		
Allmän kulturverksamhet per person		
Bibliotek per person		
Musik- och kulturskola per person		
Stöd till studieorganisationer per person		
Andel kultur av totala kostnader		
Andel allmän kulturverksamhet av totala kulturkostnader		
Andel bibliotek av totala kulturkostnader		
Andel musik- och kulturskola av totala kulturkostnader		

Andel stöd till studieorganisationer av totala kulturkostnader		
Totala kulturkostnader		

Kontroll mot region

Hur mycket lägger regionen på kultur och hur förhåller det sig till riket?

Frågor

Varför ser det ut som det gör?

Vad definierar ni som kultur?

Hur kommer ni att jobba med kulturområdet i framtiden?

5. Kvalitativ del

5.1 Mail till kulturansvariga

Så här formulerade jag mailet till de som är kulturansvariga för de kommunerna som utgjorde populationen för den kvalitativa undersökningen:

Hej!

Jag heter Maria Askerfjord Sundeby och läser journalistlinjen på Göteborgs universitet. Just nu håller jag på med min magisteruppsats där jag tittar närmare på hur Sveriges kommuner både resonerar kring och använder sina kulturpengar.

Jag har tittat närmare på siffrorna som ni rapporterade in till Statistiska centralbyrån, SCB, för 2014 gällande kostnader för olika kulturområden: allmän kulturverksamhet, bibliotek, kultur- och musikskola och stöd till studieorganisationer. Det jag funderar över är:

Varför ser det ut som det gör?

Vad definierar ni som kultur?

Hur kommer ni att jobba med kulturområdet i framtiden?

Jag försöker nå dig under nästa vecka och hoppas att du har tid för ett samtal om detta.

Vänliga hälsningar

Maria Askerfjord Sundeby

5.2 Kontaktuppgifter

Tabell 45 Kontaktuppgifter till de kulturansvariga i kommunerna för urvalet av samtalsintervjuer

Kommun	Ansvarig	Kontaktuppgifter	Deltog
Umeå	Tomas Wennström (s), ordförande kulturnämnden.	070-326 76 27/ tomas.wennstrom@umea.se	JA
Emmaboda	Christer Augustinsson, verksamhetschef kultur.	0471-24 92 22/ christer.augustinsson @emmaboda.se	JA
Åsele	Brage Sundberg (Åselepartiet), kommunalråd.	0941-140 08/072-240 03 90/ brage46@hotmail.se	JA
Malmö	Elisabeth Lundgren, kulturdirektör.	040-34 45 10/0766-34 29 27/ elisabeth.lundgren@malmo.se	NEJ
Härnösand	Amanda Lind (mp), ordförande kulturutskottet.	0611-34 80 25/ amanda.lind@harnosand.se	JA
Nordanstig	Stig Eng (c), näringslivschef, ordförande i ledningsutskottet, kommunstyrelsens vice ordförande.	0652-361 05/ stig.eng@nordanstig.se	JA
Högsby	Tuva Bojstedt (kd), ordförande utbildningsutskottet.	0491-291 63/070-644 18 02/ tuva@hogsby.net	JA
Lekebergs	Håkan Söderman (m),	0585-489 48/	JA

Maria Askerfjord Sundeby
JU1552 Examensarbete i journalistik

	ordförande i kultur- och bildningsnämnden.	hakan.soderman@lekeberg.se	
Täby	Eva Wittbom (fp), kommunalråd och vice ordförande i kommunstyrelsen.	0766-43 93 94/ eva.wittbom@folkpartiet.se	JA
Salem	Kristina Bjureklev Netzell (fp), ordförande kultur- och fritidsnämnden.	076-291 64 10/ kristina.bjureklev.netzell@salem.se	NEJ
Trollhättan	Carina Lorentzon (s), ordförande kultur- och fritidsnämnden.	0520-810 60/ carina.sap.thn@telia.com	JA
Laxå	Thomas Forss, kultur och fritidschef.	0584-473 124/ thomas.forss@laxa.se	JA